

Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πάτρας

Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας
Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων

Πτυχιακή Εργασία

Αειφόρος Τουριστική Ανάπτυξη και η Ευρωπαϊκή Ένωση

Σπουδαστές:
Πέππα Σοφία
Πλεσνίκοβα Άννα

Επόπτης Καθηγητής:
Μπενετάτος Θεόδωρος

Ακαδημαϊκό Έτος: 2005 – 2006
Πάτρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Εισαγωγή	3
2.	Αειφόρος Τουριστική Ανάπτυξη	4
	<i>Ορισμός</i>	4
	<i>Επιπτώσεις της Τουριστικής Ανάπτυξης</i>	5
3.	Σύνοδος Κορυφής, Rio de Janeiro – 1992	28
	<i>Ιστορικό</i>	28
	<i>Η Σύνοδος Κορυφής</i>	29
	<i>Η Επιτροπή Η.Ε. για την Αειφόρο Ανάπτυξη</i>	34
4.	Αειφόρος Ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Τουρισμού	37
	<i>Αλήθειες και Γεγονότα για τον Ευρωπαϊκό Τουρισμό</i>	37
	<i>Προκλήσεις και Στόχοι του Ευρωπαϊκού Τουρισμού</i>	38
5.	Η Συμβολή της Ε.Ε. στην Αειφόρο Ανάπτυξη του Τουρισμού	45
6.	1^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Αειφόρου Τουρισμού, Lanzarote – 1995	
	<i>Καταστατικός Χάρτης Αειφόρου Ανάπτυξης</i>	47
		48
7.	Ευρω-Μεσογειακή Συνεργασία, Barcelona – 1995	53
	<i>Η Ευρω-Μεσογειακή Συνεργασία</i>	53
	<i>Πρόγραμμα MEDA</i>	54
8.	Παγκόσμιο Συνέδριο, Βερολίνο – 1997	55
	<i>Η Διακήρυξη για την Βιολογική Ποικιλομορφία και τον Αειφόρο Τουρισμό</i>	56
9.	Συνέδριο για τον Τουρισμό και την Απασχόληση – Λουξεμβούργο, 1997	62
	<i>Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη</i>	62
10.	Αειφόρος Τουρισμός στις Αναπτυσσόμενες Χώρες – 1998	70
11.	Παγκόσμιος Κώδικας Ηθικής για τον Αειφόρο Τουρισμό - 1999	
		72
12.	Σύμβαση του Τοπίου – Φλωρεντία, 2000	79
13.	Στρατηγική της Ε.Ε. για την Αειφόρο Ανάπτυξη – Göteborg, 2001	
	<i>I. Προς την Αειφόρο Ευρώπη</i>	81
	<i>II. Κάνοντας την Αειφόρο Ανάπτυξη Πραγματικότητα</i>	81
	<i>III. Θέτοντας Στόχους και Προτεραιότητες</i>	84
	<i>IV. Εφαρμόζοντας την Στρατηγική</i>	87
		91
14.	Λευκή Βίβλος για την Μεταφορά - Βρυξέλλες, 2001	94
15.	Παγκόσμια Χρονιά Οικοτουρισμού, 2002	98
	<i>Ιστορικό</i>	98
	<i>Συμπεράσματα</i>	98
	<i>Αποτελέσματα</i>	99
	<i>Έκθεση του ΠΟΤ στη Γενική Συνέλευση</i>	100
	<i>Παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής για τον Οικοτουρισμό – Κεμπέκ, Καναδάς</i>	110
	<i>Διακήρυξη του Κεμπέκ για τον Οικοτουρισμό</i>	112
16.	Σύνοδος Κορυφής του Γιοχάνεσμπουργκ, 2002	118
	<i>Ιστορικό</i>	118
	<i>Στόχοι της Συνόδου</i>	118
	<i>Σχέδιο Εφαρμογής</i>	120

17.	Καταστατικός Χάρτης Αειφόρου Ανάπτυξης στις Προστατευόμενες Περιοχές, 2002	122
	<i>Ιστορικό</i>	122
	<i>Ο Καταστατικός Χάρτης</i>	123
18.	Παγκόσμιος Ταξιδιωτικός & Τουριστικός Σύμβουλος – WTTC	130
	<i>Το WTTC</i>	130
	<i>Το Blueprint (Σχεδιάγραμμα) για τον Νέο Τουρισμό</i>	132
19.	VISIT – Εθελοντικές Πρωτοβουλίες για τον Αειφόρο Τουρισμό – 2004	135
	<i>21 Βασικά Κριτήρια για την Πιστοποίηση Αειφόρου Τουρισμού</i>	136
20.	eEurope – 2005	138
21.	Πακέτα Καλύτερων Κανονισμών, 2005	140
22.	Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία	143
23.	Συμπέρασμα	146
24.	Πηγές	149

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μεταξύ των διάφορων αλλαγών που έχουν συμβεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών, είναι και η προσπάθεια για τη βελτίωση της κατάστασης στη βιομηχανία τουρισμού. Η συνάντηση κορυφής του 1992 στο Ρίο de Janeiro για την βιώσιμη ανάπτυξη, ήταν η κρίσιμη καμπή που απετέλεσε σημείο αναφοράς για κάθε πρωτοβουλία που αναλήφθηκε από όλους τους συμμετόχους στον τουρισμό, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, τα δημόσια Ιδρύματα και οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις (NGOs), επιχειρήσεις, τουριστικά γραφεία κλπ.

Αυτή η συνάντηση κορυφής καθόρισε τα πρότυπα για τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλο τον κόσμο και από τότε έχουν οργανωθεί διάφορες άλλες συναντήσεις κορυφής για από ηγέτες όπου τα αρχικά πρότυπα επανήλθαν για συζήτηση, νέα θέματα τέθηκαν στην ατζέντα και νέα σχέδια προτάθηκαν για εφαρμογή.

Ο μεγάλος αριθμός αυτών των διασκέψεων και πρωτοβουλιών και οι πολυάριθμες συνεργασίες που έγιναν με σκοπό την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης στον τομέα του τουρισμού είναι μια ένδειξη του υπάρχοντος ενδιαφέροντος αλλά και μια ένδειξη του τεράστιου αριθμού δυσκολιών που πρέπει να υπερνικηθούν, ένα από τα οποία είναι οι υπάρχουσες καταναλωτικές συνήθειες που, για χρόνια και έτη τώρα, προκαλούν την επιδείνωση της κατάστασης του περιβάλλοντος, την υποβάθμιση των τοπικών πολιτισμών και των παραδόσεων και την πτώση των εθνικών οικονομιών.

Σε αυτήν την εργασία προσπαθούμε να περιγράψουμε όσο το δυνατόν αναλυτικά όλο το έργο που έχει γίνει μέσα στα πλαίσια της συνάντησης κορυφής του Ρίο με στόχο την βιώσιμη ανάπτυξη του Τουρισμού, από τα Ηνωμένα Έθνη και κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ορισμός

Αειφόρος ή Βιώσιμη ανάπτυξη "είναι η ανάπτυξη που μπορεί να καλύπτει τις τρέχουσες ανάγκες του ανθρώπου, χωρίς να στερεί από τις μέλλουσες γενεές την δυνατότητα ικανοποίησης των δικών τους αναγκών."

-World Commission on Environment and Development (the "Brundland Commission")

Ο τουρισμός είναι μια από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες στον κόσμο και ένας από τους γρηγορότερα αυξανόμενους οικονομικούς τομείς. Ασκεί πολλές επιδράσεις, και θετικές και αρνητικές, στις ζωές των ανθρώπων και στο περιβάλλον.

«Οι οδηγίες ανάπτυξης βιώσιμου τουρισμού και η άσκηση διοίκησης μπορούν να εφαρμοσθούν σε όλες τις μορφές τουρισμού και σε όλα τα είδη προορισμών, συμπεριλαμβανομένου του μαζικού τουρισμού και των διάφορων τουριστικών κατηγοριών. Οι αρχές της βιωσιμότητας αφορούν στις περιβαλλοντικές, οικονομικές, και κοινωνικο-πολιτιστικές πτυχές της ανάπτυξης του τουρισμού, και πρέπει να καθιερωθεί μεταξύ αυτών των τριών διαστάσεων μία κατάλληλη ισορροπία που θα εγγυηθεί τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της.

Κατά συνέπεια, ο βιώσιμος τουρισμός πρέπει:

- 1) Να κάνει τη βέλτιστη χρήση των περιβαλλοντικών πόρων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τουρισμού, προστατεύοντας τις βασικές οικολογικές διαδικασίες και συντηρώντας τις φυσικές κληρονομίες και τη βιοποικιλότητα.
- 2) Να σεβαστεί την κοινωνικοπολιτιστική αυθεντικότητα των τουριστικών περιοχών, να συντηρήσει την ζωντανή πολιτιστική κληρονομιά και τις παραδοσιακές αξίες τους, και να συμβάλει στη διαπολιτιστική κατανόηση και ανοχή.
- 3) Να εξασφαλίσει βιώσιμες, μακροπρόθεσμες οικονομικές διαδικασίες, που παρέχουν κοινωνικοοικονομικά οφέλη που θα τα απολαμβάνουν όλοι οι συμμετοχοί. Σε αυτά τα οφέλη πρέπει να περιλαμβάνονται η σταθερή απασχόληση και ευκαιρίες

για απόκτηση εισοδήματος και κοινωνικές υπηρεσίες οι οποίες θα συμβάλλουν στην ανακούφιση από τη φτώχεια.

Η βιώσιμη ανάπτυξη τουρισμού απαιτεί την ενημερωμένη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων συμμετόχων, καθώς επίσης και την ισχυρή πολιτική ηγεσία για να εξασφαλίσει ευρεία συμμετοχή. Η επίτευξη του βιώσιμου τουρισμού είναι μια συνεχής διαδικασία που απαιτεί σταθερό έλεγχο των επιδράσεων και λήψη των αναγκαίων προληπτικών μέτρων.

Ο βιώσιμος τουρισμός πρέπει επίσης να παρέχει υψηλό επίπεδο ικανοποίησης στους τουρίστες εξασφαλίζοντας τους ευχάριστες εμπειρίες, και ταυτόχρονα να τους καθιστά ενήμερους για το ζήτημα της βιωσιμότητας και να προωθεί ανάμεσά τους τις πρακτικές του βιώσιμου τουρισμού."

(WTO, 2004)

ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, ο Βιώσιμος Τουρισμός, όπως και άλλες βιομηχανίες, έχει τρεις διασυνδεδεμένες πτυχές: περιβαλλοντική, κοινωνικο-πολιτιστική, και οικονομική. Η βιωσιμότητα υπονοεί μονιμότητα, έτσι ο βιώσιμος τουρισμός περιλαμβάνει τη βέλτιστη χρήση των πόρων, συμπεριλαμβανομένης της βιολογικής ποικιλομορφίας, ελαχιστοποίηση των οικολογικών, πολιτιστικών και κοινωνικών επιδράσεων και μεγιστοποίηση των οφελών στις τοπικές κοινότητες διατήρησης του περιβάλλοντος. Αναφέρεται επίσης στον τρόπο διοίκησης που απαιτείται για την επίτευξη αυτού του στόχου.

1. Οι περιβαλλοντικές επιδράσεις του τουρισμού

Η ποιότητα του περιβάλλοντος, και του φυσικού και του τεχνητού, είναι ζωτικής σημασίας στον τουρισμό. Εντούτοις, η σχέση του τουρισμού με το περιβάλλον είναι σύνθετη. Περιλαμβάνει πολλές δραστηριότητες που μπορούν να έχουν δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Πολλές από αυτές τις επιδράσεις συνδέονται με την κατασκευή της γενικής υποδομής όπως οι δρόμοι και οι

αερολιμένες, και των εγκαταστάσεων τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων των θέρετρων, των ξενοδοχείων, των εστιατορίων, των καταστημάτων, των γηπέδων γκολφ και των μαρίνων. Οι αρνητικές επιδράσεις της ανάπτυξης του τουρισμού μπορούν βαθμιαία να καταστρέψουν τους περιβαλλοντικούς πόρους από τους οποίους εξαρτάται.

Αφ' ετέρου, ο τουρισμός έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει ευεργετικά αποτελέσματα στο περιβάλλον με τη συμβολή του στην προστασία του περιβάλλοντος και τη συντήρηση. Είναι ένας τρόπος για να συνειδητοποιήσει το κοινό τις περιβαλλοντικές αξίες και μπορεί να χρησιμεύσει ως ένα εργαλείο που θα χρηματοδοτήσει την προστασία των φυσικών περιοχών και θα αυξήσει την οικονομική τους σημασία .

Οι αρνητικές επιδράσεις του τουρισμού εμφανίζονται όταν η ροή των επισκεπτών είναι μεγαλύτερη από την δυνατότητα του περιβάλλοντος να την αντιμετωπίσει με αποδεκτά όρια αλλοίωσης. Ο ανεξέλεγκτος συμβατικός τουρισμός αποτελεί πιθανή απειλή για πολλές φυσικές περιοχές σε όλο τον κόσμο. Μπορεί να ασκήσει τεράστια πίεση σε μια περιοχή και να οδηγήσει σε καταστάσεις όπως εδαφολογική διάβρωση, αυξανόμενη ρύπανση, ρίψη ακαθαρσιών στη θάλασσα, τη φυσική απώλεια βιότοπων, αυξανόμενη πίεση στα απειλούμενα υπό εξαφάνιση είδη και αύξηση του κινδύνου για δασικές πυρκαγιές. Υδάτινοι πόροι κινδυνεύουν συχνά να εξαντληθούν και αυτό μπορεί να αναγκάσει τους τοπικούς πληθυσμούς να αγωνίζονται για τη διεκδίκηση της χρήσης των κρίσιμων πόρων.

I. Μείωση των Φυσικών Πόρων

Η τουριστική ανάπτυξη μπορεί να ασκήσει πίεση στους φυσικούς πόρους όταν αυξάνει την κατανάλωση στις περιοχές όπου οι πόροι είναι ήδη λιγοστοί.

Αποθέματα Νερού

Το νερό των υδάτινων πόρων, και ειδικά το γλυκό νερό, είναι ένας από τους κρισιμότερους φυσικούς πόρους. Η βιομηχανία τουρισμού κάνει γενικά κατάχρηση των υδάτινων πόρων για τα ξενοδοχεία, τις πισίνες, τα γήπεδα γκολφ και την ατομική χρήση του νερού από τους τουρίστες. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη νερού και την υποβάθμιση των παροχών νερού, καθώς επίσης και την

παραγωγή μεγαλύτερου όγκου υγρών αποβλήτων. Στις ξηρότερες περιοχές όπως τη Μεσόγειο, το ζήτημα της έλλειψης νερού προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία. Λόγω του ζεστού κλίματος και της τάσης των τουριστών να καταναλώσουν περισσότερο νερό όταν είναι στις διακοπές απ' ότι στο σπίτι, η ποσότητα του χρησιμοποιούμενου νερού μπορεί να φτάσει τα 440 λίτρα ημερησίως. Αυτό είναι σχεδόν το διπλάσιο από αυτό που χρησιμοποιούν τι οι κάτοικοι μιας μέτριας ισπανικής πόλης.

Η συντήρηση των γηπέδων γκολφ μπορεί επίσης να μειώσει τους πόρους γλυκού νερού. Τα τελευταία χρόνια το γκολφ έχει γίνει πολύ δημοφιλές και ο αριθμός των γηπέδων γκολφ αυξάνεται γρήγορα. Τα γήπεδα του γκολφ απαιτούν τεράστιες ποσότητες νερού κάθε ημέρα και αυτό μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη νερού.

Τοπικοί πόροι και υποβάθμιση του εδάφους

Ο τουρισμός μπορεί να δημιουργήσει μεγάλη πίεση στους τοπικούς πόρους όπως την ενέργεια, τα τρόφιμα, και άλλες πρώτες ύλες που μπορεί ήδη να είναι λίγες στον αριθμό. Μεγαλύτερη εξαγωγή και μεταφορά αυτών των πόρων επιδεινώνει τις φυσικές επιδράσεις που συνδέονται με την εκμετάλλευσή τους. Λόγω του εποχιακού χαρακτήρα των τουριστικών επιχειρήσεων, πολλοί προορισμοί έχουν δέκα φορές περισσότερους κατοίκους στην εποχή αιχμής από την εποχή ύφεσης. Οι πόροι αυτοί πιέζονται από την μεγάλη ζήτηση για να καλύψουν τις προσδοκίες των τουριστών (κατάλληλη θέρμανση, ζεστό νερό, κ.λ.π.)

Ανάμεσα στους σημαντικούς πόρους εδάφους περιλαμβάνονται τα μεταλλεύματα, τα απολιθωμένα καύσιμα (πετρέλαιο), το εύφορο χώμα, τα δάση, οι υγρότοποι και τα άγρια ζώα. Η αυξανόμενη κατασκευή τουριστικών και ψυχαγωγικών εγκαταστάσεων έχει αυξήσει την πίεση σε αυτούς τους πόρους και στα φυσικά τοπία. Μπορεί να υπάρξει άμεσος αντίκτυπος στους φυσικούς πόρους, ανανεώσιμους και μη ανανεώσιμους, εξαιτίας της παροχής τουριστικών εγκαταστάσεων, από την χρήση του εδάφους για στέγαση και άλλη υποδομή, και την χρήση οικοδομικών υλικών. Τα δάση υφίστανται συχνά τις αρνητικές επιδράσεις του τουρισμού με την αποδάσωση που προκαλείται από την συλλογή καύσιμου ξύλου και το καθάρισμα της γης.

II. Μόλυνση

Ο τουρισμός μπορεί να προκαλέσει τις ίδιες μορφές ρύπανσης με οποιαδήποτε άλλη βιομηχανία: εκπομπές αερίων, θόρυβος, στερεά απόβλητα και ρύπανση,

απελευθέρωση λυμάτων, πετρελαίου και χημικών ουσιών, ακόμη και αρχιτεκτονική/ αισθητική ρύπανση.

Ατμοσφαιρική ρύπανση και θόρυβος

Οι αεροπορικές, οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές αυξάνονται συνεχώς σε απάντηση στον αυξανόμενο αριθμό τουριστών και της μεγαλύτερης κινητικότητάς τους. Για να δώσει μια ένδειξη, το ICAO ανέφερε ότι ο αριθμός διεθνών επιβατών αεροπορικώς σε παγκόσμια κλίμακα ανήλθε από 88 εκατομμύρια το 1972 σε 344 εκατομμύρια το 1994. Μια συνέπεια αυτής της αύξησης των αεροπορικών μεταφορών είναι ότι ο τουρισμός στον οποίο οφείλεται ένα ποσοστό άνω του 60% των αεροπορικών μεταφορών και επομένως ευθύνεται για ένα σημαντικό μερίδιο των εκπεμπόμενων αερίων.

Με βάση μία μελέτη, μια και μόνο υπερατλαντική πτήση με επιστροφή εκπέμπει σχεδόν την μισή ποσότητα διοξειδίου του άνθρακα από αυτήν που εκπέμπουν όλες οι άλλες πηγές (φωτισμός, θέρμανση, χρήση αυτοκινήτων, κ.λ.π.) που καταναλώνει κατά μέσον όρο ένα άτομο ετήσια. (Mayer Hillman, Town & Country Planning magazine, September 1996. Source: MFOE).

Οι εκπομπές καυσαερίων από τα μεταφορικά μέσα και από την παραγωγή και χρήση ενέργειας συνδέονται με την όξινη βροχή, την παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας λόγω του φαινομένου του θερμοκηπίου και τη φωτοχημική ρύπανση. Η ατμοσφαιρική ρύπανση από τη μεταφορά τουριστών ασκεί επιδράσεις σε διεθνές επίπεδο, ειδικά η εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) που σχετίζεται με την χρήση ενέργειας από τα μεταφορικά μέσα. Και μπορεί να συμβάλει σοβαρά στην ατμοσφαιρική ρύπανση του τόπου. Μερικές από αυτές τις επιδράσεις σχετίζονται με συγκεκριμένες δραστηριότητες τουριστών. Παραδείγματος χάριν, ειδικά στις πολύ θερμές ή κρύες χώρες, τα τουριστικά λεωφορεία αφήνουν συχνά τις μηχανές τους αναμμένες για ώρες ενώ οι τουρίστες βγαίνουν για μια εξόρμηση, επειδή θέλουν να επιστρέψουν σε ένα καλά κλιματιζόμενο λεωφορείο.

Η ηχορύπανση από τα αεροπλάνα, τα αυτοκίνητα, και τα λεωφορεία, καθώς επίσης και τα ψυχαγωγικά μέσα όπως τα snowmobiles και τα αεριωθούμενα σκι, είναι ένα συνεχώς αναπτυσσόμενο πρόβλημα της σύγχρονης ζωής. Εκτός από την ενόχληση, την πίεση, ακόμη και της απώλειας ακοής για τον άνθρωπο, αυτό προκαλεί κίνδυνο

στην πανίδα, ειδικά στις πιο ευαίσθητες περιοχές. Παραδείγματος χάριν, ο θόρυβος που παράγεται από τα snowmobiles μπορεί να αναγκάσει τα ζώα να αλλάξουν την φυσική τους δραστηριότητα.

Στερεά απόβλητα και ρύπανση

Σε περιοχές με μεγάλη συγκέντρωση τουριστικών δραστηριοτήτων και φυσικής ομορφιάς, η απαλλαγή από τα απόβλητα είναι ένα σοβαρό πρόβλημα. Το φυσικό περιβάλλον - οι ποταμοί, οι φυσικές περιοχές, και οι άκρες του δρόμου επηρεάζονται σοβαρά. Παραδείγματος χάριν, τα κρουαζιερόπλοια στις Καραϊβικές Θάλασσες υπολογίζεται ότι παράγουν περισσότερους από 70.000 τόνους αποβλήτων κάθε έτος. Σήμερα μερικές εταιρίες κρουαζιέρας κάνουν προσπάθειες να μειώσουν τις συνέπειες από την ρίψη των αποβλήτων. Τα στερεά απόβλητα και η ρύπανση μπορούν να υποβιβάσουν τη φυσική εμφάνιση του ύδατος και της ακτής και να προκαλέσουν το θάνατο των θαλασσίων ζώων.

Στις ορεινές περιοχές, οι τουρίστες οδοιπόροι παράγουν πολλά απόβλητα. Οι εκδρομείς αφήνουν πίσω τους σκουπίδια, φιάλες οξυγόνου, ακόμη και τον εξοπλισμό κατασκήνωσης τους. Τέτοιες πράξεις υποβιβάζουν το περιβάλλον στις απομακρυσμένες περιοχές που έχουν λίγες εγκαταστάσεις συλλογής απορριμμάτων. Μερικές διαδρομές στις περουβιανές Άνδεις και στο Νεπάλ που συχνά επισκέπτονται οι τουρίστες έχουν αποκτήσει το ονομασία "διαδρομή κόκα κόλα" και "διαδρομή χαρτί τουαλέτας".

Λύματα

Η κατασκευή των ξενοδοχείων και άλλων εγκαταστάσεων αναψυχής οδηγεί συχνά στην αυξανόμενη ρύπανση εξ αιτίας των λυμάτων. Το απόβλητο νερό μολύνει τις θάλασσες και τις λίμνες που περιβάλλουν τα τουριστικά αξιοθέατα, και βλάπτουν τη χλωρίδα και την πανίδα. Η απορροή λυμάτων προκαλεί σοβαρή ζημία στους κοραλλιογενείς υφάλους επειδή υποκινεί την αύξηση των αλγών, τα οποία καλύπτουν τα κοράλλια, εμποδίζοντας τη δυνατότητά τους να επιζήσουν. Οι αλλαγές στην αλατότητα και την καθαρότητα μπορούν να ασκήσουν εκτεταμένες επιδράσεις στις παράκτιες ζώνες. Και η ρύπανση εξαιτίας των λυμάτων μπορεί να απειλήσει την υγεία των ανθρώπων και των ζώων.

Αισθητική ρύπανση

Συχνά ο Τουρισμός αποτυγχάνει να ενσωματώσει τις εγκαταστάσεις του με τα φυσικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα και την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του προορισμού. Τα μεγάλα, επικρατέστερα θέρετρα σύγχρονης αρχιτεκτονικής μπορεί να φαίνονται εκτός τόπου και χρόνου σε οποιοδήποτε φυσικό περιβάλλον και να έρχονται σε αντίθεση με το γηγενές δομικό σχέδιο.

Η έλλειψη σχεδίου πόλεως και νομοθεσίας χρήσης του εδάφους σε πολλούς προορισμούς έχει διευκολύνει την οικοδόμηση τουριστικών εγκαταστάσεων κατά μήκος των ακτών, κοιλάδων και φυσικών διαδρομών και άλλων κατασκευών όπως δρόμων, κατοικιών υπαλλήλων, χώρων στάθμευσης και υπηρεσιών, και χώρων συλλογής απορριμμάτων.

III. Φυσικές συνέπειες της Τουριστικής Ανάπτυξης

Ελκυστικές τοποθεσίες, όπως αμμώδεις παραλίες, λίμνες, όχθες ποταμών, κορυφές και πλαγιές βουνών, είναι συχνά μεταβατικές ζώνες που χαρακτηρίζονται από πλούσια οικοσυστήματα. Οι χαρακτηριστικές φυσικές επιδράσεις περιλαμβάνουν την υποβάθμιση τέτοιων οικοσυστημάτων.

Οικοσύστημα είναι μία γεωγραφική περιοχή που συμπεριλαμβάνει όλους τους ζώντες οργανισμούς (ανθρώπους, φυτά, ζώα και μικροοργανισμούς), το φυσικό τους περιβάλλον (όπως χώμα, νερό, και αέρα), και τους κύκλους της φύσης που τους στηρίζουν. Τα οικοσυστήματα που απειλούνται με την υποβάθμιση είναι οικολογικά εύθραυστες περιοχές όπως οι αλπικές περιοχές, τα τροπικά δάση, οι υδρότοποι, τα μαγγρόβια, οι κοραλλιογενείς ύφαλοι κλπ. Οι απειλές και οι πιέσεις σε αυτά τα οικοσυστήματα είναι συχνά σοβαρές επειδή τέτοιες τοποθεσίες είναι πολύ ελκυστικές και για τους τουρίστες και για τους υπεύθυνους για την ανάπτυξη.

• Δραστηριότητες κατασκευών και ανάπτυξης υποδομής

Η ανάπτυξη των εγκαταστάσεων τουρισμού όπως τα ξενοδοχεία, η παροχή νερού, τα εστιατόρια και οι εγκαταστάσεις αναψυχής μπορεί να περιλάβει την αλλοίωση της παραλίας, την διάβρωση αμμόλοφων, την εδαφολογική διάβρωση και εκτενή επίστρωση. Επιπλέον, η κατασκευή δρόμων και αερολιμένων μπορεί να οδηγήσει στην υποβάθμιση του εδάφους, την απώλεια βιότοπων και πανίδας και την επιδείνωση του τοπίου.

Στο εθνικό πάρκο Yosemite παραδείγματος χάριν, ο αριθμός των δρόμων και των εγκαταστάσεων έχει αυξηθεί για να συμβαδίσει με τους αυξανόμενους αριθμούς επισκεπτών και για να παρέχει τις ανέσεις, υποδομή και χώρους στάθμευσης σε όλους αυτούς τους τουρίστες. Αυτές οι ενέργειες έχουν προκαλέσει την απώλεια βιότοπων στο πάρκο και συνοδεύονται από διάφορες μορφές ρύπανσης συμπεριλαμβανομένης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από τα καυσαέρια των οχημάτων.

- **Αποδάσωση και υπερβολική ή ακατάλληλη χρήση της γης**

Η δημιουργία εγκαταστάσεων σκί απαιτεί συχνά την απαλλοτρίωση δασικού εδάφους. Παράκτιοι υγρότοποι συχνά αποξηραίνονται και οικοδομούνται λόγω έλλειψης καταλληλότερων περιοχών για την κατασκευή τουριστικών εγκαταστάσεων. Αυτές οι δραστηριότητες μπορούν να προκαλέσουν σοβαρή διαταραχή και διάβρωση του τοπικού οικοσυστήματος, ακόμη και καταστροφή μακροπρόθεσμα..

- **Η ανάπτυξη μαρίνων**

και κυματοθραυστών μπορεί να προκαλέσει αλλαγές σε θαλάσσια ρεύματα και τις ακτές. Επιπλέον, η εξαγωγή των οικοδομικών υλικών όπως η άμμος έχει επιπτώσεις στις κοραλλιογενείς υφάλους και τα δάση, που οδηγούν στη διάβρωση και την καταστροφή των βιότοπων.

Η υπερβολική ανοικοδόμηση και η εκτενής επίστρωση των ακτών μπορούν να οδηγήσουν στην καταστροφή των βιότοπων όπως τα σημεία όπου τοποθετούν τα αυγά τους οι θαλάσσιες χελώνες. Οι κοραλλιογενείς ύφαλοι είναι ιδιαίτερα εύθραυστα θαλάσσια οικοσυστήματα και βλάπτονται παγκοσμίως από τις τουριστικές δραστηριότητες με κέντρο τους υφάλους.

IV. Φυσικές αλλοιώσεις από τουριστικές δραστηριότητες

Φυσικές αλλοιώσεις προκαλούνται όχι μόνο από το αποδάσωση και τις κατασκευές, αλλά και με τις συνεχείς δραστηριότητες των τουριστών και τις μακροπρόθεσμες αλλαγές στις τοπικές οικονομίες και οικολογίες;

- **Ποδοπάτηση (πεζοπορίες)**

Οι τουρίστες που χρησιμοποιούν τις ίδιες διαδρομές ποδοπατούν επανειλημμένως τη βλάστηση και το χώμα, προκαλώντας τελικά ζημιά που μπορεί να οδηγήσει στην

απώλεια βιοποικιλότητας και σε άλλες συνέπειες. Τέτοια ζημιά μπορεί να είναι ακόμα πιο εκτενής όταν οι επισκέπτες προχωρούν και πέρα από τις καθιερωμένες διαδρομές.

Επιδράσεις ποδοβολητού στη βλάστηση	Επιδράσεις ποδοβολητού στο έδαφος
Θραύση και μωλωπισμός των φυτών	Απώλεια οργανικής ύλης
Μειωμένο σθένος φυτών	Μείωση της σύνθεσης του εδάφους
Μειωμένη αναπαραγωγή	Μείωση της διαύγειας του αέρα και του νερού
Απώλεια κάλυψης του εδάφους	Αύξηση απώλειας
Αλλαγή στη σύνθεση ειδών	Επιταχυνόμενη διάβρωση
Source: University of Idaho	

- **Αγκυροβόληση και άλλες θαλάσσιες δραστηριότητες**

Σε παραθαλάσσιες περιοχές (γύρω από τα παράκτια ύδατα, σκόπελοι, παραλία και ακτή, ύδατα ανοιχτής θάλασσας, υψίπεδα και λιμνοθάλασσες) και γύρω από ευαίσθητα οικοσυστήματα, εκτελούνται πολλές δραστηριότητες τουριστών: αγκυροβόληση πλοίων, κολύμβηση με αναπνευστήρα, ερασιτεχνικό ψάρεμα, καταδύσεις, ιστιοπλοΐα και κρουαζιέρες είναι μερικές από τις δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν άμεση υποβάθμιση των θαλασσίων οικοσυστημάτων όπως οι κοραλλιογενείς ύφαλοι, και επακόλουθες επιδράσεις στην παράκτια προστασία και αλιεία.

- **Αλλοίωση των οικοσυστημάτων από τις δραστηριότητες τουριστών**

Ένας βίοτοπος μπορεί να υποβιβαστεί από τις δραστηριότητες αναψυχής των τουριστών. Παραδείγματος χάριν, η από κοντά θέα των ζώων της φύσης μπορεί να επιφέρει πίεση για τα ζώα και να αλλάξει τη φυσική συμπεριφορά τους. Τα σαφάρι και οι παρακολούθηση άγριων ζώων έχουν αρνητική επίδραση στο βίοτοπο καθώς συχνά συνοδεύονται από θόρυβο και οχλαγωγία που δημιουργούνται από τους τουρίστες καθώς κυνηγούν τα άγρια ζώα με τα φορτηγά και αεροσκάφη τους. Αυτό

ασκεί μεγάλη πίεση και μπορεί να επιφέρει αλλαγές στις συνήθειες και τις συμπεριφορές των ζώων. Σε μερικές περιπτώσεις, όπως στην Κένυα, διαταράζει τόσο τα ζώα που κατά μερικές φορές παραμελούν τα μικρά τους ή αποτυγχάνουν να ζευγαρώσουν.

2. Κοινωνικο-πολιτιστικές επιδράσεις του τουρισμού

Οι κοινωνικοπολιτιστικές επιδράσεις του τουρισμού που περιγράφονται εδώ είναι τα αποτελέσματα των επιδράσεων που δέχονται οι τουριστικοί προορισμοί από τις άμεσες και έμμεσες σχέσεις τους με τους τουρίστες, και την επαφή τους με τη βιομηχανία τουρισμού. Για ποικίλους λόγους, οι τουριστικοί προορισμοί είναι συχνά το πιο αδύνατο συμβαλλόμενο μέρος στη σχέση τους με τους φιλοξενούμενους τους και τους φορείς παροχής υπηρεσιών και επηρεάζονται εύκολα από αυτούς. Αυτές οι επιρροές είναι όχι πάντα προφανείς, δεδομένου ότι είναι δύσκολο να μετρηθούν, υπόκεινται στην κρίση του καθενός και είναι συχνά έμμεσες ή δύσκολο να προσδιοριστούν.

Οι επιδράσεις προκύπτουν όταν επιφέρει ο τουρισμός αλλαγές στα συστήματα και τη συμπεριφορά και με αυτόν τον τρόπο απειλεί τη γηγενή ταυτότητα. Επιπλέον, οι αλλαγές εμφανίζονται συχνά στην δομή της κοινότητας, τις οικογενειακές σχέσεις, τον συλλογικό παραδοσιακό τρόπο ζωής, τις τελετές και τις ηθικές αξίες. Αλλά ο τουρισμός μπορεί επίσης να παραγάγει θετικές επιδράσεις δεδομένου ότι μπορεί να χρησιμεύσει ως μια ενθαρρυντική δύναμη για ειρήνη, να ενθαρρύνει την αγάπη για τις πολιτιστικές παραδόσεις και βοηθάει στην αποφυγή της αστικοποίησης με τη δημιουργία θέσεων εργασίας στον τόπο. Όπως συχνά συμβαίνει όταν διαφορετικοί πολιτισμοί συναντιούνται, οι κοινωνικο-πολιτιστικές επιδράσεις είναι διφορούμενες: οι ίδιες επιδράσεις που περιγράφονται ως θετικές από μερικούς, θεωρούνται ως αρνητικές από άλλους.

Οι αρνητικές κοινωνικο-πολιτιστικές επιδράσεις του Τουρισμού

Αλλαγή ή απώλεια εθνικής ταυτότητας και ηθικών αξιών

Ο τουρισμός μπορεί να προκαλέσει αλλαγή ή απώλεια τοπικής ταυτότητας και ηθικών αξιών, που επέρχεται από διάφορες πολύ σχετικές επιρροές:

- **Εμπορευματοποίηση**

Ο τουρισμός μπορεί να μετατρέψει τους τοπικούς πολιτισμούς σε προϊόντα όταν μειώνονται τα θρησκευτικά τελετουργικά, οι παραδοσιακές εθνικές ιεροτελεστίες και τα φεστιβάλ για να προσαρμοστούν στις προσδοκίες των τουριστών. Από την στιγμή που πωλείται ένας προορισμός, και η τουριστική ζήτηση για σουβενίρ, έργα τέχνης, την ψυχαγωγία και άλλα προϊόντα αρχίζει να ασκείται μεγάλη επιρροή, και μπορεί να επέλθουν βασικές αλλαγές στις ανθρώπινες ηθικές αξίες. Μπορεί να μην υπάρχει σεβασμός για τις ιερές τοποθεσίες και αντικείμενα όταν θεωρούνται ως εμπορεύσιμα αγαθά.

- **Τυποποίηση**

Οι τουριστικοί προορισμοί διατρέχουν τον κίνδυνο να τυποποιηθούν στην προσπάθεια να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες των τουριστών. Ενώ το τοπίο, το κατάλυμα, η διατροφή κ.λπ., πρέπει να καλύπτουν τις επιθυμίες του τουρίστα όσον αφορά το παλιό και το νέο, πρέπει συγχρόνως να μην είναι πάρα πολύ διαφορετικά ή παράξενα επειδή λίγοι τουρίστες ψάχνουν κάτι απολύτως διαφορετικό. Οι τουρίστες ψάχνουν συχνά να βρουν τις γνώριμες εγκαταστάσεις σε ένα άγνωστο περιβάλλον, όπως τα γνωστά εστιατόρια fast foods και τις αλυσίδες ξενοδοχείων.

- **Προσαρμογή στις απαιτήσεις τουριστών**

Οι τουρίστες θέλουν αναμνηστικά, έργα τέχνης, εργόχειρα και πολιτιστικές εκδηλώσεις, και σε πολλούς τόπους προορισμού τουριστών, οι βιοτέχνες ανταποκρίνονται στην αυξανόμενη ζήτηση, και τροποποιούν τα προϊόντα τους για να τα προσαρμόσουν περισσότερο με τις προτιμήσεις των νέων πελατών. Ενώ το ενδιαφέρον που επιδεικνύεται από τους τουρίστες βοηθά τη συντήρηση της πολιτιστικής παράδοσης, μπορεί παράλα αυτά να υπάρξει πολιτιστική διάβρωση λόγω της εμπορευματοποίησης των πολιτιστικών αγαθών.

Σύγκρουση διαφόρων ειδών κουλτούρας

Επειδή ο τουρισμός περιλαμβάνει μετακίνηση των ατόμων σε διάφορες γεωγραφικές θέσεις, και δημιουργία κοινωνικών σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων που ειδήλλως δεν θα συναντιόντουσαν, μπορεί να εμφανισθούν πολιτιστικές διαφωνίες ως αποτέλεσμα των διαφορών στις κουλτούρες, τις εθνικές και θρησκευτικές ομάδες, τις ηθικές αξίες και τον τρόπο ζωής, τις γλώσσες, και τα επίπεδα ευημερίας.

Οι απόψεις των ντόπιων όσον αφορά την ανάπτυξη τουρισμού μπορεί να ποικίλει. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι επισκέπτες είναι πολύ ευπρόσδεκτοι, και περιπτώσεις όπου υπάρχει αδιαφορία ή ενόχληση και ενδεχομένως ανταγωνισμός, όταν αρχίζει να αναπτύσσεται αντι-τουριστική συμπεριφορά ανάμεσα στους κατοίκους του τόπου. Πολιτιστικές διαφωνίες μπορούν περαιτέρω να προκύψουν με την:

- **Οικονομική ανισότητα**

Πολλοί τουρίστες προέρχονται από κοινωνίες με διαφορετικές καταναλωτικές συνήθειες και τρόπο ζωής από αυτές που υπάρχουν στον τόπο, επιδιώκοντας ευχαρίστηση, ξοδεύοντας μεγάλα χρηματικά ποσά και συμπεριφερόμενος μερικές φορές με τρόπο που ακόμη και στην πατρίδα τους θα ήταν απαράδεκτος. Σαν αποτέλεσμα, οι τοπικοί άνθρωποι που έρχονται σε επαφή με αυτούς τους τουρίστες είναι πιθανό να αναπτύξουν κάποια συμπεριφορά αντιγραφής, δεδομένου ότι θέλουν να ζήσουν και να συμπεριφερθούν με τον ίδιο τρόπο. Ειδικά στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες, είναι πιθανό να υπάρξει μια αυξανόμενη διάκριση μεταξύ των "πλούσιων" και "των φτωχών", η οποία μπορεί να αυξήσει τις κοινωνικές και μερικές φορές εθνικές εντάσεις.

- **Εκνευριστική συμπεριφορά τουριστών**

Οι τουρίστες, συχνά από άγνοια ή απροσεξία, δεν σέβονται σεβαστεί τα ήθη και έθιμα των τόπων και τις ηθικές αξίες τους. Όταν το κάνουν, μπορεί να δημιουργήσουν ενόχληση και να στερεοτυπήσουν. Αυτοί παίρνουν μία μικρή γεύση και εξαφανίζονται, αλλά με αυτόν τον τρόπο εισβάλλουν στη ζωή των τοπικών λαών.

- **Σχέσεις σε επίπεδο εργασίας**

Στις αναπτυσσόμενες χώρες ειδικά, πολλά είδη εργασίας που καταλαμβάνονται από τοπικούς ανθρώπους στις τουριστικές επιχειρήσεις, είναι σε χαμηλότερο επίπεδο, όπως οι υπηρέτριες, οι σερβιτόροι, οι κηπουροί και άλλα πρακτικά επαγγέλματα, ενώ οι καλοπληρωμένες και ανώτερες διευθυντικές εργασίες πηγαίνουν σε αλλοδαπούς ή "αστικοποιημένους" πολίτες. Λόγω έλλειψης επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς επίσης και λόγω επιρροής στις αλυσίδες ξενοδοχείων ή εστιατορίων στον προορισμό, τα άτομα που έχουν την τεχνογνωσία που απαιτείται για να εκτελέσουν εργασίες υψηλότερου επιπέδου προσελκύονται συχνά από άλλες χώρες. Αυτό μπορεί να προκαλέσει τριβή και ενόχληση και αυξάνει το χάσμα μεταξύ των πολιτισμών.

Ακόμη και σε περιπτώσεις όπου ο τουρισμός βελτιώνει τις τοπικές οικονομίες και την δύναμη των τοπικών ατόμων να κερδίζουν χρήματα, αυτό δεν μπορεί να λύσει όλα τα τοπικά, κοινωνικά ή οικονομικά προβλήματα. Μερικές φορές αντικαθιστά τα παλιά προβλήματα με νέα.

Φυσικές επιρροές που προκαλούν κοινωνικό στρες

Οι φυσικές επιρροές που η αυξανόμενη ροή τουρισμού, και οι επακόλουθες εξελίξεις της, ασκούν σε έναν προορισμό μπορούν να προκαλέσουν σοβαρή κοινωνική πίεση δεδομένου ότι αυτές προσκρούουν στην τοπική κοινότητα. Τα κοινωνικο-πολιτιστικά μειονεκτήματα προέρχονται από:

- Συγκρούσεις σχετικά με την χρήση των πόρων, όπως ο ανταγωνισμός μεταξύ του τουρισμού και των τοπικών πληθυσμών για τη χρήση των φυσικών πόρων όπως την παροχή νερού και την ενέργεια, λόγω του λιγοστού ανεφοδιασμού. Η πίεση στις τοπικές κοινότητες μπορεί επίσης να προκύψει από την περιβαλλοντική υποβάθμιση και τις αυξανόμενες δαπάνες υποδομής για την τοπική κοινότητα - παραδείγματος χάριν, τους υψηλότερους επιβαλλόμενους φόρους για τις βελτιώσεις στην παροχή νερού ή τις εγκαταστάσεις υγιεινής.
- Πολιτιστική επιδείνωση. Ζημία στους πολιτιστικούς πόρους μπορεί να προκύψει από ενέργειες βανδαλισμού, τη ρύπανση και την παράνομη αφαίρεση των στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς. Ένα κοινό πρόβλημα στους αρχαιολογικούς τόπους στις χώρες όπως η Αίγυπτος, η Κολομβία, το Μεξικό και το Περού είναι ότι οι χαμηλόμισθοι ξεναγοί συμπληρώνουν το εισόδημά τους με την πώληση χειροποίητων αντικειμένων στους τουρίστες. Επιπλέον, η υποβάθμιση των πολιτιστικών περιοχών συμβαίνει όταν οι ιστορικές περιοχές και τα κτήρια είναι μη προστατευμένες και οι παραδοσιακά χτισμένοι οικισμοί αντικαθίστανται ή σχεδόν εξαφανίζονται.
- Συγκρούσεις για την χρήση της γης, ειδικά στις έντονα χρησιμοποιημένες περιοχές όπως οι παράκτιες ζώνες, οι οποίες είναι δημοφιλείς για τις παραλίες και τα νησιά τους. Οι συγκρούσεις προκύπτουν όταν πρέπει να γίνει επιλογή μεταξύ διαμόρφωσης του εδάφους για τουριστικές εγκαταστάσεις ή υποδομής και τοπικής παραδοσιακής χρήσης του εδάφους. Ο γηγενής πληθυσμός τέτοιων προορισμών είναι συχνά ο ηττημένος από αυτήν την διαμάχη για

αυτούς τους πόρους αφού το οικονομικό όφελος που φέρνει ο τουρισμός έχει μεγαλύτερη αξία.

Σαν παράδειγμα για το πώς οι τοπικοί άνθρωποι μπορεί να υποφέρουν από την ανάπτυξη του τουρισμού, η κατασκευή ξενοδοχείων στις παράκτιες περιοχές εμποδίζουν συχνά την πρόσβαση των κατοίκων στο άλλοτε έδαφος αλιείας και ακόμη και την ψυχαγωγική χρήση των περιοχών.

Ηθικά ζητήματα.

Εν μέρει λόγω των ανωτέρω επιδράσεων, ο τουρισμός μπορεί να δημιουργήσει σοβαρότερες καταστάσεις στις οποίες συμπεριλαμβάνονται ηθικά ζητήματα, ακόμα και η εγκληματικότητα.

- **Ανάπτυξη εγκληματικότητας**

Τα ποσοστά εγκληματικότητας αυξάνονται χαρακτηριστικά με την ανάπτυξη και την αστικοποίηση μιας περιοχής, και η αύξηση του μαζικού τουρισμού συνοδεύεται συχνά από αυξανόμενη εγκληματικότητα. Η παρουσία ενός μεγάλου αριθμού τουριστών με πολλά χρήματα για ξόδεμα, και κουβαλώντας συχνά πράγματα αξίας όπως φωτογραφικές μηχανές και κοσμήματα, είναι αυξανόμενος πειρασμός για τους κακοποιούς και οδηγεί σε δραστηριότητες όπως ληστείες και διακίνηση ναρκωτικών.

- **Παιδική εργασία.**

Πολλές εργασίες στον τομέα του τουρισμού έχουν σκληρούς όρους εργασίας και απασχόλησης: πολλές ώρες εργασίας, όχι μόνιμη απασχόληση, χαμηλή αμοιβή, λιγοστή κατάρτιση και ελάχιστες πιθανότητες για απόκτηση προσόντων. Επιπλέον, οι πρόσφατες εξελίξεις στο τουρισμό (φιλελευθεροποίηση, ανταγωνισμός, συγκέντρωση, πτώση στις τιμές εισιτηρίων, αύξηση της υπεργολαβίας) και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών φαίνεται ότι ενισχύουν την τάση προς τους πιο αβέβαιους, μεταβλητούς όρους απασχόλησης. Για πολλές τέτοιες εργασίες προσλαμβάνονται μικρά παιδιά, δεδομένου ότι είναι φτηνοί και μη απαιτητικοί υπάλληλοι.

Κατ' εκτίμηση 13-19 εκατομμύριο παιδιά και νέοι κάτω των 18 ετών (10-15 τοις εκατό όλων των τουριστικών υπαλλήλων) απασχολούνται σε τουριστικές επιχειρήσεις παγκοσμίως. Εντούτοις, στον αριθμό αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται ο αριθμός των παιδιών που εργάζονται άτυπα στον τομέα σε δευτερεύουσες δραστηριότητες.

Η παιδική εργασία στον τουρισμό υπάρχει και στις αναπτυσσόμενες και στις αναπτυσσόμενες χώρες. Πολλά αγόρια και κορίτσια κάτω των 12 ετών συμμετέχουν σε δραστηριότητες μικρών επιχειρήσεων σχετικές με ξενοδοχεία και εστιατόρια, τον τομέα ψυχαγωγίας ή το εμπόριο αναμνηστικών, συχνά ως αχθοφόροι. Τους επιβάλλονται συχνά σκληροί όροι εργασίας και απασχόλησης
Πηγή ILO

- **Τουρισμός του σεξ και της πορνείας**

Η εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών και των νέων γυναικών γίνεται παράλληλα με την αύξηση του τουρισμού σε πολλά μέρη του κόσμου. Αν και ο τουρισμός δεν είναι η αιτία της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, παρέχει την εύκολη πρόσβαση σε αυτήν. Ο τουρισμός φέρνει επίσης τον καταναλωτισμό σε πολλά μέρη που προηγουμένως δεν είχαν πρόσβαση σε προϊόντα και υπηρεσίες πολυτέλειας. Το θέλγητρο αυτών των εύκολων χρημάτων έχει αναγκάσει πολλούς νέους, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, να εμπορεύονται το σώμα τους με αντάλλαγμα μπλουζάκια προσωπικά στερεοφωνικά συγκροτήματα, ποδήλατα, ακόμη και αεροπορικά εισιτήρια εκτός της χώρας.

Πως ο Τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στην κοινωνικο-πολιτιστική ανάπτυξη

Ο τουρισμός μπορεί να συμβάλει και στις θετικές εξελίξεις, όχι μόνο στις αρνητικές. Έχει τη δυνατότητα να προωθήσει την κοινωνική ανάπτυξη με την δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την εισοδηματικής ανακατανομή και την ανακούφιση από τη φτώχεια. Άλλες πιθανές θετικές επιδράσεις του τουρισμού περιλαμβάνουν:

- **Ο Τουρισμός ως φορέας ειρήνης.**

Το ταξίδι φέρνει τους ανθρώπους σε επαφή μεταξύ τους και, δεδομένου ότι ο τουρισμός έχει εκπαιδευτική φύση, μπορεί να ενθαρρύνει την κατανόηση μεταξύ των λαών και των πολιτισμών και να συμβάλλει στην ανταλλαγή πολιτιστικών στοιχείων μεταξύ των οικοδεσποτών και των φιλοξενουμένων. Λόγω αυτού, αυξάνονται οι πιθανότητες ανάπτυξης αμοιβαίας συμπόνιας και κατανόησης και την μείωση των προκαταλήψεων. Παραδείγματος χάριν, οι εργασίες που παρέχονται από τον τουρισμό στο Μπέλφαστ, στην Βόρεια Ιρλανδία, αναμένεται να βοηθήσουν στην αποχώρηση των παραστρατιωτικών

ομάδων καθώς τίθεται σε ισχύ η ειρηνοποίηση. Τελικά, η συμπόνια και η κατανόηση μπορούν να οδηγήσουν σε μείωση της έντασης στον κόσμο και να συμβάλουν έτσι στην ειρήνη.

Στην πρώτη παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής για Ειρήνη μέσω του Τουρισμού (Νοεμβ. 2000), περισσότεροι από 450 παγκόσμια στελέχη τουριστικών επιχειρήσεων επικύρωσαν μια "Διακήρυξη του Αμμάν" που αναγνώρισε το ταξίδι και τον τουρισμό ως παγκόσμιο επιχείρηση ειρήνης. Στο έγγραφο οι συμβαλλόμενοι δεσμεύονται στην οικοδόμηση ενός πολιτισμού ειρήνης μέσω του τουρισμού και υποστηρίζουν τον τουρισμό ως θεμελιώδη ανθρώπινη δραστηριότητα που δεν περιορίζεται χωρίς λόγο, και σέβεται πλήρως τις ανθρώπινες διαφορές και την πολιτιστική ποικιλομορφία. Οι "ειρηνικές σχέσεις μεταξύ όλων των ανθρώπων πρέπει να προωθηθούν και να παγιωποιηθούν μέσω του βιώσιμου τουρισμού," λέει το έγγραφο. Αναφέρεται στην προστασία και την αποκατάσταση των ιστορικών μνημείων και των ορόσημων στα οποία πρέπει να έχουν πρόσβαση όλοι οι άνθρωποι, ως "πολύτιμα περιουσιακά στοιχεία για την ανθρωπότητα και κληρονομιά για τις μελλοντικές γενεές." Η συντήρηση και η σοφή χρήση του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με την οικολογική ισορροπία, "είναι ουσιαστικές για το μέλλον του τουρισμού" καθώς αναγνωρίζει την "αρχαία φρόνηση και φροντίδα για τη γη." Πηγή: Διεθνές ίδρυμα για την ειρήνη μέσω του τουρισμού

- **Ενίσχυση των κοινοτήτων.**

Ο τουρισμός μπορεί να αυξήσει την ζωτικότητα των κοινοτήτων από πολλές απόψεις. Ένα παράδειγμα είναι ότι οι εκδηλώσεις και τα φεστιβάλ στα οποία συμμετείχαν και τα οποία παρακολουθούσαν κυρίως οι ντόπιοι συχνά αναπτύσσονται και ανανεώνονται για να ανταποκριθούν στα ενδιαφέροντα των τουριστών.

Οι εργασίες που δημιουργούνται από τον τουρισμό μπορούν να ενεργήσουν ως ζωτικής σημασίας κίνητρο για να μειώσουν την αποδημία από τις αγροτικές περιοχές. Οι τοπικοί άνθρωποι μπορούν επίσης να αυξήσουν την επιρροή τους στην τουριστική ανάπτυξη καθώς επίσης και να βελτιώσουν την εργασία και τις προοπτικές αποδοχών τους, με την τουριστική επαγγελματική κατάρτιση και ανάπτυξη των επιχειρήσεων και τις οργανωτικές τους ικανότητες.

- **Οι αναπτυσσόμενες τουριστικές εγκαταστάσεις μπορεί να ωφελήσουν τους κατοίκους.**

Δεδομένου ότι ο τουρισμός υποστηρίζει τη δημιουργία των κοινοτικών εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών που διαφορετικά δεν θα είχαν αναπτυχθεί,

μπορεί να φέρει υψηλότερο βιοτικό επίπεδο σε έναν προορισμό. Μέσα στα οφέλη είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται αναβαθμισμένες βελτιώσεις υποδομής, υγείας και μεταφορών, νέος αθλητισμός και ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις, εστιατόρια, δημόσιοι χώροι καθώς επίσης και εισροή προϊόντων και τροφίμων καλύτερης ποιότητας.

- **Επανεκτίμηση πολιτισμικών στοιχείων και παραδόσεων.**

Ο τουρισμός μπορεί να προωθήσει τη συντήρηση και τη μετάδοση των πολιτιστικών και ιστορικών παραδόσεων, η οποία συμβάλλει συχνά στη συντήρηση και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, την προστασία της τοπικής κληρονομιάς, και σε μια αναγέννηση των γηγενών πολιτισμών, των πολιτιστικών τεχνών και της λαϊκής τέχνης.

- **Ο τουρισμός ενισχύει την κοινωνική συμμετοχή και την υπερηφάνεια.**

Ο τουρισμός βοηθά επίσης την βελτίωση της τοπικής πληροφόρησης σχετικά με την οικονομική αξία των φυσικών και πολιτιστικών περιοχών και μπορεί να υποκινήσει ένα συναίσθημα υπερηφάνειας για την τοπική και εθνική κληρονομιά και ενδιαφέρον για τη συντήρησή του. Ευρύτερα, η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων στην ανάπτυξη και λειτουργία του τουρισμού φαίνεται να είναι σημαντικός παράγων για τη συντήρηση και βιώσιμη χρήση της βιοποικιλότητας.

Αυτές είναι μερικές θετικές συνέπειες του τουρισμού που μπορούν να προκύψουν μόνο όταν ασκείται ο τουρισμός και αναπτύσσεται με βιώσιμο και κατάλληλο τρόπο. Η συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού είναι ουσιαστική. Μια κοινότητα που συμμετέχει στον προγραμματισμό και την εφαρμογή του τουρισμού έχει μια θετικότερη τοποθέτηση, είναι πιο υποστηρικτική και έχει μεγαλύτερη πιθανότητα να πραγματοποιήσει κέρδος από τον τουρισμό από ό,τι έχει ένας πληθυσμός που κυβερνιέται παθητικά - ή που κατακυριεύεται - από τον τουρισμό. Ένα από τα βασικά στοιχεία της βιώσιμης ανάπτυξης τουρισμού είναι η κοινοτική ανάπτυξη, η οποία σημαίνει ικανότητα λήψης αποφάσεων οι οποίες εξετάζουν μακροπρόθεσμα την οικονομία, την οικολογία και τη δικαιοσύνη όλων των κοινοτήτων.

3. Οικονομικές επιδράσεις του τουρισμού.

Η βιομηχανία τουρισμού παράγει ουσιαστικά οικονομικά οφέλη και στις χώρες υποδοχής και στις χώρες προέλευσης των τουριστών. Ειδικά στις αναπτυσσόμενες χώρες, ένα από τα πιο βασικά κίνητρα για να αξιοποιηθεί τουριστικά μία περιοχή είναι η αναμενόμενη οικονομική βελτίωση.

Όπως και άλλες επιδράσεις, αυτή η ογκώδης οικονομική ανάπτυξη επιφέρει και θετικές και αρνητικές συνέπειες.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, 698 εκατομμύρια άτομα ταξίδεψαν σε μια ξένη χώρα το 2000, και ξόδεψαν περισσότερο από 478 δισεκατομμύρια US\$. Οι εισπράξεις του διεθνούς τουρισμού σε συνδυασμό με τις μεταφορές επιβατών ανέρχονται αυτήν την περίοδο συνολικά σε περισσότερο από 575 δισ. US\$ κάνοντας τον τουρισμό τον νούμερο ένα παράγοντα κέρδους από εξαγωγές έναντι άλλων προϊόντων όπως αυτοκινήτων, χημικών ουσιών, του πετρελαίου και των τροφίμων.
Πηγή: WTTC

Αρνητικές οικονομικές επιδράσεις του τουρισμού.

Υπάρχουν πολλές κρυμμένες δαπάνες στον τουρισμό, ο οποίος μπορεί να έχει δυσμενή οικονομικά αποτελέσματα στην κοινότητα των τουριστικών χωρών. Συχνά οι πλούσιες χώρες είναι ικανότερες από τις φτωχές να ωφεληθούν από τον τουρισμό. Ενώ οι λιγότερο αναπτυγμένες χώρες έχουν πιά άμεση ανάγκη για εισόδημα, απασχόληση και τη γενική άνοδο του βιοτικού επιπέδου με τη βοήθεια του τουρισμού, είναι λιγότερο ικανές να πραγματοποιήσουν αυτά τα οφέλη. Μεταξύ των λόγων για αυτό είναι η μεγάλη κλίμακας μεταφορά των εισοδημάτων από τον τουρισμό εκτός της χώρας και αποκλεισμός των τοπικών επιχειρήσεων και προϊόντων.

Διαρροή Συναλλάγματος

Το άμεσο εισόδημα για μια περιοχή είναι το ποσό των δαπανών που κάνουν οι τουρίστες το οποίο τελικά παραμένει στον τόπο, μετά την πληρωμή των φόρων και των μισθών που πληρώνονται εκτός της χώρας και μετά τις αγορές των εισαγομένων προϊόντων. Αυτά τα ποσά που αφαιρούνται καλούνται διαρροή. Στις περισσότερες οργανωμένες περιηγήσεις που καλύπτουν όλα τα έξοδα, περίπου το 80% των ταξιδιωτικών δαπανών πηγαίνουν στις αερογραμμές, τα ξενοδοχεία και άλλες διεθνείς επιχειρήσεις (που έχουν συχνά την έδρα τους στις χώρες των ταξιδιωτών), και όχι στις τοπικές επιχειρήσεις ή τους εργαζομένους. Επιπλέον, σημαντικά ποσά εισοδήματος που διατηρούνται πραγματικά στον τόπο προορισμού μπορούν και πάλι να διαρρεύσουν.

Από κάθε 100 US\$ που ξοδεύονται σε μία τουρνέ διακοπών από έναν τουρίστα από μια αναπτυσσόμενη χώρα, μόνο περίπου 5 US\$ πραγματικά μένουν στην οικονομία της χώρας προορισμού που είναι υπό ανάπτυξη. Η διαρροή συμβαίνει βασικά με δύο τρόπους:

Διαρροή εξαιτίας εισαγωγών: Αυτό εμφανίζεται συνήθως όταν οι τουρίστες απαιτούν την ποιότητα του εξοπλισμού, των τροφίμων, και άλλων προϊόντων που η χώρα υποδοχής δεν μπορεί να παρέχει. Ειδικά στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, τα τρόφιμα και τα ποτά πρέπει συχνά να εισάγονται, δεδομένου ότι τα τοπικά προϊόντα δεν είναι του επιπέδου του ξενοδοχείου (δηλ. του τουρίστα) ή στη χώρα απλά δεν υπάρχουν τα προϊόντα. Ένα μεγάλο μέρος του εισοδήματος από τις δαπάνες τουρισμού φεύγει από τη χώρα για να την πληρωμή αυτών των εισαγωγών.

Ο μέσος όρος αυτού του είδους των εισαγωγών για τις περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες αποτελεί σήμερα ένα 40% με 50% των ακαθάριστων εισπράξεων για τις μικρές οικονομίες και μεταξύ 10% και 20% για τις πιο προηγμένες και διαφοροποιημένες οικονομίες, σύμφωνα με την UNCTA.

Ακόμη και στις αναπτυσσόμενες περιοχές, οι ντόπιοι παραγωγοί είναι συχνά ανίκανοι να παρέχουν στη βιομηχανία τουρισμού ικανοποιητικά ακόμα κι αν υπάρχει καλή θέληση: το ξενοδοχείο "Kaiser im Tirol" στην Αυστρία με 64 δωμάτια, βραβευμένο για τις βιώσιμες πρακτικές του, δεν μπορεί να βρει προμηθευτές οργανικών τροφίμων στα τοπικά δίκτυα καλλιέργειας σε κατάλληλες ποσότητες, ποιότητα και αξιοπιστία, δεδομένου ότι οι κύκλοι και οι διαδικασίες παραγωγής δεν είναι συμβατοί με τις ανάγκες του. Πηγή: Αυστριακή προπαρασκευαστική διάσκεψη για το διεθνές έτος οικότουρισμού, Σεπτέμβριος 2001

Διαρροή εξαιτίας εξαγωγών: Οι πολυεθνικές εταιρίες και οι μεγάλες ξένες επιχειρήσεις ευθύνονται κατά μεγάλο μέρος για τη διαρροή εξαιτίας των εισαγωγών. Συχνά, ειδικά στους φτωχούς αναπτυσσόμενους προορισμούς, είναι οι μόνοι που κατέχουν το απαραίτητο κεφάλαιο για να επενδύσουν στην κατασκευή υποδομής και εγκαταστάσεων τουρισμού. Σαν συνέπεια αυτού, διαρροή εξαγωγής προκύπτει όταν οι υπερπόντιοι επενδυτές που χρηματοδοτούν τα θέρετρα και τα ξενοδοχεία παίρνουν τα κέρδη τους πίσω στη χώρα προέλευσής τους

Μια έκθεση των Η.Ε του 1996 που αξιολογεί τη συμβολή του τουρισμού στο εθνικό εισόδημα, τα ακαθάριστα εισοδήματα ή το ακαθάριστο συνάλλαγμα, διαπίστωσε ότι οι καθαρές αποδοχές του τουρισμού, αφότου έγιναν οι αφαιρέσεις για όλες τις απαραίτητες δαπάνες συναλλάγματος, ήταν πολύ πιο σημαντικές για τη βιομηχανία. Αυτή η έκθεση βρήκε ότι σημαντικό ποσοστό διαρροής συνδέεται με: (α) εισαγωγές υλικών και εξοπλισμού για κατασκευές (β) εισαγωγές καταναλωτικών εμπορευμάτων, ιδιαίτερα τροφίμων και ποτών (γ) επαναπατρισμό των κερδών που κερδίζονται από ξένους επενδυτές (δ) υπερπόντιες δαπάνες προώθησης και (ε) χρεολυσία του εξωτερικού χρέους που πραγματοποιείται για την ανάπτυξη ξενοδοχείων και θέρετρων. Ο αντίκτυπος της διαρροής ποικίλλει πολύ στις χώρες, ανάλογα με τη δομή της οικονομίας τους και της βιομηχανίας τουρισμού. Από τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν σε αυτήν την μελέτη στις Καραϊβικές Θάλασσες, η St Lucia είχε ένα ποσοστό διαρροής συναλλάγματος 56% από τα ακαθάριστα τουριστικά έσοδα, η Aruba είχε 41%, η Αντίγουα και η Μπαρμπούντα 25% και η Τζαμάικα 40%. Πηγή: Caribbean Voice

Εσώκλειστος τουρισμός.

Οι τοπικές επιχειρήσεις βλέπουν συχνά τις πιθανότητές τους να κερδίσουν εισόδημα από τους τουρίστες να μειώνεται σοβαρά από τη δημιουργία των προγραμμάτων διακοπών στα οποία συμπεριλαμβάνονται όλες οι δαπάνες. Όταν οι τουρίστες παραμένουν για ολόκληρη την διάρκεια των διακοπών στο ίδιο σκάφος κρουαζιέρας ή θέρετρο, το οποίο παρέχει όλα όσα χρειάζονται και όπου θα κάνουν όλες τις δαπάνες τους, δεν μένει πολύ περιθώριο για τους τοπικούς ανθρώπους να ωφεληθούν από τον τουρισμό.

Η οργάνωση Αμερικανικών κρατών (OAS) πραγματοποίησε μια έρευνα στις Τουριστικές επιχειρήσεις της Τζαμάικας που εξέτασε το ρόλο των all- inclusive διακοπών έναντι άλλων τύπων διακοπών. Διαπίστωσε ότι τα "all inclusive" ξενοδοχεία παράγουν το μεγαλύτερο ποσό εισοδήματος αλλά ο αντίκτυπός τους στην οικονομία είναι μικρότερος ανά δολάριο από το εισόδημα που αποφέρουν άλλοι υποτομείς τουριστικής στέγασης."

Επίσης κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα all- inclusives εισήγαγαν περισσότερα, και απασχόλησαν λιγότερα άτομα ανά δολάριο εισοδήματος από άλλα ξενοδοχεία. Αυτές οι πληροφορίες επιβεβαιώνουν την ανησυχία εκείνων που υποστηρίζουν ότι τα all- inclusives έχουν μικρότερη θετική επίδραση στις τοπικές οικονομίες. (Πηγή: Tourism Concern)

Η βιομηχανία σκαφών κρουαζιέρας παρέχει ένα άλλο παράδειγμα οικονομικού τουρισμού περικόλειστων εδαφών. Οι κρουαζιέρες, -εκτός ποταμών- έφεραν περίπου 8,7 εκατομμύρια διεθνείς επιβάτες το 1999. Σε πολλά σκάφη, ειδικά στις Καραϊβικές Θάλασσες (ο παγκοσμίως δημοφιλέστερος προορισμός κρουαζιέρας με 44,5% των επιβατών κρουαζιέρας), οι φιλοξενούμενοι ενθαρρύνονται να ξοδέψουν τον μεγαλύτερο μέρος του χρόνου και των χρημάτων τους εν πλω, και οι ευκαιρίες να ξοδέψουν σε κάποια λιμάνια ελέγχονται πολύ και περιορίζονται.

Άλλες αρνητικές επιδράσεις

Κόστος υποδομής

Η ανάπτυξη του τουρισμού μπορεί να κοστίζει στην τοπική κυβέρνηση και στους ντόπιους φορολογούμενους πολλά χρήματα. Οι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη μπορεί να ζητήσουν από την κυβέρνηση να βελτιώσει τον αερολιμένα, τους δρόμους και άλλες κατασκευές, και ενδεχομένως την παροχή φορολογικών ελαφρύνσεων και άλλων οικονομικών προνομίων, τα οποία είναι δαπανηρές δραστηριότητες για την κυβέρνηση. Οι δημόσιοι πόροι που ξοδεύονται σε επιδοτήσεις για υποδομή ή φορολογικές απαλλαγές μπορεί να μειώσουν τις κρατικές επενδύσεις σε άλλους κρίσιμους τομείς όπως η εκπαίδευση και η υγεία.

Αύξηση στις τιμές.

Η αυξανόμενη ζήτηση για τις στοιχειώδεις υπηρεσίες και αγαθά από τους τουρίστες προκαλεί συχνά να ανεβάσουν τις τιμές, πράγμα που έχει δυσμενείς επιπτώσεις στους ντόπιους των οποίων εισόδημα δεν αυξάνεται αναλογικά. Μια μελέτη του κρατικού πανεπιστημίου του Σαν Φρανσίσκο της Μπελίζ διαπίστωσε ότι, συνεπεία της ανάπτυξης του τουρισμού, οι τιμές για τους ντόπιους αυξήθηκαν κατά 8%.

Η τουριστική ανάπτυξη και η επακόλουθη άνοδος στην ζήτηση ακίνητης περιουσίας μπορούν εντυπωσιακά να αυξήσουν τις τιμές των κτηρίων και της γής. Αυτό, όχι μόνο καθιστά δυσκολότερο για τους ντόπιους, ειδικά στις αναπτυσσόμενες χώρες, να ικανοποιήσουν τις βασικές καθημερινές ανάγκες τους, αλλά μπορεί επίσης να οδηγήσει σε μια κατάσταση όπου οι ξένοι θα γίνουν κυρίαρχοι στην αγορά της γής και στην εσωτερική μετανάστευση που μειώνει τις οικονομικές ευκαιρίες για τους ντόπιους, και τελικά αποδυναμώνει τους κατοίκους. Στην Κόστα Ρίκα, περίπου το 65% των ξενοδοχείων ανήκει σε αλλοδαπούς. Μακροχρόνιοι τουρίστες που ζουν σε δεύτερα σπίτια, και οι πλούσιοι ή οι συνταξιούχοι και ελεύθεροι επαγγελματίες που

πηγαίνουν σε ελκυστικούς προορισμούς προκειμένου να απολαύσουν την ατμόσφαιρα και τους ήρεμους ρυθμούς της ζωής, προκαλούν την αύξηση των τιμών στα νέα σπίτια τους εάν οι αριθμοί τους αυξηθούν σημαντικά.

Οικονομική εξάρτηση της τοπικής κοινότητας από τον τουρισμό.

Η διαφοροποίηση σε μια οικονομία είναι ένα σημάδι υγείας, εντούτοις εάν μια χώρα ή μια περιοχή γίνεται εξαρτώμενη για την οικονομική επιβίωσή της από μια βιομηχανία, αυτό μπορεί να ασκήσει σημαντική πίεση σε αυτήν την βιομηχανία καθώς επίσης και τους ανθρώπους που εργάζονται αυτήν για να αποδώσουν καλά. Πολλές χώρες, ειδικά αναπτυσσόμενες χώρες με λίγη δυνατότητα κάνουν έρευνα για άλλους πόρους, να έχουν αγκαλιάσει τον τουρισμό ως τρόπο ώθησης της οικονομίας.

*Η Μάλτα έχει μόνο 380.000 κατοίκους, αλλά δέχθηκε 1,2 εκατομμύριο τουρίστες το 1999. Με ένα 25% του ΑΕΠ (και έμμεσα 40%), ο τουρισμός παρήγαγε περισσότερο από \$650 εκατομμύρια σε αποδοχές ξένου συναλλάγματος. Η μεγάλη εξάρτηση της Μάλτας από τον τουρισμό και ο περιορισμένος αριθμός προϊόντων εξαγωγής καθιστά την εμπορική απόδοσή της τρωτή στις αλλαγές της τουριστικής ζήτησης.
Πηγή: Washington Times*

Εποχικότητα

Ο εποχιακός χαρακτήρας της βιομηχανίας τουρισμού δημιουργεί οικονομικά προβλήματα για τους προορισμούς που εξαρτώνται σημαντικά από αυτήν. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εποχιακοί εργαζόμενοι περιλαμβάνουν την αβεβαιότητα εργασίας (και επομένως εισοδήματος), συνήθως χωρίς εγγύηση για απασχόληση από τη μια εποχή στην επόμενη, δυσκολίες στην λήψη επιδομάτων κατάρτισης και ιατρικής περίθαλψης, αναγνώρισης της προϋπηρεσίας τους, και ανεπαρκείς συνθήκες στέγασης και εργασίας.

Πώς ο τουρισμός μπορεί να συμβάλει στην οικονομική συντήρηση.

Οι κύριες θετικές οικονομικές επιδράσεις του τουρισμού αφορούν τα κέρδη από το συνάλλαγμα, τις συνεισφορές στα κρατικά εισοδήματα, και την δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και επιχειρήσεων.

Κέρδη από το ξένο συνάλλαγμα

Οι τουριστικές δαπάνες και η εξαγωγή και η εισαγωγή σχετικών εμπορευμάτων και υπηρεσιών δημιουργούν εισόδημα στην οικονομία των τουριστικών περιοχών και μπορούν να υποκινήσουν επενδύσεις απαραίτητες για την οικονομική ανάπτυξη άλλων οικονομικών τομέων. Μερικές χώρες επιδιώκουν να επιταχύνουν αυτήν την ανάπτυξη απαιτώντας από τους επισκέπτες να φέρουν ένα ορισμένο ποσό ξένου νομίσματος για κάθε ημέρα παραμονής τους και δεν τους επιτρέπουν να το ξαναπάρουν εκτός της χώρας στο τέλος του ταξιδιού.

Ένας σημαντικός δείκτης του ρόλου του διεθνούς τουρισμού είναι η δημιουργία κερδών από το συνάλλαγμα. Ο τουρισμός είναι ένας από τους πρώτους πέντε τρόπους εξαγωγής για το 83% των χωρών και είναι κύρια πηγή αποδοχών από συνάλλαγμα για τουλάχιστον 38% των χωρών. Πηγή: Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού

Συμβολή στο κρατικό εισόδημα

Τα κυβερνητικά εισοδήματα από τον τομέα του τουρισμού μπορούν να ταξινομηθούν ως άμεσες και έμμεσες συνεισφορές. **Οι άμεσες** συνεισφορές παράγονται από τους φόρους των εισοδημάτων από την απασχόληση στον τομέα του τουρισμού και τις τουριστικές επιχειρήσεις, και από τις άμεσες επιβολές στους τουρίστες όπως οι φόροι αναχώρησης. **Οι έμμεσες** συνεισφορές είναι εκείνες που προέρχονται από τους φόρους και τους δασμούς που επιβάλλονται στα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχονται στους τουρίστες.

Δημιουργία θέσεων εργασίας.

Η γρήγορη επέκταση του διεθνούς τουρισμού έχει οδηγήσει στη σημαντική δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Παραδείγματος χάριν, ο τομέας του ξενοδοχειακού καταλύματος παρείχε μόνο περίπου 11,3 εκατομμύρια εργασίες παγκοσμίως το 1995. Ο τουρισμός μπορεί να παράγει θέσεις εργασίας άμεσα μέσω των ξενοδοχείων, των εστιατορίων, των νυχτερινών κέντρων διασκέδασης, των ταξί, και των πωλήσεων αναμνηστικών, και έμμεσα μέσω της παροχής των αγαθών και των υπηρεσιών που απαιτούνται από τις σχετικές με τον τουρισμό επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τον ΠΟΕ, ο τουρισμός υποστηρίζει περίπου το 7% των εργαζομένων παγκοσμίως.

Τόνωση της επένδυσης υποδομών.

Ο τουρισμός μπορεί να προτρέψει την τοπική κυβέρνηση να κάνει βελτιώσεις υποδομής όπως καλύτερα συστήματα ύδρευσης και αποχέτευσης, δρόμους, δίκτυα

ηλεκτρικής ενέργειας, τηλεφώνων και δημόσιων συγκοινωνιών, τα οποία μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων καθώς επίσης και να διευκολύνουν τον τουρισμό.

Συμβολή στις τοπικές οικονομίες.

Ο τουρισμός μπορεί να είναι ένας σημαντικός, ακόμη και ουσιαστικός, τομέας της τοπικής οικονομίας. Δεδομένου ότι το περιβάλλον είναι πρωταρχικό περιουσιακό στοιχείο της βιομηχανίας τουρισμού, τα εισοδήματα από τον τουρισμό χρησιμοποιούνται συχνά για να μετρήσουν την οικονομική αξία των προστατευόμενων ζωνών. Παραδείγματος χάριν, το εθνικό πάρκο Dorrigo στη Νότια Νέα Ουαλία στην Αυστραλία, έχει υπολογιστεί ότι συμβάλλει κατά 7% στην ακαθάριστη περιφερειακή παραγωγή και κατά 8,4% στην περιφερειακή απασχόληση. Η σημασία του τουρισμού στις τοπικές οικονομίες φαίνεται επίσης στις επιδράσεις που προκαλεί, όταν αυτός διαταράσσεται: οι καταστροφικές πλημμύρες του 1997 που έκλεισαν το εθνικό πάρκο Yosemite στην Καλιφόρνια προκάλεσαν τοπικά σοβαρές οικονομικές απώλειες στις περιοχές γύρω από το πάρκο.

Υπάρχουν άλλα τοπικά εισοδήματα που δεν υπολογίζονται εύκολα, δεδομένου ότι δεν καταχωρούνται τυπικά όλες οι δαπάνες τουριστών στις μακροοικονομικές στατιστικές. Χρήματα κερδίζονται από τον τουρισμό μέσω της άτυπης απασχόλησης όπως οι μικροπωλητές, οι ανεπίσημοι ξεναγοί, οι οδηγών δίτροχων χειραμαξών, κ.λπ. Η θετική πλευρά της άτυπης ή της χωρίς επίσημη άδεια απασχόλησης είναι ότι τα χρήματα επιστρέφουν στην τοπική οικονομία, και έχουν πολλαπλή επίδραση καθώς ξοδεύονται επανειλημμένως. Το Συμβούλιο παγκόσμιων ταξιδιού και τουρισμού υπολογίζει ότι η έμμεση συμβολή του τουρισμού στην τοπική οικονομία είναι ίση με το 100% της άμεσης συμβολής.

3. ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΟΡΥΦΗΣ ΣΤΟ RIO DE JANEIRO

Διάσκεψη των Η.Ε. για το περιβάλλον και την ανάπτυξη (1992)

Ιστορικό

Είναι λυπηρό φαινόμενο που η οικονομική ανάπτυξη του 20ού αιώνα οδήγησε στην περιβαλλοντική καταστροφή. Αυτό το ζήτημα πρωτο-τέθηκε σε διεθνή ατζέντα το 1972, στη διάσκεψη των Η.Ε. για το Ανθρώπινο Περιβάλλον, και διοργανώθηκε στη Στοκχόλμη. Μετά από τη διάσκεψη, οι κυβερνήσεις σχηματίζουν το Περιβαλλοντολογικό Πρόγραμμα Ηνωμένων Εθνών (UNEP), το οποίο συνεχίζει να ενεργεί και σήμερα για την προστασία του περιβάλλοντος. Εντούτοις, στα επόμενα χρόνια, το περιβάλλον συνέχισε να επιδεινώνεται, τα προβλήματα υπερθέρμανσης του πλανήτη και ρύπανσης των υδάτων έγιναν σοβαρότερα και η καταστροφή των φυσικών πόρων επιταχύνθηκαν με έναν ανησυχητικό ρυθμό και αυτό επειδή οι περιβαλλοντικές ανησυχίες δεν ενσωματώθηκαν στον εθνικό οικονομικό προγραμματισμό και τη λήψη αποφάσεων.

Τέλος, έγινε κατανοητό ότι η περιβαλλοντική υποβάθμιση ήταν όχι μόνο μια παρενέργεια της βιομηχανικής εποχής με έναν περιορισμένο αντίκτυπο αλλά θέμα επιβίωσης για τα αναπτυσσόμενα έθνη. Ο κόσμος χρειάστηκε επείγοντως μια εναλλακτική προσέγγιση στην ανάπτυξη, όχι απλά βασισμένη στην οικονομική ανάπτυξη. Το 1983, τα Ηνωμένα Έθνη έθεσαν την Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη που καθοδηγήθηκε από την Gro Harlem Brundtland της Νορβηγίας. Η Επιτροπή υπέβαλε την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης – μία ανάπτυξη «που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να στερεί της δυνατότητας των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους».

Μετά από την εξέταση της Brundtland έκθεσης του 1987, η γενική συνέλευση του Ο.Η.Ε. κάλεσε τη διάσκεψη των Η.Ε. για το περιβάλλον και την ανάπτυξη (UNCED) στο Rio de Janeiro, Βραζιλία, το 1992. Οι κύριοι στόχοι της Συνόδου Κορυφής ήταν να έρθουν σε μια κατανόηση «της ανάπτυξης» που θα υποστήριζε την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι ανεπτυγμένες και οι βιομηχανικές χώρες πρέπει να αρχίσουν μια παγκόσμια συνεργασία βασισμένη

στις αμοιβαίες ανάγκες τους και τα κοινά συμφέροντά τους, μια συνεργασία που θα εξασφάλιζε ένα υγιές μέλλον για ολόκληρο τον πλανήτη.

Σύνοδος Κορυφής για την Προστασία της Γης

Η συνάντηση κορυφής Rio de Janeiro ήταν πρωτοφανής για μια διάσκεψη των Η.Ε. Ήταν η μεγαλύτερη σε μέγεθος και στον αριθμό θεμάτων που συζητήθηκαν. Συμμετείχαν 172,108 κυβερνήσεις και 2.400 αντιπρόσωποι Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, ενώ 17.000 άνθρωποι παρευρέθηκαν στο παράλληλο φόρουμ ΜΚΟ. Ήτανε καιρός πια, να ληφθούν αποφάσεις που απαιτήθηκαν για να εξασφαλιστεί ένας υγιής πλανήτης για τις επόμενες γενεές.

Το μήνυμα της Συνόδου Κορυφής, που ακούστηκε σε όλο τον κόσμο, ήταν ότι οι απαραίτητες αλλαγές θα μπορούσαν να επιτευχθούν μόνο με αλλαγή των τρόπων και της συμπεριφοράς μας. Τα προβλήματα που έπρεπε να λυθούν ήταν πολύ σύνθετα: το περιβάλλον απειλούταν από την φτώχεια και από την υπερβολική κατανάλωση των πλούσιους πληθυσμών. Όλες οι κυβερνήσεις συμφώνησαν ότι πρέπει να κάνουν εθνικά και διεθνή σχέδια και πολιτικές έτσι ώστε οι αποφάσεις που θα έπρεπε να παίρνουν σχετικά με τις οικονομικές δραστηριότητές τους πρέπει πάντα να λάβουν υπόψη την περιβαλλοντική επίδραση. Ως συνέπεια του μηνύματος, επιχειρήσεις και κυβερνήσεις έχουν κάνει την οικολογική αποδοτικότητα κατευθυντήρια αρχή των ενεργειών τους.

- Τα Η.Ε, και οι κυβερνήσεις ελέγχουν τώρα συστηματικά την παραγωγή των τοξικών συστατικών, όπως ο μόλυβδος στη βενζίνη, ή τα δηλητηριώδη απόβλητα.
- Η χρήση των απολιθωμένων καυσίμων (πετρέλαιο) που συμβάλλουν στη παγκόσμια κλιματολογική αλλαγή, αντικαθίσταται από εναλλακτικές πηγές ενέργειας.
- Οι κυβερνήσεις προσπαθούν να βελτιώσουν τα δημόσια συστήματα μεταφορών για τη μείωση των προβλημάτων υγείας που προκαλούνται από μόλυνση του αέρα και την αιθαλομίχλη, τα μπουτιαρισματα και τις εκπομπές των οχημάτων.
- Έχουμε γίνει πιο ενήμεροι για την αυξανόμενη μείωση της στάθμης του νερού.

Η Συνάντηση Κορυφής του 1992, που διάρκεσε δύο εβδομάδες, ήταν το αποκορύφωμα μιας διαδικασίας που είχε αρχίσει τον Δεκέμβριο 1989. Υπήρξε προγραμματισμός, εκπαίδευση και διαπραγματεύσεις μεταξύ όλων των κρατών μελών των Ηνωμένων Εθνών, που οδήγησαν στην υιοθέτηση της Ατζέντα 21, ένα εκτεταμένο σχέδιο δράσης για να επιτευχθεί η βιώσιμη ανάπτυξη παγκοσμίως. Προς το τέλος, ο Maurice Strong, ο Γενικός Γραμματέας της Διάσκεψης, κάλεσε τη Σύνοδο Κορυφής μια «ιστορική στιγμή για την ανθρωπότητα». Ήταν το σημαντικότερο πρόγραμμα δράσης που εγκρίθηκε ποτέ από τη διεθνή κοινότητα. Συμφωνήθηκε ότι η γενική συνέλευση των Η.Ε. θα το αναθεωρούσε Ιουνίου 1997.

Η συνάντηση κορυφής του Ρίο επηρέασε όλες τις επόμενες διασκέψεις των Η.Ε., οι οποίες έχουν εξετάσει τη σχέση μεταξύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πληθυσμού, της κοινωνικής ανάπτυξης, των γυναικών και της ανάγκης για την περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι συμφωνίες της Συνάντησης Κορυφής του Ρίο

Στο Ρίο, 108 κυβερνήσεις, που αντιπροσωπεύθηκαν από τους αρχηγούς κράτους ή την κυβέρνηση, θέσπισαν τρεις σημαντικές συμφωνίες που στόχευσαν στην αλλαγή της παραδοσιακής προσέγγισης στην ανάπτυξη:

- Ατζέντα 21 - ένα σημαντικό πρόγραμμα δράσης για την παγκόσμια δράση σε όλους τους τομείς της βιώσιμης ανάπτυξης
- Η Διακήρυξη του Ρίο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη - μια σειρά αρχών που καθορίζουν τα δικαιώματα και τις ευθύνες των κρατών
- Η δήλωση των δασικών αρχών - ένα σύνολο αρχών για να υποστηρίξει τη βιώσιμη διαχείριση των δασών παγκοσμίως.
- Επίσης, δύο νομικά δεσμευτικές Συνθήκες τέθηκαν προς υπογραφή. Η Σύμβαση, στο πλαίσιο Ηνωμένων Εθνών, για την αλλαγή του κλίματος, που στοχεύει στην πρόληψη της παγκόσμιας αλλαγής κλίματος και η Σύμβαση για τη βιολογική ποικιλομορφία, που είναι για την συντήρηση της ποικιλομορφίας των βιολογικών ειδών.

Η Ατζέντα 21 αφορά στα παγκόσμια προβλήματα και στοχεύει να προετοιμάσει τον κόσμο για τις προκλήσεις του επόμενου αιώνα. Περιέχει λεπτομερείς προτάσεις για

δράση σε κοινωνικά και οικονομικά θέματα (όπως η αντιμετώπιση της φτώχειας, της αλλαγής σχεδίων παραγωγής και κατανάλωσης κ.λπ.). Εκτός αυτών περιλαμβάνει προτάσεις για την συντήρηση και διαχείριση των φυσικών πόρων, που είναι η βάση ζωής παραδείγματος χάριν, προστασία της ατμόσφαιρας, των ωκεανών και της βιοποικιλότητας, παρεμπόδιση της αποδάσωσης και προώθηση της βιώσιμης γεωργίας.

Οι κυβερνήσεις συμφώνησαν ότι η εισαγωγή των περιβαλλοντικών και αναπτυξιακών ανησυχιών, θα οδηγούσε στην εκπλήρωση των πρώτων αναγκών, την βελτίωση προτύπων ζωής, σε καλύτερα διοικούμενα οικοσυστήματα και σε ασφαλέστερο μέλλον. «Κανένα έθνος δεν μπορεί να επιτύχει αυτό από μόνο του. Μαζί μπορούμε - σε μια παγκόσμια συνεργασία για την αειφόρο ανάπτυξη», δηλώνει ο πρόλογος.

Το πρόγραμμα δράσης σύστησε επίσης τους τρόπους με τους οποίους σημαντικές ομάδες όπως οι γυναίκες, τα συνδικάτα, η επιστημονική κοινότητα, οι τοπικές αρχές, οι επιχειρήσεις, ο κλάδος παραγωγής, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις κ.λπ. μπορούν να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η Διακήρυξη του Ρίο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη, υποστηρίζει την Ατζέντα 21 με τον καθορισμό δικαιωμάτων και ευθυνών των κρατών σχετικά με αυτά τα ζητήματα. Μεταξύ των αρχών του είναι:

- Τα ανθρώπινα όντα είναι στο κέντρο των ανησυχιών για την αειφόρο ανάπτυξη. Έχουν το δικαίωμα να απολαύσουν μια υγιή και παραγωγική ζωή σε αρμονία με τη φύση
- Η επιστημονική αβεβαιότητα δεν πρέπει να καθυστερήσει τα μέτρα για να αποτραπεί η περιβαλλοντική υποβάθμιση όπου υπάρχουν απειλές της σοβαρής ή αμετάκλητης ζημίας
- Τα κράτη έχουν το δικαίωμα να εκμεταλλευτούν τους ίδιους πόρους τους αλλά να μην προκαλέσουν ζημία στο περιβάλλον άλλων κρατών
- Η εξόντωση της φτώχειας και η μείωση των διαφορών του παγκόσμιου βιοτικού επιπέδου είναι και οι δύο ανησυχίες της αειφόρου ανάπτυξης
- Η πλήρης συμμετοχή των γυναικών είναι ουσιαστική για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης και

- Οι αναπτυγμένες χώρες αναγνωρίζουν την ευθύνη που φέρουν στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης δεδομένου ότι είναι οι δικές τους κοινωνίες που ασκούν πιέσεις στο παγκόσμιο περιβάλλον με τις τεχνολογίες τους και τους οικονομικούς πόρους που διοικούν.

Οι δηλώσεις των Δασικών Αρχών είναι νόμιμα αδέσμευτη δήλωση των αρχών για την αιφόρο διαχείριση των δασών και ήταν η πρώτη παγκόσμια συναίνεση που επιτυγχάνεται για τα δάση. Μεταξύ των παροχών του είναι:

- Όλες οι χώρες, κυρίως αναπτυγμένες χώρες, πρέπει να καταστήσουν μια προσπάθεια για έναν «πράσινο κόσμο» μέσω της αναδάσωσης και της δασικής συντήρησης
- Τα κράτη έχουν το δικαίωμα να αναπτύξουν τα δάση σύμφωνα με τις κοινωνικοοικονομικές ανάγκες τους, ακολουθώντας τις εθνικές πολιτικές αιφόρου ανάπτυξης και
- Συγκεκριμένοι οικονομικοί πόροι πρέπει να παρασχεθούν για να αναπτύξουν προγράμματα που ενθαρρύνουν τις οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές.

Η απάντηση των Η.Ε.

Η Συνάντηση Κορυφής για την προστασία της γης χαρακτήρισε την αρχή μιας νέας εποχής, διότι παρουσίασε νέες προοπτικές για την οικονομική πρόοδο. Όποιος παρευρέθηκε στη Σύνοδο Κορυφής κατάλαβε ότι δεν θα ήταν εύκολο να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές. Θα ήταν μια μακροχρόνια διαδικασία με πολλές φάσεις. Το κάθε μέρος του κόσμου θα εφαρμόζε τις αλλαγές σε διαφορετικό ποσοστό. Θα απαιτηθεί δαπάνες των κεφαλαίων. Και όσο πιο σύντομα πραγματοποιηθούν αυτές οι αλλαγές τόσο λιγότερες οικονομικές και περιβαλλοντικές δαπάνες θα υπάρξουν στο μέλλον.

Στο Ρίο, δόθηκε ένας βασικός ρόλος στα Η.Ε. στην εφαρμογή της Ατζέντας 21. Από τότε, η οργάνωση έχει λάβει μέτρα για να ενσωματώσει τις έννοιες της αιφόρου ανάπτυξης σε όλες τις σχετικές πολιτικές και προγράμματα. Οι οικονομικές δραστηριότητες εκτελούνται όλο και περισσότερο με βάση τους να μην έχουν περιβαλλοντικές συνέπειες. Τα δάση ρυθμίζονται με βιώσιμο τρόπο έτσι ώστε στους ανθρώπους, των οποίων ζωή εξαρτάται από αυτά, να δίνονται εναλλακτικές λύσεις.

Επειγόντως έχει αναγνωριστεί ότι οι φτωχοί άνθρωποι μπορούν να προκαλέσουν ζημία στο περιβάλλον, έτσι προσπάθειες καταβάλλονται να ανακουφιστεί η φτώχεια. Και προτού ληφθεί μια απόφαση, οι ξένοι επενδυτές λαμβάνουν υπόψη όλο και περισσότερο το γεγονός πως η πραγματοποίηση κέρδους, με την αποδυνάμωση των φυσικών πόρων, μπορεί μόνο να είναι προσωρινή. Μακροπρόθεσμα θα είναι επιβλαβές για την επιχείρηση.

Η οργάνωση Ηνωμένων Εθνών κλήθηκε επίσης να αρχίσει συζητήσεις με τα κράτη προκειμένου να αποτραπεί η γρήγορη μείωση ορισμένων αποθεμάτων ψαριών, ώστε να εξασφαλιστεί η συνεχής επιβίωση των ψαριών και για τις μελλοντικές γενεές.

Επίσης, στη Σύνοδο Κορυφής, οι κυβερνήσεις ζήτησαν από τα Η.Ε. να αρχίσουν διαπραγματεύσεις για μια διεθνή συμφωνία για την αποτροπή της υποβάθμιση της ξηράς. Για αυτόν το λόγο, τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβρη 1996, η Διεθνής Συνθήκη για την Καταπολεμής της Αποξήρανσης αυτών των χωρών που δοκιμάζουν σοβαρή ξηρασία, ιδιαίτερα η Αφρική.

Η Σύνοδος Κορυφής απαίτησε επίσης από τα Η.Ε. να οργανώσουν μια παγκόσμια διάσκεψη σχετικά με την αειφόρο ανάπτυξη μικρών νησιών αναπτυσσόμενων κρατών, προκειμένου να προωθηθεί η ευημερία των ανθρώπων που ζουν σε χώρες-νησιά. Η διάσκεψη έγινε στα Μπαρμπάντος τον Μάιο 1994 και συνέταξε ένα πρόγραμμα δράσης με σκοπό την βοήθεια στις περιβαλλοντικά και οικονομικά τρωτές χώρες.

Επιπλέον, τρεις οργανισμοί δημιουργήθηκαν μέσα στα Ηνωμένα Έθνη για να εξασφαλίσουν πλήρη υποστήριξη για την παγκόσμια εφαρμογή της Ατζέντα 21:

- **Η Επιτροπή των Η.Ε. για την Αειφόρο Ανάπτυξη**, η οποία πρωτο-συναντήθηκε τον Ιούνιο 1993
- Η Επιτροπή Διαμεσολάβησης της αειφόρου ανάπτυξης, που τίθεται από το Γενικό Γραμματέα το 1992 για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική και ευρεία συνεργασία και συντονισμό.
- Η υψηλού επιπέδου Συμβουλευτική Επιτροπή για την αειφόρο ανάπτυξη, που καθιερώθηκε το 1993 για να συμβουλεύει το Γενικό Γραμματέα και την Επιτροπή στα ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή της Ατζέντα 21.

Η Επιτροπή των Η.Ε. στην Αειφόρο Ανάπτυξη

Η Επιτροπή των Η.Ε. στην αειφόρο ανάπτυξη καθιερώθηκε κάτω από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με σκοπό την υποστήριξη και την ενθάρρυνση της δράσης από τις κυβερνήσεις, τις επιχειρήσεις, τη βιομηχανία και άλλες μη κυβερνητικές ομάδες για να επιφέρει κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές που απαιτούνται για την αειφόρο ανάπτυξη. Κάθε έτος, η Επιτροπή σιγουρεύεται ότι οι συμφωνίες της συνάντησης κορυφής για την προστασία της γης εφαρμόζονται, και παρέχει πολιτικές οδηγίες σε κυβερνήσεις και σημαντικές ομάδες που εμπλέκονται στην αειφόρο ανάπτυξη. Επινοεί επίσης πρόσθετες στρατηγικές όπου είναι απαραίτητο, να ενισχυθεί η Ατζέντα 21. Επιπλέον, διευκολύνει το διάλογο και δημιουργεί συνεργασίες μεταξύ κυβερνήσεων και σημαντικότερων ομάδων, κάτι που θεωρείται κρίσιμο για το επίτευγμα της αειφόρου ανάπτυξης σε παγκόσμια κλίμακα.

Η Επιτροπή συναντιέται ετησίως στη Νέα Υόρκη. Έχει ελέγξει την πρόωρη εφαρμογή της Ατζέντα 21 σταδιακά. Η κύρια βάση για τον έλεγχο της προόδου και του καθορισμού προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι χώρες είναι οι εκθέσεις που οι κυβερνήσεις υποβάλλουν κάθε έτος. Από τα μέσα του 1996, περίπου 100 κυβερνήσεις είχαν ιδρύσει εθνικά συμβούλια αειφόρου ανάπτυξης ή άλλους συντονιστικούς οργανισμούς. Περισσότερες από 2.000 δημοτικές και κοινοτικές κυβερνήσεις είχαν διατυπώσει δική τους τοπική Ατζέντα 21. Πολλές χώρες έψαχναν νομική έγκριση των προγραμμάτων αειφόρου ανάπτυξής τους, και υπήρξε μια υψηλή συμμετοχή των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Θέτοντας Κριτήρια

Οι κυβερνήσεις πρέπει να διατυπώσουν πολιτικές για την αειφόρο ανάπτυξη και να υπολογίσουν έπειτα τον αντίκτυπό τους. Για να είναι σε θέση να το κάνουν αυτό, πρέπει να έχουν ένα σύνολο διεθνώς αποδεκτών κριτηρίων και δεικτών. Αυτό είναι που παρέχει (μεταξύ άλλων) η Επιτροπή της Αειφόρου Ανάπτυξης. Αυτοί οι δείκτες επιτρέπουν στις χώρες να συγκεντρώσουν και να εκθέσουν τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να μετρηθεί η πρόοδος που έχουν σημειώσει στην Ατζέντα 21. Κάθε κυβέρνηση μπορεί να επιλέξει τους δείκτες που θεωρούνται κατάλληλοι για τις τοπικές συνθήκες τους και να τους χρησιμοποιούν στα εθνικά σχέδια και τις στρατηγικές τους και αργότερα να τα εκθέτουν στην Επιτροπή.

Για να επιτύχουμε την αειφόρο ανάπτυξη παγκοσμίως, πρέπει να αλλάξουμε την παραγωγική και καταναλωτική μας συμπεριφορά - τι παράγουμε, πώς παράγεται και πόσο καταναλώνουμε, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες. Το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για την αειφόρο ανάπτυξη εστιάζει στις τάσεις της κατανάλωσης και παραγωγής, επιδράσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών ευκαιριών, αξιολόγηση των οργάνων, πρόοδος που σημειώνεται από τις χώρες μέσω των εθελοντικών υποχρεώσεών τους εντός ενός ορισμένου χρονικού διαστήματος και επέκταση και αναθεώρηση των οδηγιών των Η.Ε. για την προστασία καταναλωτών.

Το 1995, η Επιτροπή επίσης ενέκρινε ένα πρόγραμμα εργασίας για τη μεταφορά της φιλικής προς το περιβάλλον τεχνολογίας, της συνεργασίας και της δημιουργίας υποδομών. Οι τρεις προτεραιότητες είναι: πρόσβαση στις πληροφορίες, δημιουργία υποδομής για τη διαχείριση της τεχνολογικής αλλαγής και οικονομικές ρυθμίσεις και συνεργασίες. Η Επιτροπή συνεργάζεται με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, τη διάσκεψη εμπορίου και ανάπτυξης των Η.Ε. και το πρόγραμμα περιβάλλοντος Ηνωμένων Εθνών (UNEP) για να εξασφαλιστεί ότι τα ζητήματα του εμπορίου, του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης εργάζονται ισάξια.

Χρηματοδοτώντας την Αειφόρο Ανάπτυξη

Σύμφωνα με τις συμφωνίες της Συνόδου Κορυφής, τα περισσότερα από τα κονδύλια για την εφαρμογή της Ατζέντα 21 θα χορηγούνταν από το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα της κάθε χώρας. Εντούτοις, οι αναπτυσσόμενες χώρες θα χρειάζονταν απαραίτητως πρόσθετα κεφάλαια από εξωτερικές πηγές, προκειμένου να είναι σε θέση να υιοθετήσουν τις πρακτικές αειφόρου ανάπτυξης. Υπολογίστηκε ότι μια αναπτυσσόμενη χώρα θα απαιτούσε \$600 δισεκατομμύρια ετησίως για να εφαρμόσει την Ατζέντα 21. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του ποσού, \$475 δισεκατομμύρια, επρόκειτο να παραχθεί από τις οικονομικές δραστηριότητες σε εκείνες τις χώρες και άλλα \$125 δισεκατομμύρια πρέπει να προέλθουν από εξωτερικές πηγές.

Επιπλέον, άλλα κεφάλαια είναι διαθέσιμα για την εφαρμογή της Ατζέντα 21 από την Παγκόσμια Περιβαλλοντική Αρχή (GEF). Το GEF οργανώθηκε το 1991 στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Τράπεζας, του προγράμματος ανάπτυξης Ηνωμένων Εθνών και του

προγράμματος περιβάλλοντος Ηνωμένων Εθνών. Παρέχει χρήματα για τις δραστηριότητες σχετικές με τα παγκόσμια περιβαλλοντικά ζητήματα σε τέσσερις περιοχές: αλλαγή κλίματος, απώλεια βιοποικιλίας, ρύπανση των διεθνών υδάτων και τη μείωση του στρώματος όζοντος. Στο Ρίο, το GEF έγινε ο μηχανισμός χρηματοδότησης για τις δραστηριότητες κάτω από το πλαίσιο Συνθήκης Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή κλίματος και της Συνθήκης σχετικά με τη βιολογική ποικιλομορφία. Από το 1992, πολλά κεφάλαια έχουν χρησιμοποιηθεί για τις δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το GEF.

Γενικά, από τη συνάντηση κορυφής για την προστασία της γης, στις αναπτυσσόμενες χώρες έχουν παρασχεθεί μεγάλα κεφάλαια ως άμεση ιδιωτική επένδυση. Προσπάθειες καταβάλλονται να εξασφαλίσουν ότι αυτά τα κεφάλαια χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες που είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες.

Πέντε χρόνια μετά το Ρίο

Το 1997, οι κυβερνήσεις συναντήθηκαν στη Νέα Υόρκη για τη πρόσθετη σύνοδο της γενικής συνέλευσης των Η.Ε. για να αναθεωρήσουν την πρόοδο από το Ρίο. Προσπάθησαν να απαντήσουν στην ερώτηση: Ποιες αλλαγές ήταν σε θέση να επιφέρουν στα πέντε έτη από το Ρίο οι σημαντικότεροι φορείς - συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, διεθνείς φορείς χάραξης πολιτικής, επιχειρήσεις, συνδικάτα, αγρότες -. Είναι αλήθεια ότι πολλά είχαν συμβεί αλλά όχι αρκετά! Όλοι ξέρουν τα πολλά αρνητικά κίνητρα, τα οποία συνεχίζουν να καθιστούν τους ανθρώπους σπάταλους καταναλωτές.

Η πλήρης εφαρμογή της Ατζέντα 21, το πρόγραμμα για την περαιτέρω εφαρμογή της Ατζέντα 21 και οι δεσμεύσεις των αρχών του Ρίο, επανεξετάστηκαν έντονα στην **Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη (WSSD) που διοργανώθηκε στο Γιοχάνεσμπουργκ, Νότια Αφρική από τις 26 Αυγούστου έως τις 4 Σεπτεμβρίου 2002.**

4. ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρεί μια κυρίαρχη θέση στον παγκόσμιο τουρισμό ως κύρια πηγή και κύριο προορισμό, δεδομένου ότι προσφέρει μια ευρεία ποικιλία προϊόντων και προορισμών και περιλαμβάνει πολλούς διαφορετικούς δημόσιους και ιδιωτικούς συμμετόχους. Η Ευρώπη, με τον μεγαλύτερο αριθμό και ποικιλομορφία τουριστικών αξιοθέατων, είναι η πιο επισκεπτόμενη τουριστική περιοχή στον κόσμο. Ο όγκος του τουρισμού στην Ευρώπη αναμένεται για να διπλασιαστεί στο κοντινό μέλλον και η Ευρώπη θα παραμείνει μια από τις κύριες αγορές για τον τουρισμό.

Οι αφίξεις στους προορισμούς της Ευρώπης έχουν διπλασιαστεί από το 1980. Σήμερα η Ευρώπη κρατά 60% όλης της διεθνούς δραστηριότητας τουρισμού παγκόσμια. Αυτή η τάση φαίνεται να συνεχίζεται παρά την ιδιαίτερα ανταγωνιστική αγορά. Κατά τη διάρκεια των επόμενων 20 με 25 ετών ο όγκος του ευρωπαϊκού τουρισμού αναμένεται για να διπλασιαστεί πάλι.

Ο κοινοτικός τουρισμός είναι κυρίως εσωτερικός. Μόνο το 13% της δραστηριότητάς του προέρχεται από χώρες μη-κράτη μέλη. Στο πρόσφατο παρελθόν, τα τρία τέταρτα των ευρωπαϊκών πολιτών έμειναν εντός της Ε.Ε. Περίπου τέσσερα πέμπτα του ευρωπαϊκού τουρισμού είναι τουρισμός ελεύθερου χρόνου, το οποίο σημαίνει ότι η επιλογή του προορισμού είναι σχετικά ελεύθερη, ενώ το υπόλοιπο είναι για άλλους λόγους, οι οποίοι δεν επιτρέπουν ελεύθερη επιλογή προορισμού.

Περισσότεροι από 700εκ. τουρίστες το χρόνο θα ταξιδεύουν στην Ευρώπη από χώρα σε χώρα μέχρι το 2020

Στην Ε.Ε., ο αριθμός των τουριστικών επιχειρήσεων υπολογίζεται πάνω από δύο εκατομμύρια, και ο αριθμός ατόμων που απασχολούν, φτάνει τα 7.7 εκατομμύρια. Αυτός ο αριθμός υπολογίζεται να αυξηθεί κατά περίπου 15% κατά τη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας. Το 2001, η βιομηχανία τουρισμού συνέβαλε με περίπου 5% στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Ε.Ε., και αυτός ο αριθμός ανέρχεται στο 12% εάν λαμβάνουμε υπόψη την ευρύτερη οικονομία τουρισμού. Σχεδόν 99% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων τουρισμού είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αν και μερικές

μεγάλες εταιρίες διαχειρίζονται ένα σημαντικό μέρος της τουριστικής βιομηχανίας διεθνώς.

Μέσω της προοδευτικής ανάπτυξης του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος στον τουρισμό (European Statistical System on Tourism), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή βελτιώνει την πληροφόρηση για τη συμβολή του τουρισμού στις οικονομίες των κρατών μελών. Σημαντική είναι και προσπάθεια καθιέρωσης κοινών μεθόδων και ορισμών για την εξασφάλιση ουσιαστικής αξιολόγησης και σύγκρισης της δομής και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων τουρισμού.

Ένα άλλο ζήτημα για τον τουρισμό είναι η εισαγωγή του Ευρώ (€). Δεδομένου ότι ο τομέας του τουρισμού διεθνοποιείται εκτενώς και είναι υποχρεωμένος να έρχεται σε επαφή με διάφορα συναλλάγματα, ωφελείται πολύ από την εισαγωγή του Ευρώ. Πάνω από 22% των Ευρωπαίων ταξιδεύουν εντός της Ε.Ε. κάθε έτος και οι δαπάνες τους ανέρχονται σε 169 δισεκατομμύριο ΑΕΠ (αποκλείοντας τις υπηρεσίες μεταφορών). Ένας μεγάλος αριθμός Ευρωπαίων είναι πιθανό να έχει την πρώτη επαφή τους με το Ευρώ κατά τη διάρκεια των διακοπών τους. Το νέο ενιαίο νόμισμα έχει μειώσει κατά πολύ τις δαπάνες που προκύπτουν από την ανταλλαγή χρημάτων στον διά-ευρωπαϊκό τουρισμό και το ταξίδι από τις εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης χώρες έγινε ευκολότερο με τον μειωμένο αριθμό νομισμάτων που απαιτούνται για να επισκεφτούν τις χώρες στην περιοχή του Ευρώ.

2. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Κύριες προκλήσεις

Η κύρια πρόκληση για τον ευρωπαϊκό τουρισμό, τις επιχειρήσεις και τους προορισμούς, είναι να χειριστούν την αναμενόμενη ανάπτυξη κατά τη διάρκεια των επόμενων δύο δεκαετιών με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίσουν τον σεβασμό προς τους πόρους, οι οποίοι να έχουν την ικανότητα να ανατροφοδοτούνται. Η εμπορική επιτυχία δεν είναι αρκετή εάν δεν δημιουργεί κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη.

Η κατανάλωση και η παραγωγή μπορούν να κάνουν τον τουρισμό να ασκήσει αρνητικές επιδράσεις. Υπάρχει πάντα κίνδυνος ο τουρισμός να καταναλώσει τους βασικούς του πόρους που του εξασφαλίζουν εισόδημα, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος του προϊόντος τουρισμού είναι βασισμένο στην περιβαλλοντική, πολιτιστική και

κοινωνική ποιότητα, με αποτέλεσμα να γίνει ο τουρισμός οικονομικά και κοινωνικά ανισόρροπος.

Υπάρχουν άλλες σημαντικές προκλήσεις για την αειφορία του τουρισμού:

- η έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού για ορισμένες εργασίες κυρίως λόγω των συνθηκών εργασίας
- η ανάπτυξη της μεταφοράς και της επίδρασής της στην ποιότητα υπηρεσιών
- η χρήση των φυσικών πόρων και της προστασίας του περιβάλλοντος
- η τοπική και χρονική συγκέντρωση της δραστηριότητας τουρισμού και
- η υιοθέτηση και η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών ενημέρωσης και επικοινωνιών

Καλή δημόσια και ιδιωτική διακυβέρνηση

Για να επιτύχουν όλες αυτές τις προκλήσεις και επομένως τα βιώσιμα σχέδια παραγωγής, είναι απαραίτητο να εφαρμοστεί καλή δημόσια και ιδιωτική διακυβέρνηση. Οι στόχοι τέτοιας διακυβέρνησης περιλαμβάνουν:

- Ενσωμάτωση της αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης στις γενικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές στρατηγικές ανάπτυξης
- Ολοκληρωμένες πολιτικές σε κάθε τομέα και γενική συνοχή σε όλα τα επίπεδα
- Πολύπλευρες περιβαλλοντικές συμφωνίες και βιώσιμες διεθνείς εμπορικές πολιτικές
- Η ανάπτυξη και η υιοθέτηση υποβολής εκθέσεων εταιρικής ευθύνης και αειφόρου λογιστικής στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα
- Η επέκταση της τοπικής Ατζέντας 21, συγκεκριμένα για τόπους προορισμού τουριστών, και σε περιφερειακό επίπεδο
- Σχεδιασμός και χρήση συστημάτων για αλυσίδες ανεφοδιασμού και ελέγχου ανάπτυξης προορισμών
- Εξασφάλιση της συμμετοχής και των πολιτών στην αειφόρο ανάπτυξη, ως καταναλωτές και ως εργαζόμενοι.

Οι πολυδιάστατες συνεργασίες, δηλ. συνεργασίες μεταξύ δημόσιων αρχών και οργανισμών, ιδιωτικού τομέα και των επιχειρήσεών του, και άλλες ενδιαφερόμενες

ομάδες όπως τα συνδικάτα και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) μπορούν να βοηθήσουν τη βιομηχανία τουρισμού να προωθηθεί και για να υπερνικήσει τα προβλήματα της επικοινωνίας και συνοχής μεταξύ των συμμετόχων. Εντούτοις, παραδοσιακοί μέθοδοι αποφάσεων και χάραξης πολιτικής μεταξύ των τομέων είναι δύσκολο να αλλαχτούν. Επομένως, υπάρχει μεγάλη ανάγκη να αναπτυχθούν ανοικτά λειτουργικά δίκτυα ανάμεσα στους φορείς.

Μια ισορροπημένη προσέγγιση στην οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική αειφορία.

Ο αειφόρος τουρισμός είναι τουρισμός που είναι οικονομικά και κοινωνικά βιώσιμος χωρίς παραμέληση του περιβάλλοντος και του τοπικού πολιτισμού. Κατά συνέπεια, η αειφορία περιλαμβάνει τρεις παράγοντες που είναι ουσιαστικοί και αλληλοεξαρτώμενοι: επιχειρησιακή και οικονομική επιτυχία, περιβαλλοντική συντήρηση και ανάπτυξη, και ευθύνη προς την κοινωνία και τις πολιτιστικές αξίες.

Οι οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις του ευρωπαϊκού τουρισμού είναι ορατές στις περιοχές των οποίων αγορές και τοπία έχουν αλλάξει. Πολλοί προορισμοί, ιδιαίτερα μερικές παράκτιες ζώνες και νησιά στο νότιο μέρος της Ευρώπης, μερικά βουνίσια θέρετρα και ορισμένες πόλεις, έχουν δοκιμάσει τα αρνητικά αποτελέσματα μιας τουριστικής ανάπτυξης που υπερβαίνει την φέρουσα ικανότητά τους. Ο βιώσιμος, υψηλής ποιότητας, ανταγωνιστικός τουρισμός πρέπει να σεβαστεί την φέρουσα ικανότητα των φυσικών και πολιτιστικών περιοχών του.

Προβλήματα που προκαλούνται από μη αποδεκτά μοντέλα κατανάλωσης

- **Εποχιακός τουρισμός**

Το πιο εκτεταμένο πρόβλημα του τουρισμού αναψυχής στην Ευρώπη είναι η συγκέντρωση σε συγκεκριμένες περιόδους του έτους και συσχετίζεται φυσικά με τις καιρικές συνθήκες, τον πολιτιστικό και κοινωνικοοικονομικό ρυθμό της καθημερινής ζωής. Η συνέπεια αυτού του φαινομένου είναι που υπάρχει υπερβολική δραστηριότητα σε πολλές πτυχές του τουρισμού όπως στην υποδομή επικοινωνίας, στις τουριστικές εγκαταστάσεις και στην φέρουσα ικανότητα των προορισμών.

Κατά τη διάρκεια των εποχών χαμηλής κινητικότητας, επιχειρήσεις και μεγάλης διάστασης υποδομές έχουν υπερ-διαθεσιμότητα. Αυτό σημαίνει ότι ένας υψηλός αριθμός εργατικού δυναμικού ελλείπει συνέχισης της απασχόλησης και υφίσταται συχνά φτωχών συνθηκών. Αυτό τους αποτρέπει από την ανάπτυξη των προσόντων τους και έτσι υπάρχει έλλειψη ποιότητας υπηρεσιών και επιχειρησιακής ανταγωνιστικότητας. Επιπλέον, οι τουριστικές επιχειρήσεις έχουν δυσκολίες στην προσέλκυση και διατήρηση τουριστικού εργατικού δυναμικού.

Αν και το πρόβλημα εποχιακής υπερ-δραστηριότητας στον ευρωπαϊκό τουρισμό έχει περιοριστεί στο παρελθόν, υπάρχει ακόμα σε έναν βαθμό. Υπάρχει μόνο λίγη ευκαιρία για τις επιχειρήσεις να πραγματοποιήσουν κέρδη, και για τους υπαλλήλους να κερδίσουν χρήματα, και αυτή η περίοδος είναι μιας περιόδου έντονης δραστηριότητας.

- **Ρύπανση του περιβάλλοντος**

Η δεύτερη κρίσιμη επιρροή στον αειφόρο τουρισμό, κυρίως από περιβαλλοντική άποψη, είναι οι ταξιδιωτικές προτιμήσεις των τουριστών, σε απόσταση και τα μέσα συγκοινωνίας. Κατά τη διάρκεια των προηγούμενων 50 ετών, ο τουρισμός αυξήθηκε ξαφνικά με τη βοήθεια της χρήσης του αυτοκινήτου, που δεν ευνοεί το περιβάλλον, και των αεροπορικών μεταφορών, οι οποίες έγιναν όλο και περισσότερο ευκολότερες και φτηνότερες. Οι άνθρωποι άρχισαν να χρησιμοποιούν το αυτοκίνητο για ταξίδια μεγάλων αποστάσεων και το αεροπλάνο για ταξίδια όχι μόνο στους απόμακρους προορισμούς αλλά και για σύντομα ταξίδια.

- **Μελλοντικές επιδράσεις: αύξηση της συχνότητας διακίνησης, αλλαγή ταξιδιωτικών επιλογών και τύπων τουρισμού, τουρίστες με ειδικές ανάγκες**

Στο μέλλον, μερικοί άλλοι παράγοντες αναμένονται να ασκήσουν σημαντική επίδραση στον τουρισμό. Ένας από αυτούς είναι η αύξηση της έντασης των ταξιδιών, δεδομένου ότι οι όλο και περισσότεροι άνθρωποι θα ταξιδεύουν και επίσης θα πηγαίνουν σε σύντομα αλλά συχνότερα ταξίδια. Άλλο που αναμένεται να αλλάξει είναι οι διακινούμενες επιλογές των τουριστών. Οι άνθρωποι θα ψάχνουν για προϊόντα περισσότερο προσαρμοσμένα στην προσωπικότητά τους, με τη βοήθεια

του διαδικτύου. Θα προσπαθήσουν να επιλέξουν διακοπές καλύτερης ποιότητας, η οποία θα τους προσφέρει τη θετικότερη εμπειρία και στην καλύτερη δυνατή τιμή τουριστικών προϊόντων.

Μια άλλη αξιοπρόσεχτη επιρροή αναμένεται να προέλθει από τις αλλαγές στη δημογραφική δομή της Ευρώπης: Οι μεγαλύτερης ηλικίας ευρωπαίοι πολίτες, μεταξύ 50 και 60 ετών, θα είναι οι σημαντικότεροι τουρίστες. Αυτό θα προκαλέσει μια αλλαγή στον τύπο τουρισμού. Οι περισσότεροι τουρίστες αυτής της ηλικίας προτιμούν τουρισμό σχετικό με την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά έτσι αναμένεται να αυξηθεί περισσότερο αυτό το είδος.

Ένα άλλο ζήτημα που πρέπει να εξεταστεί από τον αιεφόρο τουρισμό είναι ο αριθμός τουριστών με ειδικές ανάγκες. Σε αυτούς τους ανθρώπους πρέπει να δοθεί η ευκαιρία να ωφεληθούν από τον τουρισμό. Προς το παρόν υπάρχει ένα 10% του πληθυσμού που αναγνωρίζεται τυπικά ως άτομα με ειδικές ανάγκες. Ένας αυξανόμενος αριθμός τουριστών αναμένεται να πάσχει από μειωμένη κινητική ικανότητα ως συνέπεια προσωρινής ανικανότητας ή ηλικίας.

Η σωστή προσέγγιση: ψυχολογική επιρροή των καταναλωτών

Οι τουρίστες έχουν γενικά χαμηλή συνείδηση του αιεφόρου τουρισμού. Εντούτοις η μη-αιεφόρος καταναλωτική συμπεριφορά και τουριστική δραστηριότητα μπορεί να επηρεαστεί με τη χρήση σωστής ψυχολογικής προσέγγισης. Αυτό σημαίνει ότι επηρεάζοντας και πείθοντας τους καταναλωτές, και αναπτύσσοντας έναν τρόπο σκέψης που είναι θετικός προς τον αιεφόρο τουρισμό, μπορούν να θεωρηθούν επιτυχής προσέγγιση. Η αιεφόρος συμπεριφορά των τουριστών είναι το κλειδί για τον αιεφόρο τουρισμό.

Προβλήματα που προκαλούνται από τα μη αποδεκτά μοντέλα παραγωγής

Σύνθετες εμπορικές σχέσεις

Το προϊόν τουρισμού είναι εξαιρετικά περίπλοκο. Περιλαμβάνει την εμπορευματοποίηση του προϊόντος στους τουρίστες, τη μεταφορά των τουριστών σε και από τον προορισμό και την παροχή όλων των απαραίτητων υπηρεσιών όταν φθάνουν εκεί. Όλα αυτά παρέχονται από τις επιχειρήσεις τουρισμού που είναι κατά

πολύ αλληλοεξαρτώμενες. Αυτή η αλληλεξάρτηση είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο και οδηγεί στις σύνθετες δομές και τάσεις στις εμπορικές σχέσεις. Το πρόβλημα που προκύπτει, είναι οι καταναλωτές και οι προμηθευτές να παίρνουν παραδοσιακά αποφάσεις βασισμένες στην τιμή λόγω των οικονομικών περιορισμών. Ο τομέας του τουρισμού πρέπει επιπλέον να λάβει υπόψη του, τις κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές δαπάνες για να προκύψουν σωστές τιμές.

Αυξανόμενες απαιτήσεις κινητικότητας του τουρισμού

Οι τουρίστες απαιτούν περισσότερες διαθέσιμες συνδέσεις για τους προορισμούς, καλύτερη υπηρεσία και τις χαμηλότερες τιμές, έτσι υπάρχει μια ένταση μεταξύ των τουριστών και της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής υποδομής μεταφορών και υπηρεσιών.

Η σωστή προσέγγιση: εταιρική κοινωνική ευθύνη

Οι επιχειρήσεις πρέπει να γίνουν πιο ανταγωνιστικές στη διαχείριση της αλυσίδας τουριστικού ανεφοδιασμού και αυτό συσχετίζεται με την ποιοτική διαχείριση παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών τουρισμού. Ο αιεφόρος ανεφοδιασμός του τουρισμού σημαίνει επίσης απασχόληση και κοινωνικές παροχές. Το οικονομικό κέρδος δεν πρέπει να έχει κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος.

Για να συνοψίσουμε, τα μοντέλα παραγωγής αιεφόρου τουρισμού, σημαίνει, την ανάπτυξη κοινωνικής ευθύνης επιχειρήσεων τουρισμού. Με άλλα λόγια, να δημιουργήσουν επαρκείς ευκαιρίες για την απασχόληση και εκμάθηση, προώθηση αιεφόρου παραγωγής και κατανάλωσης, και την χρήση καινοτόμων και νέων τεχνολογιών όπου απαιτείται.

Αιεφόρος ανάπτυξη προορισμού

Όταν λέμε τουριστικό προϊόν εννοούμε τον προορισμό και τη διαδικασία που οδηγεί στη γενική εμπειρία του τουρίστα. Επομένως, οι προορισμοί, με τις διαφορετικές δραστηριότητές τους, που συνδυάζουν δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα, είναι σημαντικοί συμμετοχοί στην αιεφόρο παραγωγή. Οι βασικοί πόροι ενός τόπου προορισμού, είναι φυσικοί και πολιτιστικοί, η υποδομή επικοινωνίας, η φιλοξενία και οι τουριστικές εγκαταστάσεις. Ο αιεφόρος τουρισμός σε επίπεδο προορισμού πρέπει

να επιδιώξει τη σοφή χρήση του εδάφους, τη συντήρηση της τοπικής πολιτιστικής ταυτότητας και το σεβασμό στις ανάγκες των τοπικών ανθρώπων.

Εν ολίγοις, η αειφόρος ανάπτυξη ενός προορισμού απαιτεί:

- τη συντήρηση της περιφερειακής ποικιλομορφίας του ευρωπαϊκού τουρισμού
- την εξασφάλιση της ποιότητας και εξέταση της κοινοτικής ευημερίας στους τόπους προορισμού
- την συντήρηση ή αποκατάσταση των ευρωπαϊκών παράκτιων ζωνών και των βουνίσιων περιοχών, των προστατευόμενων περιοχών και περιοχών πολιτιστικής κληρονομιάς, ως βάση των προορισμών για να είναι ελκυστικοί
- την προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων και
- προώθηση της αειφόρου κινητικότητας προορισμού

5. Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που αναγνωρίζει το σημαντικό ρόλο του τουρισμού στην ευρωπαϊκή οικονομία, έχει συμμετάσχει όλο και περισσότερο στον τουρισμό, σε συνεργασία με το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των περιοχών. Ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός λήφθηκε με την καθιέρωση της συμβουλευτικής επιτροπής τουρισμού το 1986, ο ρόλος της οποίας είναι να διευκολύνει την ανταλλαγή των πληροφοριών, των διαβουλεύσεων και της συνεργασίας στον τουρισμό.

Η απόφαση του Συμβουλίου των υπουργών να καθιερώσει το έτος 1990 « σαν το ευρωπαϊκό έτος τουρισμού» είχε ως σκοπό να υπογραμμίσει το ρόλο του τουρισμού και να αναπτύξει μια συνεπή πολιτική προσέγγιση σε συνεργασία με το πρόγραμμα δράσης του 1992 για την υποστήριξη του τουρισμού.

Από τα μέσα της δεκαετίας του '90, η αειφόρος ανάπτυξη του τουρισμού έχει γίνει μια προτεραιότητα των οργάνων της ΕΕ. Τα σημαντικότερα γεγονότα βασισμένα στην Ατζέντα 21 της παγκόσμιας συνάντησης κορυφής και συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη είναι:

1995	Lanzarote, Ισπανία. Πρώτη παγκόσμια διάσκεψη σχετικά με το βιώσιμο τουρισμό: Καταστατικός χάρτης για τον αειφόρο τουρισμό
1995	Βαρκελώνη. Η ευρω-μεσογειακή συνεργασία
1997	Βερολίνο. Διεθνής Διάσκεψη. Διακήρυξη για την βιολογική ποικιλομορφία και τον αειφόρο τουρισμό.
1997	Διάσκεψη σχετικά για τουρισμό και την απασχόληση. Κοινωνική εταιρική ευθύνη
1998	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Αειφόρος τουρισμός στις αναπτυσσόμενες χώρες
1999	Παγκόσμιος κώδικας ηθικής για τον τουρισμό
2000	Φλωρεντία. Ευρωπαϊκή Συνθήκη εθνικών δρυμών
2001	Göteborg. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Στρατηγική της ΕΕ για την αειφόρο ανάπτυξη
2001	Λευκή Βίβλος για την μεταφορά

2002	Παγκόσμια χρονιά οικοτουρισμού .Διακήρυξη του Κεμπέκ
2004	Το παγκόσμιο συμβούλιο για το ταξίδι και τον τουρισμό. Σχέδιο Νέου Τουρισμού
2004	Εθελοντικές πρωτοβουλίες για την αειφορία στον τουρισμό. (VISIT)
2005	Ευρωπαϊκός χάρτης για τον αειφόρο τουρισμό στις προστατευόμενες περιοχές.
2005	Πολιτική απασχόλησης της Ε.Ε για τα διαρθρωτικά ταμεία. Προγράμματα περιβαλλοντικής δράσης.

Πολλές κοινοτικές πολιτικές, έχουν σημαντικές επιπτώσεις στις διάφορες δραστηριότητες του τομέα του τουρισμού. Οι σημαντικές ερωτήσεις αφορούν τους τομείς όπως: μεταφορά, επιχειρήσεις και ανταγωνισμός, απασχόληση και ίσες ευκαιρίες, προστασία καταναλωτών, περιβάλλον και διεθνείς σχέσεις. Διάφορες προσπάθειες έχουν γίνει σε διεθνή, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ώστε να προσαρμόσουν στην αρχή της αειφόρου ανάπτυξης συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της βιομηχανίας τουρισμού. Υπάρχει μια αυξανόμενη ζήτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τον προσδιορισμό των στρατηγικών οδηγιών και των μέτρων που είναι απαραίτητα για να επιτύχουν ένα πρότυπο αειφόρου ανάπτυξης για τον τουρισμό.

6. LANZAROTE – ΠΡΩΤΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Μεταξύ 24η και 29 Απριλίου 1995, στο νησί Lanzarote, εκπρόσωποι περισσότερων από 40 χωρών και 1.000 εμπειρογνώμονες τουρισμού από 80 χώρες συναντήθηκαν στην πρώτη παγκόσμια διάσκεψη για τον αειφόρο τουρισμό.

Μετά από τη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον και την ανάπτυξη (UNCED) της συνάντησης κορυφής του Ρίο, η πρώτη παγκόσμια διάσκεψη για τον αειφόρο τουρισμό πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της ΟΥΝΕΣΚΟ, του περιβαλλοντικού προγράμματος Ηνωμένων Εθνών (UNEP), του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΕ), του INSULA προγράμματος και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μερικών εθνικών και τοπικών οργανισμών. Το νησί Lanzarote ονομάστηκε περιβαλλοντικά προστατευόμενη περιοχή βιόσφαιρας από τα Ηνωμένα Έθνη και ήταν η τέλεια θέση για αυτήν την παγκόσμια διάσκεψη.

Σε αυτήν την διάσκεψη ο κόσμος αναγνώρισε για πρώτη φορά ότι η ανάπτυξη πρέπει να επιτευχθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες καλύπτονται εξίσου στο παρόν, φροντίζοντας και για τις μελλοντικές γενεές.

Εξετάζοντας την αειφόρο ανάπτυξη, υπογραμμίστηκε ότι η διαχείριση των φυσικών πόρων πρέπει να λάβει υπόψη το περιβάλλον και την εθνική κληρονομιά κάθε χώρας.

Υπογράμμισαν επίσης την αυξανόμενη σημασία του τουρισμού ως μεγάλο καταναλωτή των φυσικών και πολιτιστικών πόρων στην παγκόσμια οικονομία, και θα ήταν εξαιρετικά πολύτιμο να εφαρμόσουν οι αρχές της δήλωσης του Ρίο στην ανάπτυξη του τουρισμού.

Γεγονότα για τον τουρισμό

Μερικά γεγονότα που υπογραμμίστηκαν, σχετικά με τον τουρισμό είναι: -

- Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν ξέρουν το γεγονός ότι ο τουρισμός είναι η τρίτη μεγαλύτερη βιομηχανία εξαγωγής στον κόσμο, μετά από το πετρέλαιο και τα αυτοκίνητα.

- Ο τουρισμός αντιπροσωπεύει περισσότερο από 12% του παγκόσμιου ακαθάριστου εθνικού προϊόντος. Περισσότερο από 6% του παγκόσμιου πληθυσμού απασχολείται σε αυτόν τον τομέα.
- «Η ανάγκη για τα προγράμματα αειφόρου χρήσης φυσικών πόρων είναι η βάση της εργασίας μας κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών».
- Μέχρι το τέλος αυτού του αιώνα, ο τουρισμός θα γίνει η μεγαλύτερη βιομηχανία εξαγωγής και ο μεγαλύτερος εργοδότης στον κόσμο.
- Ενώ ο τουρισμός παραδοσιακά θεωρήθηκε επιβλαβής για τους πολιτισμούς και τα εδάφη, μια διεθνής μετακίνηση αναπτύσσεται τώρα που υποστηρίζει τον αειφόρο τουρισμό.

Στόχοι

Ο σκοπός της διάσκεψης ήταν να καθοριστούν μερικές οδηγίες για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη, μια ανάπτυξη που θα σεβόταν τους φυσικούς πόρους, τη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, βασιζόμενος σε ένα κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, και θα πρότεινε εναλλακτικές λύσεις και τα νέα τουριστικά προϊόντα που σέβονται το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Στο συμπέρασμα της διάσκεψης, παρουσιάστηκαν ένας καταστατικός χάρτης και ένα σχέδιο δράσης για τον αειφόρο τουρισμό. Υπογράμμισαν την ανάγκη για αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού και την εφαρμογή της Ατζέντα 21 στον τομέα του τουρισμού.

Τονίστηκε ότι η αυξανόμενη οικοδόμηση πολυτελών θέρετρων στις αναπτυσσόμενες χώρες από τις τουριστικές επιχειρήσεις, ωφέλησε την Ευρώπη, τις Η.Π.Α., ή την Ιαπωνία. Αυτό το είδος τουρισμού όμως δεν συμβάλλει σε μια καλύτερη κατανόηση, όταν εξυπηρετούν οι ντόπιοι τους πλούσιους τουρίστες αλλά δεν αναπτύσσεται καμία άλλη επαφή μεταξύ των επισκεπτών και του τοπικού πληθυσμού.

Στο τελικό ψήφισμά του ο χάρτης για τον αειφόρο τουρισμό συστήνει σε όλα τα κράτη και τις περιφερειακές κυβερνήσεις να συντάξουν επείγοντως σχέδια δράσης για την

αιεφόρο ανάπτυξη στον τουρισμό, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στο καταστατικό.

Τέλος, δημιουργήθηκε μια επιτροπή που θα εφάρμοζε τον καταστατικό χάρτη και το σχέδιο δράσης. Αυτή η Επιτροπή θα προωθούσε τις ακόλουθες συμφωνίες και θα ανελάμβανε να κυκλοφορήσει και να παρουσιάσει το χάρτη στους συμμετόχους της αιεφόρου ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των αντιπροσώπων της τουριστικής βιομηχανίας, τις κυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, τις αντιπροσωπείες των Η.Ε., και άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Εν συντομία, τα 18 σημεία που καλύπτονται στο χάρτη, είναι τα ακόλουθα:

1. Η τουριστική ανάπτυξη πρέπει να βασιστεί στα κριτήρια της αιεφορίας, που σημαίνει ότι πρέπει να είναι οικολογικά βιώσιμη μακροπρόθεσμα, καθώς επίσης και οικονομικά βιώσιμη, ηθικά και κοινωνικά δίκαιη για τις τοπικές κοινότητες.
2. Ο τουρισμός πρέπει να συμβάλει στην αιεφόρο ανάπτυξη και την εξισορρόπησή της με το φυσικό, πολιτιστικό και ανθρώπινο περιβάλλον. Πρέπει να σεβαστεί τις εύθραυστες ισορροπίες που χαρακτηρίζουν πολλούς τόπους προορισμού, και ιδιαίτερα μικρά νησιά και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές.
3. Ο τουρισμός πρέπει να εξετάσει τα αποτελέσματά του στην πολιτιστική κληρονομιά και τα παραδοσιακά στοιχεία, τις δραστηριότητες και τη δυναμική κάθε τοπικής κοινότητας. Η αναγνώριση αυτών των τοπικών παραγόντων (ο πολιτισμός και τα συμφέροντα της τοπικής κοινότητας) πρέπει πάντα να έχουν κεντρικό ρόλο στις διατυπώσεις των στρατηγικών τουρισμού, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες.
4. Η ενεργός συμβολή του τουρισμού στην αιεφόρο ανάπτυξη προϋποθέτει απαραίτητως την αλληλεγγύη, τον αμοιβαίο σεβασμό, και τη συμμετοχή όλων των παραγόντων, δημόσιων και ιδιωτικών, και πρέπει να βασιστεί σε αποδοτικούς μηχανισμούς συνεργασίας: τοπικούς, εθνικούς, περιφερειακούς και διεθνείς.
5. Η συντήρηση, η προστασία και η εκτίμηση της αξίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αξίζουν προνομιούχες συνεργασίες. Αυτή η προσέγγιση υπονοεί, πως όλοι οι αρμόδιοι πρέπει να πάρουν επάνω τους μια

αληθινή πρόκληση, αυτή της πολιτιστικής, τεχνολογικής και επαγγελματικής καινοτομίας.

6. Τα ποιοτικά κριτήρια και στη συντήρηση του τόπου προορισμού και στην φέρουσα ικανότητα, που καθορίζονται από τις τοπικές κοινότητες και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης, πρέπει να αντιπροσωπεύσουν τους στόχους προτεραιότητας στη διατύπωση των στρατηγικών και των τουριστικών προγραμμάτων.
7. Για να συμμετέχει στην αειφόρο ανάπτυξη, ο τουρισμός πρέπει να βασιστεί στην ποικιλομορφία των ευκαιριών που προσφέρονται από την τοπική οικονομία. Πρέπει να ενσωματωθεί πλήρως και να συμβάλει θετικά στην τοπική οικονομική ανάπτυξη.
8. Όλες οι επιλογές στην ανάπτυξη του τουρισμού πρέπει να χρησιμεύσουν αποτελεσματικά για να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής όλων των ανθρώπων και πρέπει να συνεπάγονται με θετική επίδραση και μια αμοιβαία σχέση όσον αφορά στην κοινωνικοπολιτιστική ταυτότητα.
9. Οι κυβερνήσεις και οι αρμόδιες αρχές, με τη συμμετοχή των ΜΚΟ και των τοπικών κοινοτήτων, πρέπει να αναλάβουν ενέργειες που στοχεύουν στην ενσωμάτωση του προγραμματισμού του τουρισμού ως συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη.
10. Είναι επείγον να προωθούνται μέτρα για να επιτρέψουν μια πιο δίκαιη διανομή των οφελών και των φορτίων από τον τουρισμό. Αυτό υπονοεί μια αλλαγή των σχεδίων κατανάλωσης και την εισαγωγή του προσδιορισμού τιμών που επιτρέπει στις περιβαλλοντικές δαπάνες να συντηρηθούν.
11. Σε περιβαλλοντικά και πολιτιστικά τρωτά μέρη, και τώρα και στο μέλλον, πρέπει να δοθεί πρόσθετη προτεραιότητα στο θέμα τεχνικής συνεργασίας και χρηματοδοτικής ενίσχυσης για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη.
12. Η προώθηση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού που είναι συμβατές με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης, μαζί με την ενθάρρυνση της διαφοροποίησης, συμμετέχει στη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη αειφορεία. Από αυτή την άποψη υπάρχει ανάγκη σε πολλά μικρά νησιά και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές συγκεκριμένα, να ακολουθήσουν ενεργά και να ενισχύσουν την περιφερειακή συνεργασία.
13. Οι κυβερνήσεις, η βιομηχανία, οι αρχές, και οι σχετικές με τον τουρισμό ΜΚΟ πρέπει να προαγάγουν και να συμμετέχουν στη δημιουργία των ανοικτών

δικτύων για την έρευνα, τη διάδοση των πληροφοριών και της μεταφοράς του κατάλληλου τουρισμού και την περιβαλλοντική γνώση σχετικά με τον τουρισμό και τις περιβαλλοντικά αειφόρους τεχνολογίες.

14. Η καθιέρωση μιας αειφόρου πολιτικής, απαιτεί απαραίτητως την υποστήριξη και την προώθηση των περιβαλλοντικά συμβατών συστημάτων διοίκησης τουρισμού.
15. Οι οργανισμοί, ιδιαίτερα ενώσεις και ΜΚΟ, των οποίων δραστηριότητες συσχετίζονται με τον τουρισμό, πρέπει να καταρτίσουν συγκεκριμένα πλαίσια για τις θετικές και προληπτικές ενέργειες στην αειφόρο ανάπτυξη και να καθιερώσουν τα προγράμματα για να υποστηρίξουν την εφαρμογή τέτοιων πρακτικών. Να ελέγχουν τα επιτεύγματα, συντάσσουν έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα και να ανταλλάσσουν την εμπειρία τους.
16. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο ρόλο και τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο της μεταφοράς στον τουρισμό, και στην ανάπτυξη των οικονομικών οργάνων με σκοπό να μειώσουν τη χρήση της μη ανανεώσιμης ενέργειας.
17. Η υιοθέτηση και η εφαρμογή των κωδικών δεοντολογίας που συμβάλλουν στην αειφορία από τους κύριους δράστες στον τουρισμό, ιδιαίτερα η βιομηχανία, είναι θεμελιώδεις εάν ο τουρισμός πρόκειται να είναι βιώσιμος. Τέτοιοι κώδικες μπορούν να είναι αποτελεσματικά όργανα για την ανάπτυξη των αρμόδιων δραστηριοτήτων τουρισμού.
18. Όλα τα απαραίτητα μέτρα πρέπει να εφαρμοστούν προκειμένου να ευαισθητοποιηθούν και να ενημερωθούν όλα τα συμβαλλόμενα μέρη του τουρισμού, σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, όσον αφορά το περιεχόμενο και τους στόχους της διάσκεψης Lanzarote.

Τελικό ψήφισμα

Η παγκόσμια διάσκεψη για τον αειφόρο τουρισμό θεωρεί τις ακόλουθες δημόσιες δηλώσεις ζωτικής σημασίας:

1. Η διάσκεψη συστήνει στα κράτη και τις περιφερειακές κυβερνήσεις να συντάξουν επείγοντως σχέδια δράσης για την αειφόρο ανάπτυξη που εφαρμόζεται στον τουρισμό, σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στον καταστατικό χάρτη.

2. Η διάσκεψη συμφωνεί να παραπέμψει τον χάρτη στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, έτσι ώστε οι οργανισμοί και οι αντιπροσωπεΐες του συστήματος Ηνωμένων Εθνών μπορούν να τον παραλάβουν από διεθνείς οργανισμούς που έχουν συμφωνίες συνεργασίας με τα Ηνωμένα Έθνη, για υποβολή στη γενική συνέλευση.

7. Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΗΣ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗΣ (1995)

Η Ευρω-Μεσογειακή συνεργασία

Η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη στην Μεσόγειο είναι ένα σημαντικό θέμα. Η Ευρω-Μεσογειακή συνεργασία και η Ευρωπαϊκή κοινότητα στηρίζουν την τουριστική ανάπτυξη δημιουργώντας το πρόγραμμα MEDA.

Barcelona Process, 1995

Στο Ευρω-Μεσογειακό συνέδριο των Υπουργών Εξωτερικού, που έγινε στην Βαρκελώνη στις 27-28 Νοεμβρίου 1995, σηματοδότησε το ξεκίνημα μίας Ευρω-Μεσογειακής συνεργασίας (Barcelona Process), ένα ευρύ πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ βασικών κρατών της Ε.Ε και των κρατών της νότιας Μεσογείου.

Η πρόσφατη διεύρυνση της Ε.Ε. την 1-5-2004, έφερε δύο μεσογειακούς συνεργάτες (Κύπρο και Μάλτα) στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρόλα αυτά η Ευρω-Μεσογειακή συνεργασία μετρά 35 μέλη, 25 εντός των γεωγραφικών ορίων της Ευρώπης και 10 κράτη της Μεσογείου (Αλγερία, Συρία, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Μαρόκο, Παλαιστινιακή αρχή, Τυνησία και Τουρκία.)

Η σύνοδος της Βαρκελώνης είναι μια μοναδική και φιλόδοξη πρωτοβουλία, η οποία ίδρυσε τα θεμέλια για μία νέα διακρατική σχέση και εκπροσωπεί ένα σημείο αλλαγής στις σχέσεις Ευρώπης – Μεσογείου. Στην διακήρυξη της Βαρκελώνης, οι συνεργάτες συνέθεσαν τρεις βασικές αρχές της συνεργασίας:

1. Τον ορισμό μίας κοινής περιοχής σταθερότητας και ειρήνης.
2. Την ανάπτυξη οικονομικών και επενδυτικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών, και την δημιουργία περιοχών ελεύθερου εμπορίου.
3. Την ενθάρρυνση για την μάθηση και κατανόηση διαφορετικών πολιτισμών και διαφορετικών ανθρώπων.

Η Ευρω-Μεσογειακή συνεργασία λειτουργεί σε δύο διαστάσεις, οι οποίες ολοκληρώνουν η μία την άλλη. Απ' την μία πλευρά διαπραγματεύεται συμφωνίες

μεταξύ των κρατών μελών της και από την άλλη συντηρεί τις συμφωνίες που είναι ιδιαίτερες για κάθε κράτος μέλος.

Το πρόγραμμα MEDA

Το πρόγραμμα MEDA είναι το κύριο οικονομικό όργανο της Ευρω-Μεσογειακής συνεργασίας. Από το 1995 έως το 2003, το πρόγραμμα MEDA ενέκρινε 5,458 εκ. Ευρώ για προγράμματα συνεργασίας, έργα και άλλες ενισχυτικές δραστηριότητες. Άλλη σημαντική πηγή χρηματοδότησης είναι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Το πρόγραμμα παρέχει μέτρα τεχνικής και οικονομικής υποστήριξης, ώστε να εξασφαλίσει την αναμόρφωση της οικονομίας και των κοινωνικών δομών στα κράτη μέλη της Μεσογείου και εφαρμόζεται από την Γενική Διεύθυνση EurorAid.

Οι προτεραιότητες για τους πόρους του MEDA είναι: η εφαρμογή του ελεύθερου εμπορίου και συναλλαγών μέσω της αυξανόμενης ανταγωνιστικότητας με σκοπό την επίτευξη της αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης, ιδιαίτερα μέσω της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα, την ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής ισορροπίας προκειμένου να ανακουφιστούν οι βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις της οικονομικής μετάβασης μέσω των κατάλληλων μέτρων στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής.

8. ΒΕΡΟΛΙΝΟ - ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ 1997

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ & ΤΟΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Η διεθνή τουριστική έκθεση (ITB), που επιμελήθηκε από το Υπουργείο περιβάλλοντος της Γερμανίας, οργάνωσε τη Διεθνή Διάσκεψη Περιβάλλοντος. Συμμετείχαν 24 χώρες και 12 εθνικοί και διεθνείς οργανισμοί. Συγκεκριμένα περιέλαβαν εκείνες τις χώρες, οι οποίες είναι μεγάλης σπουδαιότητας ως προορισμοί για το διεθνή τουρισμό και είναι συγχρόνως αντιπροσωπευτικές των γεωγραφικών περιοχών τους. Επιπλέον, οι χώρες αυτές χαρακτηρίστηκαν από ένα υψηλό επίπεδο της βιοποικιλίας και ήταν συμβαλλόμενα μέρη στη Συνθήκη σχετικά με τη βιολογική ποικιλομορφία που υιοθετήθηκε στη διάσκεψη του Ρίο το 1992.

Στόχοι της διάσκεψης

Η διάσκεψη και η «Διακήρυξη του Βερολίνου», η οποία ήταν η πρώτη διεθνής υπουργική διακήρυξη σχετικά με το ζήτημα του αειφόρου τουρισμού, είναι μέρος των προσπαθειών του ομοσπονδιακού Υπουργείου περιβάλλοντος, που είχε αναλάβει να προωθήσει τις παγκόσμιες συμφωνίες και τις οδηγίες σε αυτόν τον τομέα στο πλαίσιο της Συνθήκης για τη βιολογική ποικιλομορφία. Η διάσκεψη είχε κατεξοχήν δύο στόχους: πρώτον, να καθορίσει τις απαιτήσεις για τις περιβαλλοντικά συμβατές μορφές τουρισμού σύμφωνα με την κατευθυντήρια αρχή της αειφόρου ανάπτυξης που καθορίζεται στη διάσκεψη του Ρίο το 1992. Τα αρνητικά αποτελέσματα του τουρισμού στο περιβάλλον επρόκειτο να αποφευχθούν ή να μειωθούν μέσω καλύτερου συντονισμού και προγραμματισμού, τις περιβαλλοντικά συμβατές έννοιες μεταφορών, τη χρήση φιλικής προς το περιβάλλον τεχνολογίας στον ανεφοδιασμό και στη διάθεση καθώς επίσης και την αρμόδια διαχείριση των δραστηριοτήτων στις ευαίσθητες περιοχές. Δεύτερον, ο αειφόρος τουρισμός πρέπει να εφαρμοστεί σε μεγάλη έκταση προκειμένου να συντηρηθούν η φύση, τα τοπία και η φυσική κληρονομιά. Πρέπει να συμβάλει στη συντήρηση της βιολογικής ποικιλομορφίας και την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης στις χώρες τουρισμού με το να λάβει υπόψη, τις απαιτήσεις της συντήρησης φύσης και τοπίων και της προστασίας του περιβάλλοντος γενικά καθώς επίσης και της προστασίας της πολιτιστικής ταυτότητας και των συμφερόντων των τοπικών πληθυσμών. Μεταξύ των προτεραιοτήτων είναι οι

απαιτήσεις για τον αειφόρο τουρισμό στους οικολογικά ευαίσθητους τύπους τοπίων όπως οι παράκτιες περιοχές ή οι ορεινές περιοχές. Ο σκοπός της Διακήρυξης του Βερολίνου ήταν να καθοριστούν οι αρχές για τον αειφόρο τουρισμό, που αρχίζει από μια ανάλυση της παρούσας κατάστασης. Οι στόχοι καλύπτουν και το όφελος των χωρών προορισμού και τη συντήρηση του μακροπρόθεσμο κεφαλαίου της τουριστικής βιομηχανίας. Ο αειφόρος τουρισμός ήταν ένα άλλο παράδειγμα για να αποδείξει ότι η οικονομία και η οικολογία έχουν τα αμοιβαία ευεργετικά αποτελέσματα μακροπρόθεσμα.

Η Διακήρυξη του Βερολίνου απευθύνθηκε όχι μόνο στις κυβερνήσεις όλων των χωρών, αλλά και σε όλους εκείνους που αφορά το ζήτημα, π.χ. επιχειρηματίες και περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι οποίοι έχουν μεγάλη ευθύνη όσον αφορά την εφαρμογή του. Η Διακήρυξη του Βερολίνου πρέπει να είναι μια πολιτική δήλωση που σχεδιάζεται ως συστατικό για μια συμφωνία για τον αειφόρο τουρισμό, ο οποίος θα μπορούσε να καθιερωθεί, παραδείγματος χάριν, στο πλαίσιο της Συνθήκης σχετικά με τη βιολογική ποικιλομορφία και θα ήταν δεσμευτικός βάσει του διεθνούς δικαίου. Θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει να εφαρμόσει τις υπάρχουσες διεθνείς δραστηριότητες όπως ο καταστατικός χάρτης Lanzarote του 1995.

Η Διακήρυξη του Βερολίνου για την βιολογική ποικιλομορφία και την αειφόρο ανάπτυξη

Οι Υπουργοί και οι επικεφαλείς της αντιπροσωπείας που συγκεντρώθηκαν στο Βερολίνο για τη Διεθνή Διάσκεψη σχετικά με τη βιοποικιλία και τον τουρισμό συμφώνησαν από τις 6 έως τις 8 Μαρτίου 1997 με τις ακόλουθες γενικές αρχές:

1. Οι δραστηριότητες τουρισμού πρέπει να είναι περιβαλλοντικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά αειφόρες. Η ανάπτυξη και η διαχείριση των δραστηριοτήτων τουρισμού πρέπει να καθοδηγηθούν από τους στόχους, τις αρχές και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στη Συνθήκη σχετικά με τη βιολογική ποικιλομορφία.
2. Οι δραστηριότητες τουρισμού που άμεσα ή έμμεσα συμβάλλουν στη συντήρηση της φύσης και της βιολογικής ποικιλομορφίας και που ωφελούν τοπικές κοινότητες πρέπει να προωθηθούν από όλους τους συμμετόχους στον τουρισμό.

3. Όλα τα απαραίτητα μέτρα πρέπει να ληφθούν για να συντηρήσουν τη φύση και τη βιολογική ποικιλομορφία ως σημαντικό πόρο των δραστηριοτήτων τουρισμού, για να εξασφαλίσουν ότι η ακεραιότητα των οικοσυστημάτων και των βιότοπων είναι σεβαστή. Τα πρόσθετα φορτία από την ανάπτυξη τουρισμού πρέπει να αποφευχθούν στις περιοχές όπου η φύση είναι ήδη σε πίεση από τις δραστηριότητες τουρισμού. Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στον εκσυγχρονισμό και την ανακαίνιση των υπαρχόντων εγκαταστάσεων τουρισμού.

4. Προληπτικά μέτρα πρέπει να ληφθούν για να αποτρέψουν και να ελαχιστοποιήσουν τη ζημία που προκαλείται από τον τουρισμό στη βιολογική ποικιλομορφία. Τέτοια μέτρα πρέπει να περιλάβουν τον έλεγχο των δραστηριοτήτων και την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιδράσεων των προτεινόμενων νέων δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου των αρνητικών αποτελεσμάτων της παρακολούθησης της άγριας φύσης.

5. Οι δραστηριότητες τουρισμού που χρησιμοποιούν υγιείς για το περιβάλλον τεχνολογίες που αποτρέπουν τη ρύπανση, επεξεργάζονται τα υγρά απόβλητα, αποφεύγουν την παραγωγή των στερεών αποβλήτων και ενθαρρύνουν την ανακύκλωση πρέπει να προωθηθούν κατά το μεγαλύτερο μέρος. Ομοίως, οι δραστηριότητες τουρισμού, που ενθαρρύνουν τη χρήση της δημόσιας και μη-μηχανοποιημένης μεταφοράς, πρέπει να υποστηριχθούν στο μέγιστο.

6. Όλοι οι συμμετοχοί στον τουρισμό συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων, των διεθνών οργανισμών, του ιδιωτικού τομέα και των περιβαλλοντικών ομάδων πρέπει να αναγνωρίσουν τις κοινές ευθύνες τους να επιτύχουν τις αειφόρους μορφές τουρισμού. Πρέπει να αναπτυχθούν πολιτικές και, όπου απαιτείται, νομοθεσίες, για τα περιβαλλοντικά οικονομικά μέσα και κίνητρα για να εξασφαλίσουν ότι οι δραστηριότητες τουρισμού ικανοποιούν τις ανάγκες της φύσης και της βιολογικής συντήρησης, συμπεριλαμβανομένου να κινητοποιήσουν τη χρηματοδότηση από τον τουρισμό

Ο ιδιωτικός τομέας πρέπει να ενθαρρυνθεί για να αναπτύξει και να εφαρμόσει τις οδηγίες και τους κώδικες δεοντολογίας για τον αειφόρο τουρισμό.

Όλοι οι συμμετοχοί πρέπει να συνεργαστούν τοπικά, εθνικά και διεθνώς για να επιτύχουν μια κοινή κατανόηση σχετικά με τις απαιτήσεις του αειφόρου τουρισμού. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις συνοριακές περιοχές και τους τομείς διεθνούς σπουδαιότητας.

7. Οι έννοιες και τα κριτήρια του αειφόρου τουρισμού πρέπει να οριστούν και να ενσωματωθούν στα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης για τους επαγγελματίες του τουρισμού. Το ευρύ κοινό πρέπει να ενημερωθεί και να εκπαιδευτεί για τα οφέλη της φύσης μέσω των βιώσιμων μορφών τουρισμού. Τα αποτελέσματα της έρευνας και οι έννοιες του βιώσιμου τουρισμού πρέπει να διαδοθούν όλο και περισσότερο και να εφαρμοστούν.

Οι Υπουργοί συμφώνησαν επίσης με τα ακόλουθα συγκεκριμένα σημεία:

8. Κατάλογοι των δραστηριοτήτων τουρισμού και αξιοθέατων πρέπει να συνταχθούν, λαμβάνοντας υπόψη τις επιδράσεις στα οικοσυστήματα και τη βιολογική ποικιλομορφία. Οι συντονισμένες προσπάθειες των κυβερνήσεων, ιδιωτικού τομέα και των άλλων συμμετοχών πρέπει να αναληφθούν για να συμφωνήσουν σχετικά με τα κριτήρια να μετρήσουν και να αξιολογήσουν τις επιδράσεις του τουρισμού στη φύση και τη βιολογική ποικιλομορφία.

9. Οι δραστηριότητες τουρισμού, συμπεριλαμβανομένου του προγραμματισμού, μέτρα για να παρασχεθεί η υποδομή τουρισμού, και διαδικασίες τουρισμού, που είναι πιθανό να ασκήσουν σημαντικές επιδράσεις στη φύση και τη βιολογική ποικιλομορφία πρέπει να υπόκεινται στις προγενέστερες εκτιμήσεις της περιβαλλοντικής επίδρασης.

10. Οι δραστηριότητες τουρισμού πρέπει να προγραμματιστούν στα κατάλληλα επίπεδα με σκοπό να ενσωματωθεί και το κοινωνικοοικονομικό, πολιτιστικό και περιβαλλοντικό στοιχείο. Η ανάπτυξη, το περιβάλλον, και ο προγραμματισμός τουρισμού πρέπει να είναι ενσωματωμένες διαδικασίες. Όλες προσπάθειες πρέπει να καταβληθούν να εξασφαλίσουν ότι τα ενσωματωμένα σχέδια τουρισμού εφαρμόζονται και επιβάλλονται.

11. Ο τουρισμός πρέπει να βασιστεί στις φιλικές προς το περιβάλλον έννοιες και τρόπους μεταφοράς. Οι αρνητικές επιδράσεις της μεταφοράς στο περιβάλλον πρέπει

να μειωθούν, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις περιβαλλοντικές επιδράσεις του δρόμου και της εναέριας κυκλοφορίας, συγκεκριμένα στις οικολογικά ευαίσθητες περιοχές.

12. Ο αθλητισμός και οι υπαίθριες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του ερασιτεχνικού κυνηγιού και της αλιείας, ιδιαίτερα στις οικολογικά ευαίσθητες περιοχές, πρέπει να ρυθμιστούν με τέτοιο τρόπο ώστε να ικανοποιούν τις απαιτήσεις της φύσης και της βιολογικής συντήρησης και συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανονισμούς σχετικά με τη συντήρηση και τη βιώσιμη χρήση των ειδών.

13. Πρόσθετη προσοχή πρέπει να ληφθεί, πως ζώα και φυτά, και τα προϊόντα που γίνονται για αναμνηστικά, προσφέρονται για την πώληση μόνο βάσει μιας βιώσιμης και περιβαλλοντικά υγιούς χρήσης των φυσικών πόρων και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις διεθνείς συμφωνίες.

14. Όποτε είναι δυνατόν και κατάλληλο, οικονομικά όργανα και κίνητρα, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης τίτλων και οικολογικών ετικετών για τον αειφόρο τουρισμό πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να ενθαρρύνουν τον ιδιωτικό τομέα για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του για τον αειφόρο τουρισμό. Η κατάργηση των οικονομικών κινήτρων που ενθαρρύνουν τις περιβαλλοντικά μη φιλικές δραστηριότητες πρέπει να ισχύσει.

15. Ο τουρισμός πρέπει να αναπτυχθεί με τέτοιο τρόπο ώστε έτσι ώστε να ωφελεί τις τοπικές κοινότητες, ενισχύει την τοπική οικονομία, απασχολεί το τοπικό εργατικό δυναμικό και χρησιμοποιεί τα τοπικά υλικά, τα τοπικά γεωργικά προϊόντα και τις παραδοσιακές δεξιότητες. Οι μηχανισμοί, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών και η νομοθεσία πρέπει να εισαχθούν για να εξασφαλίσουν τη ροή των οφελών στις τοπικές κοινότητες. Οι δραστηριότητες τουρισμού πρέπει να σεβαστούν τα οικολογικά χαρακτηριστικά και την ικανότητα του τοπικού περιβάλλοντος στο οποίο πραγματοποιούνται.

16. Ο τουρισμός πρέπει να περιοριστεί, και να αποτραπεί όπου είναι απαραίτητο, στις οικολογικά και πολιτιστικά ευαίσθητες περιοχές. Όλες οι μορφές μαζικού τουρισμού πρέπει να αποφευχθούν σε εκείνες τις περιοχές, όπου οι υπάρχουσες δραστηριότητες τουρισμού υπερβαίνουν την φέρουσα ικανότητα. Προσπάθειες

πρέπει να καταβληθούν να μειώσουν τις αρνητικές επιδράσεις από τις δραστηριότητες τουρισμού και να λάβουν τα μέτρα για να αποκατασταθεί το υποβιβασμένο περιβάλλον.

17. Ο τουρισμός στις προστατευόμενες περιοχές πρέπει να διοικηθεί έτσι ώστε να εξασφαλίσει ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι των κανονισμών των προστατευμένων περιοχών. Οπουδήποτε οι δραστηριότητες τουρισμού μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων συντήρησης στις προστατευόμενες ζώνες, τέτοιες δραστηριότητες πρέπει να ενθαρρυνθούν και να προωθηθούν, επίσης ως περιπτώσεις για να εξετάσουν με έναν ελεγχόμενο τρόπο τον αντίκτυπο του τουρισμού στη βιοποικιλία. Στις ιδιαίτερα τρωτές περιοχές και όλες τις άλλες προστατευόμενες ζώνες που απαιτούν την ακριβή προστασία, οι δραστηριότητες τουρισμού πρέπει να περιοριστούν.

18. Στις παράκτιες περιοχές όλα τα απαραίτητα μέτρα πρέπει να ληφθούν για να εξασφαλίσουν βιώσιμες μορφές τουρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιας περιοχής. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη συντήρηση των τρωτών ζωνών, όπως τα μικρά νησιά, οι κοραλλιογενείς ύφαλοι, τα παράκτια ύδατα, οι παράκτιοι υγρότοποι και οι παραλίες.

19. Ο τουρισμός στις περιοχές βουνών πρέπει επίσης να ρυθμιστεί με τους περιβαλλοντικά κατάλληλους τρόπους. Ο τουρισμός στις ευαίσθητες περιοχές βουνών πρέπει να ρυθμιστεί έτσι ώστε η βιολογική ποικιλομορφία αυτών των περιοχών μπορεί να συντηρηθεί.

20. Σε όλες τις περιοχές όπου η φύση είναι ιδιαίτερα διαφορετική, πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να καλύψουν τις απαιτήσεις της προστασίας φύσης και της βιολογικής συντήρησης ποικιλομορφίας. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις ανάγκες συντήρησης στις δασικές περιοχές, λιβάδια, οικοσυστήματα γλυκού νερού, τομείς των αρκτικών και ανταρκτικών οικοσυστημάτων.

Οι ακόλουθες χώρες και όργανα διαμόρφωσαν τη «Διακήρυξη του Βερολίνου»:
Μπαχάμες, Βραζιλία, Βουλγαρία, Κόστα Ρίκα, δομινικανή Δημοκρατία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Κένυα, Μαλβίδες, Μεξικό, Ναμίμπια, Πολωνία, Πορτογαλία, Νότια Αφρική, Ισπανία, Τυνησία.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, περιβαλλοντικό πρόγραμμα Ηνωμένων Εθνών, σφαιρική δυνατότητα περιβάλλοντος, γραμματεία της Συνθήκης στη βιολογική ποικιλομορφία, Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού, διεθνής ένωση για τη συντήρηση της φύσης και φυσικών πόρων.

9. ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ & ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ 1997

Εταιρική κοινωνική ευθύνη «Corporate Social Responsibility» (CSR)

Η **εταιρική κοινωνική ευθύνη (CSR)** είναι μια έννοια με την οποία οι επιχειρήσεις ενσωματώνουν τους κοινωνικούς και περιβαλλοντολογικούς προβληματισμούς στις επιχειρησιακές τους διαδικασίες και στην συνεργασία τους με τους συμμετέχοντες σε εθελοντική βάση.

Η κύρια λειτουργία μιας επιχείρησης είναι να δημιουργήσει αξία μέσω της παραγωγής των αγαθών και των υπηρεσιών που η κοινωνία απαιτεί, με αυτόν τον τρόπο να παράγει κέρδος για τους ιδιοκτήτες και τους μετόχους της, καθώς επίσης και ευημερία για την κοινωνία, ιδιαίτερα μέσω τρέχουσας διαδικασίας δημιουργίας θέσεων εργασίας. Εντούτοις, οι νέες κοινωνικές πιέσεις και πιέσεις αγοράς οδηγούν βαθμιαία σε μια αλλαγή στις τιμές και στον ορίζοντα της επιχειρησιακής δραστηριότητας.

Υπάρχει σήμερα μια αυξανόμενη αντίληψη, μεταξύ των επιχειρήσεων, πως η αειφόρος επιχειρησιακή επιτυχία και η αξία μετοχών, δεν μπορούν να επιτευχθούν απλώς μέσω της μεγιστοποίησης των βραχυπρόθεσμων κερδών, αλλά αντιθέτως μέσω της απευθυνόμενης στην αγορά και στο κέρδος, αλλά και υπεύθυνης συμπεριφοράς. Οι επιχειρήσεις γνωρίζουν ότι μπορούν να συμβάλουν στην αειφόρο ανάπτυξη με να το να χειρίζονται τις διαδικασίες με τέτοιο τρόπο ώστε να ενισχυθεί η οικονομική ανάπτυξη και να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και ταυτόχρονα εξασφαλίζοντας προστασία του περιβάλλοντος και προωθώντας την κοινωνική ευθύνη, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτικών ενδιαφερόντων.

Διάσκεψη για τον τουρισμό και την απασχόληση

Η δημιουργία και η βελτίωση της απασχόλησης στον τουρισμό είναι ένα θέμα προτεραιότητας στην μονάδα εργασία τουρισμού. Πολλά από τα κύρια ζητήματα προσδιορίστηκαν στην **διάσκεψη** κοινής Προεδρίας/ Επιτροπής **στον τουρισμό και την απασχόληση**, στο Λουξεμβούργο στις 4 έως τις 5 Νοεμβρίου 1997.

Περίληψη των συζητήσεων

Είναι γενικά αναγνωρισμένο ότι ο τουρισμός είναι μια σημαντική πηγή απασχόλησης στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο. Με 9 εκατομμύρια εργασίες στη βιομηχανία τουρισμού (δίχως τη μεταφορά), δηλ. 6% της απασχόλησης και 5.5% του ΑΕΠ της ένωσης, ο τουρισμός είναι ήδη μια από τις κύριες πηγές απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με τον Charles Goldfinger, «*οι κανονισμοί γενικής πολιτικής και οι κανόνες απασχόλησης ασκούν επίδραση στις υπηρεσίες τουρισμού και το κόστος τους. Η ιδιαίτερα εποχιακή φύση της και η μεγάλη απαίτηση για το διαθέσιμο, ποικίλο ανεφοδιασμό σημαίνουν ότι η βιομηχανία τουρισμού απαιτεί ιδιαίτερη ευελιξία και ρευστότητα όσον αφορά στην εργασία. Η αύξηση του τουρισμού επομένως πρέπει να υποστηριχθεί από τις υγιείς μακροοικονομικές πολιτικές, που κατευθύνονται στην αύξηση και προώθηση της ευελιξίας στην εργασία*».

Ο τουρισμός είναι επίσης μια από τις περιοχές στις οποίες τα μέτρα απασχόλησης από τις δημόσιες αρχές είναι πιθανό να ασκήσουν μέγιστη επίδραση λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων και των εργασιών που δημιουργούνται, όπως φαίνεται κατωτέρω.

1. Ο τουρισμός είναι περισσότερο από ένας απλός οικονομικός τομέας, καλύπτει ποικίλες διαφορετικές δραστηριότητες στις οποίες ο αριθμός εργασιών που δημιουργείται στις δραστηριότητες υποπροϊόντος είναι τουλάχιστον τόσο μεγάλος όσο ο αριθμός που δημιουργείται άμεσα στον τουρισμό.
2. Ο τουρισμός προσφέρει πολλές ευκαιρίες εργασίας που απαιτούν λίγα προσόντα και είναι επομένως μια καλή πηγή εργασίας για τους νέους και τις γυναίκες, οι οποίοι πάσχουν περισσότερο από την ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
3. Είναι ιδιαίτερης έντασης εργατικού δυναμικού λόγω της περιορισμένης αυτοματοποίησης και σχετικά χαμηλού επιπέδου παραγωγικότητας.

Εκτός από μερικές πολύ καλά καταρτισμένες εργασίες στις ανταγωνιστικές δραστηριότητες σε διεθνές επίπεδο, ο τουρισμός παράγει κατά μεγάλο ποσοστό εργασίες που παρέχουν εισόδο στην αγορά εργασίας. Στην πραγματικότητα, οι

μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν το 95% του τομέα. Η μεγάλη πλειοψηφία τους έχει λιγότερους από δέκα υπαλλήλους.

Ο τουρισμός, επομένως, παρέχει απασχόληση και μέχρι ένα σημείο και δεξιότητες για τους εργαζομένους με λίγα προσόντα. Κατά αυτόν τον τρόπο προωθεί την *καταλληλότητα για απασχόληση (employability)*. Εντούτοις, σε ένα περισσότερο ανταγωνιστικό περιβάλλον και παρά τις νέες προκλήσεις, όπως η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και του Ευρώ, αυτά τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα μπορούν επίσης να φρενάρουν την ανάπτυξη, ως συνέπεια της ανεπαρκούς κατάρτισης στον τομέα ή την ακαταλληλότητα των εργαζομένων.

Αυτά τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα οδηγούν επίσης σε έναν ιδιαίτερα υψηλό κύκλο εργασιών του προσωπικού, ο οποίος περιορίζει στη συνέχεια στην «επαγγελματικοποίηση» της βιομηχανίας. Το υψηλό ποσοστό κύκλου εργασιών συνδέεται με διάφορους παράγοντες, και ψυχολογικούς και υλικούς, όπως μπορεί να φαίνεται κατωτέρω.

- Οι εργασίες στον τουρισμό δεν είναι ελκυστικές και αυτό οφείλεται στη φτωχή φήμη τους: είναι ένας τομέας όπου η λέξη «εξυπηρέτηση» συνδέεται συχνότερα με την λέξη «δουλικότητα» παρά με «την υπηρεσία» και οι συνθήκες εργασίας εμποδίζουν συχνά την ιδιωτική ζωή του εργαζομένου. Εντούτοις, αυτή η φτωχή φήμη τείνει να μην ισχύει για τις επιχειρήσεις όπου η εργασία είναι ειδικευμένη και αρκετά εξειδικευμένη και πού δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στη στρατολόγηση και τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Υπάρχουν λίγες ευκαιρίες για τους εργαζομένους στη βιομηχανία τουρισμού στο να αυξήσουν τις δεξιότητές τους εν όψει της σταδιοδρομίας τους.
- Η εποχιακή φύση της εργασίας καθιστά την αβεβαιότητα.

Το κύριο προτέρημα του ευρωπαϊκού τουρισμού βρίσκεται στην αξιοποίηση της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του. Η Ευρώπη προσφέρει μια ολόκληρη σειρά υπηρεσιών τουρισμού και εμπειριών, από το παραδοσιακό «θάλασσα, σεξ και ήλιος» (sea, sex and sun), στους τομείς της αγοράς, που προκύπτουν αυτήν την περίοδο, σε απάντηση στην αυξανόμενη ζήτηση.

Η εκμετάλλευση των τμημάτων «ιστορική κληρονομιά, αγροτικός τουρισμός, αστικός τουρισμός, κ.λπ.» απαιτεί τη συνεχή συνεργασία μεταξύ όλων αυτών που σχετίζονται στην τοπική ανάπτυξη: δημόσιες αρχές, επιχειρήσεις και εκπαιδευτικοί κατάρτισης οργανισμοί. Έξω από τις σημαντικότερες ομάδες τουρισμού, το κύριο πρόβλημα σε έναν τέτοιο ασταθή τομέα είναι αυτή της εκμετάλλευσης οικονομικού και ανθρώπινου δυναμικού, λαμβάνοντας υπόψη το μικρό μέγεθος των περισσότερων επιχειρήσεων στη βιομηχανία τουρισμού.

Η προσαρμογή στις νέες τεχνολογίες, στην κατάρτιση και αλλού, και η εισαγωγή του Ευρώ είναι επίσης σημαντικές προκλήσεις για τη βιομηχανία τουρισμού.

Δύο προσανατολισμοί για δράση έχουν προταθεί για να λύσουν το πρόβλημα:

- συνεργασία μεταξύ των μεγάλων επιχειρήσεων και των ΜΜΕ
- συνεργασία μεταξύ των ΜΜΕ σε εθνικά και ευρωπαϊκά πλαίσια

Τέτοια δικτύωση των ΜΜΕ στον τομέα του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένης μιας διάστασης «κατάρτισης», έχει πραγματοποιηθεί ήδη (π.χ. στο Βέλγιο).

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Η ευρωπαϊκή βιομηχανία τουρισμού είναι ένας τομέας βασισμένος στις ΜΜΕ, με πάνω από 99% των εταιριών με λιγότερο από 250 υπαλλήλους, και περίπου 94% απασχολώντας λιγότερο από 10 άτομα. Κατά μέσον όρο, οι ΜΜΕ τουρισμού στην Ευρώπη παρέχουν εργασία για 6 υπαλλήλους (μικρο-επιχειρήσεις). Συμβάλλουν σημαντικά στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν των μεμονωμένων χωρών. 6.5% του συνολικού κύκλου εργασιών που παράγεται από τις ΜΜΕ στην Ευρώπη στηρίζεται από τις τουριστικές ΜΜΕ.

Ο τουρισμός είναι μια σημαντική πηγή απασχόλησης και ένας ελπιδοφόρος τομέας για τις πρόσθετες εργασίες. Αλλά μόνο ανταγωνιστικές οι επιχειρήσεις θα είναι σε θέση να αναπτυχθούν και να δημιουργήσουν τις πρόσθετες θέσεις απασχόλησης. Επομένως, η επιχειρηματική πολιτική στο ευρωπαϊκό επίπεδο θα βελτιώσει τους όρους της ανταγωνιστικότητας.

Προκειμένου να εξεταστεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο ενέκρινε, τον Δεκέμβριο του 2000, νέο **πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και τις επιχειρηματικές συνεργασίες**, και ιδιαίτερα, για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Το πρόγραμμα, που ισχύει από το 2001 - το 2005, εστιάζει στις νέες προκλήσεις οικονομίας για τις ΜΜΕ, ανεξάρτητα από τον τομέα τους, το νομικό καθεστώς ή τη γεωγραφική θέση. **Όλες οι ενέργειες αυτού του νέου προγράμματος θα είναι επίσης σχετικές με τις ΜΜΕ τουρισμού.** Στηρίζεται στα καλύτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του **τρίτου πολυετούς προγράμματος για τις ΜΜΕ (1997-2000).**

Διαχείριση του αντίκτυπου των νέων τεχνολογιών

Η βιομηχανία τουρισμού, όχι λιγότερο από άλλους εμπορικούς και οικονομικούς τομείς, χρειάζεται να αναπτύξει καινούριες μεθόδους στη σημερινή κοινωνία, που είναι βασισμένη στην ανάπτυξη της πληροφορικής. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη νέων τύπων ανταλλαγών πληροφοριών μεταξύ των προμηθευτών και των πελατών. Ένα σημαντικό μέρος αυτού είναι η εφαρμογή υπαρχόντων των τεχνολογιών στην προώθηση της χρήση των καινοτόμων επιχειρησιακών μεθοδολογιών και των τεχνολογιών.

Η χρήση των τεχνολογιών της κοινωνίας των πληροφοριών (Information Society Technologies - IST) και η ανάδυση του «σε απευθείας σύνδεση μάρκετινγκ» και των υπηρεσιών πληροφορικής στο διαδίκτυο, έχουν επιπτώσεις στον τρόπο με τον οποίο ο τουρισμός θα «πωληθεί».

Μια ισχυρή και αποτελεσματική απάντηση σε αυτήν την διαδικασία, ήταν η δημιουργία, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, των ανοικτών συστημάτων, των αρχιτεκτονικών συστημάτων και των πρωτοκόλλων που επιτρέπουν τη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών περιοχών, των υπαρχόντων συστημάτων και των διάφορων εμπλεκόμενων στην βιομηχανία τουρισμού. Κατά αυτόν τον τρόπο έχει προκύψει μια ομάδα, ενωμένων σε ομοσπονδία, ευρωπαϊκών συστημάτων πληροφοριών, που ενημερώνει συνεχώς και εμπλουτίζει νέες υπηρεσίες.

Τον Νοέμβριο 1999, η Επιτροπή οργάνωσε μια διάσκεψη σχετικά με αυτό το ζήτημα στις Βρυξέλλες. Για πρώτη φορά μια συγκεκριμένη γραμμή ερευνητικής δράσης στον

τουρισμό έχει περιληφθεί στο 5ο πλαίσιο προγράμματος (Framework Programme - FP) για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (RTD).

Στα πλαίσια της κοινοτικής πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ το 1994-1999, η Επιτροπή έχει παράσχει τη χρήση του διαδικτύου στις ΜΜΕ που αναπτύσσουν δραστηριότητες στον τομέα του τουρισμού στις λιγότερο προνομιούχες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να κάνουν εμπόριο των υπηρεσιών τους σε παγκόσμια κλίμακα.

Βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών προϊόντων

Ο τουρισμός είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστική βιομηχανία, και ο ευρωπαϊκός τουριστικός τομέας δεν μπορεί πλέον να ανταγωνιστεί βάσει του κόστους μόνο. Η ποιότητα είναι επομένως ένα βασικό στοιχείο για την ανταγωνιστικότητα της τουριστικής βιομηχανίας. Είναι επίσης σημαντικό για την αειφόρο ανάπτυξη της βιομηχανίας και για τη δημιουργία και τη βελτίωση θέσεων εργασίας. Επομένως, η προώθηση της ποιότητας στα τουριστικά προϊόντα είναι μια προτεραιότητα της Γενικής Διεύθυνσης στις επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην ποιοτική διαχείριση είναι απαραίτητη επειδή πολλά διαφορετικά στοιχεία έχουν επιπτώσεις στην αντίληψη του τουρίστα για έναν προορισμό (όπως η μεταφορά, η στέγαση, οι πληροφορίες, η έλξη, το περιβάλλον κ.λπ.). Η ολοκληρωμένη ποιοτική διαχείριση (IQM) πρέπει να λάβει υπόψη τις τουριστικές επιχειρήσεις, τα ενδιαφέροντα των τουριστών, τον τοπικό πληθυσμό και το περιβάλλον, και να ασκήσει θετική επίδραση σε όλα τους.

Το 2000, η Επιτροπή δημοσίευσε τα αποτελέσματα τριών μελετών, οι οποίες προσδιορίζουν και προάγουν καλύτερης πρακτικής στον τομέα της ολοκληρωμένης ποιοτικής διαχείρισης στους τόπους τουριστικών προορισμών, εστίασαν στις παράκτιες, αστικές και αγροτικές περιοχές. Οι τρεις δημοσιεύσεις που περιγράφουν αυτές τις μελέτες προορίζονται να παρέχουν ένα πρακτικό εργαλείο για τους διευθυντές προορισμών που θέλουν να αναπτύξουν μια προσέγγιση IQM στις περιοχές τους, αλλά έχουν και χρήσιμες συμβουλές και πληροφορίες για όλους τους εμπλεκόμενους στον τουρισμό.

Βελτίωση της κατάρτισης και της εκμάθησης

Η Λευκή Βίβλος του 1993 για «Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση: Οι προκλήσεις και οι τρόποι αντιμετώπισης του 21ο αιώνα» υπογράμμισαν την κρίσιμη σημασία της επαγγελματικής κατάρτισης ως βασικό παράγοντα στην καταπολέμηση της ανεργίας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Η Λευκή Βίβλος του 1995 «Διδασκαλία και Εκμάθηση – Μια Εγγράμματη κοινωνία» αποκρίνεται με ιδιαίτερη προσοχή στην απαίτηση για νέες δεξιότητες, εμπνευσμένο από την εξέλιξη των κοινωνιών μας και αντιμετωπίζει άμεσα το πρόβλημα της απασχόλησης στην Ευρώπη.

Αυτές οι στρατηγικές συστάσεις είναι σχετικά με τον τομέα του τουρισμού, επειδή είναι μια πολύ σύνθετη βιομηχανία, που καλύπτει ένα ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων σε κάθε περιοχή της Ευρώπης και που περιλαμβάνει μια ουσιαστική επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με «Ενισχύοντας την δυνατότητα του τουρισμού για την απασχόληση», αναγνωρίζει το ζήτημα της «βελτίωσης του ανθρώπινου δυναμικού στον τουρισμό» ως βασικό παράγοντα για να βελτιώσει και την ανταγωνιστικότητα και τις ευκαιρίες απασχόλησης μέσα στον τουρισμό.

Η ομάδα εργασίας *«Βελτιώνοντας την κατάρτιση προκειμένου να αναβαθμιστούν οι δεξιότητες στη βιομηχανία τουρισμού»* έκανε μια σαφή διάγνωση της κατάρτισης στον τουρισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σαν βάση για την ανάπτυξη των μελλοντικών στρατηγικών και των συστάσεων. Βρήκε την έννοια των «περιοχών εκμάθησης» ('Learning areas') - μια προσέγγιση που ψάχνει μια ολιστική λύση σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο στις κύριες προκλήσεις του τουριστικού τομέα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της μέσω της εκμάθησης και της καινοτομίας. Αυτή η βελτίωση θα συμβάλει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και την αειφόρο εξέλιξη του τουρισμού, να παραγάγει την αειφόρο απασχόληση και βελτιώνει το περιβάλλον εργασίας και τις προοπτικές σταδιοδρομιών του τοπικού πληθυσμού.

EUROPASS:

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα «*European pathway*» ισχύει από την 1 Ιανουαρίου 2000, βασισμένο σε απόφαση του Συμβουλίου (1999/51/EC) υιοθετημένο στις 28 Δεκεμβρίου 1998.

Είναι δημοφιλέστερο μεταξύ των νέων στον τομέα του τουρισμού, συγκεκριμένα, στον τομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων.

Το *European pathway* είναι μια περίοδος εκμάθησης στην οποία ο δικαιούχος υποβάλλετε σε κατάρτιση σε ένα κράτος μέλος, εκτός από αυτό που βασίετε το ίδρυμα εκμάθησής του. Το «*Europass Training*» είναι ένα κοινοτικό έγγραφο πληροφοριών, το οποίο πιστοποιεί ότι το *European pathway* έχει αναληφθεί και περιγράφει το περιεχόμενό του στις σχετικές γλώσσες.

Αυτή η απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την προαγωγή των *European pathway* αναγνωρίζει τους παγκόσμιους στόχους για την κινητικότητα των ανθρώπων στην κατάρτιση, τις προοπτικές απασχόλησης για τους νέους και σε μια αποτελεσματικότερη κοινωνική και επαγγελματική ένταξη στην οικονομικά ενεργή ζωή και την αγορά εργασίας, και την ποιότητα και την ελκυστικότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Τα *European pathway* μπορούν να πραγματοποιηθούν εντός της Κοινότητας χρηματοδοτούμενα προγράμματα και τις πρωτοβουλίες και σε οποιοδήποτε άλλο πλαίσιο. Η χρήση του «εγγράφου κατάρτισης Europass» είναι εθελοντική: οι οργανισμοί, που οργανώνουν τις πρωτοβουλίες και μπορούν να είναι κατάλληλα ως *European pathway*, μπορούν να επιλέξουν να μην το χρησιμοποιήσουν.

Ένας μεγάλος αριθμός *European pathway* καλύπτεται από το πρόγραμμα «Leonardo Da Vinci», αλλά άλλα χρηματοδοτούμενα προγράμματα της Κοινότητας (Sokrates, Youth, EQUAL) έχουν επίσης καλό ρόλο, που ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Όλα τα κράτη μέλη έχουν υποδείξει έναν ή περισσότερους υπάρχοντες οργανισμούς ως αρμόδιους για την εφαρμογή της «πρωτοβουλίας κατάρτισης Europass».

10. ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ - 1998

Η Ε.Ε. έλαβε μέτρα να χρησιμοποιήσει τον τουρισμό ως σημαντικό εργαλείο στην καταπολέμηση της φτώχειας και στην βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών, ειδικά στις φτωχότερες χώρες του κόσμου, κάτι που πραγματοποιείται σε διεθνές επίπεδο. Το 1998 η Επιτροπή παρουσίασε μια στρατηγική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για να υποστηρίξει την ανάπτυξη του αειφόρου τουρισμού στις αναπτυσσόμενες χώρες, η οποία ήταν μέρος ενός ψηφίσματος της 30ης Νοεμβρίου 1998, **Αειφόρος Τουρισμός στις Αναπτυσσόμενες Χώρες**, που αναλήφθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Αειφόρος τουρισμός στις αναπτυσσόμενες χώρες

Η ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δήλωσε τα συμπεράσματα της Κοινότητας ύστερα από εξέταση προηγούμενων δραστηριοτήτων στον τομέα του τουρισμού. Συγκεκριμένα, είπαν ότι οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ήταν επικεντρωμένες στην προώθηση του τουρισμού και επομένως οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές πτυχές είχαν παραμεληθεί. Κύριες επαφές ήταν μόνο τα εθνικά γραφεία τουρισμού και οι εθνικές υπηρεσίες τουρισμού. Ο αριθμός έπρεπε να επεκταθεί με την συχνότερη ενημέρωση του ιδιωτικού τομέα, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές.

Αυτό που ήταν απαραίτητο ήταν μια ευρύτερη και συνεπής στρατηγική της οποίας κύριοι στόχοι θα ήταν να ενθαρρύνει την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη, να υποστηρίξει τις δημόσιες αρχές στον προγραμματισμό και τη διαχείριση της πολιτικής τους σε αυτόν τον τομέα και επίσης στην εξασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου, και να βοηθήσει στη σταθεροποίηση του ρόλου της βιομηχανίας στον τουρισμό στη σημερινή ανοικτή και ανταγωνιστική οικονομία.

Υπογραμμίστηκε ότι ο τουρισμός είναι ένας πολύπλοκος και σύνθετος τομέας, ο οποίος συνδέεται άλλους πολλούς τομείς. Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας πρέπει να λάβει υπόψη αυτήν την πολυπλοκότητα και τις συγκεκριμένες ανάγκες κάθε χώρας.

Το Συμβούλιο πρέπει να καθορίσει συγκεκριμένο πλαίσιο υποστήριξης για κάθε χώρα. Πρέπει να ενθαρρύνει μια συνεργασία μεταξύ της δημόσιας διοίκησης και του ιδιωτικού τομέα, να συγχρηματοδοτήσει τις συμφωνίες μεταξύ Ε.Σ. και των δικαιούχων χωρών, και να υποστηρίζει τις τοπικές πρωτοβουλίες.

Η περιφερειακή συνεργασία μπορεί να είναι πολύ χρήσιμη επειδή επιτρέπει κοινές λύσεις για κοινά προβλήματα και να διευκολύνει την ανταλλαγή σωστών πρακτικών.

Τέλος, επισημάνθηκε ότι όλες οι πολιτικές πρέπει να εναρμονιστούν με άλλες στρατηγικές ΕΣ.

Επίσης, η Κοινότητα καταβάλλει προσπάθειες να βελτιώσει τις υπηρεσίες τουρισμού με το αειφόρο εμπόριο. Εκτός από την εφαρμογή των κανονισμών που ήδη ισχύουν στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, η Κοινότητα θέλει να μειώσει περιορισμούς στο εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών, χωρίς φυσικά, αυτό να έχει επιπτώσεις στην ποιότητα, την προστασία των καταναλωτών ή τη δημόσια ασφάλεια.

Επιπλέον, η Ε.Ε. προσπαθεί να ενισχύσει τις περιβαλλοντικές εκτιμήσεις κατά τη διάρκεια οποιωνδήποτε διαπραγματεύσεων και υποστηρίζει έντονα την ενίσχυση της διεθνούς περιβαλλοντικής διακυβέρνησης. Ο στόχος της είναι να προωθήσει την απελευθέρωση του εμπορίου, την οικονομική ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική εξέλιξη. Είναι απαραίτητο να προωθηθούν οι συνεπείς διεθνείς εμπορικοί κανόνες και αειφόροι στόχοι προκειμένου να επιτευχθεί η αειφόρο ανάπτυξη στην πολιτική εμπορίου.

11. ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ - 1999 “GLOBAL CODE OF ETHICS FOR TOURISM”

Ο κώδικας ηθικής για τον τουρισμό (GCET) είναι ένα περιεκτικό σύνολο αρχών ο των οποίων σκοπός είναι να καθοδηγήσουν όλους τους συμμετέχοντες της τουριστικής ανάπτυξης, δηλαδή κεντρικές και τοπικές κυβερνήσεις, τοπικές κοινότητες, τη βιομηχανία τουρισμού και τους επαγγελματίες της, καθώς επίσης και επισκέπτες, διεθνείς και εσωτερικούς.

Ο κώδικας κλήθηκε αρχικά το 1997 στην Κωνσταντινούπολη, σε μια συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης του Παγκόσμιου Τουριστικού Οργανισμού. Κατά τη διάρκεια των επόμενων δύο ετών, διαμορφώθηκε μια πρόσθετη επιτροπή, η οποία προετοίμασε τον παγκόσμιο κώδικα ηθικής.

Τον Απρίλιο 1999, η Επιτροπή Ηνωμένων Εθνών της αειφόρου ανάπτυξης, σε μια από τις συνεδριάσεις της στη Νέα Υόρκη, επικύρωσε την έννοια του κώδικα και ζήτησε από τον WTO (Παγκόσμιος Τουριστικός Οργανισμός) για να επιδιώξει την περαιτέρω εισαγωγή του στον ιδιωτικό τομέα, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τις οργανώσεις απασχόλησης. Έλαβαν γραπτά σχόλια για τον κώδικα από περισσότερα από 70 κράτη μέλη του WTO και άλλους. Ο προκύπτων κώδικας ηθικής ήταν το προϊόν μιας εκτενούς διαδικασίας και εγκρίθηκε ομόφωνα από τη συνεδρίαση της γενικής συνελεύσεως του WTO στο Σαντιάγκο, Οκτώβριος 1999.

Το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών (ECOSOC), τον Ιούλιο 2001, υιοθέτησε ένα σχέδιο ψηφίσματος σχετικά με τον κώδικα ηθικής και κάλεσε τη γενική συνέλευση των Η.Ε. να δώσει αναγνώριση στον κώδικα. Η επίσημη αναγνώριση από τη γενική συνέλευση των Η.Ε του παγκόσμιου κώδικα ηθικής για τον τουρισμό ήρθε στις 21 Δεκεμβρίου 2001, μέσω του ψηφίσματός της A/RES/56/212, με τον οποίο ενθάρρυνε περαιτέρω τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού για να προωθήσει μια αποτελεσματική συνέχιση του κώδικα.

«Ο παγκόσμιος κώδικας ηθικής για τον τουρισμό θέτει ένα πλαίσιο αναφοράς για την υπεύθυνη και αειφόρο ανάπτυξη του παγκόσμιου τουρισμού. Εμπνέεται από πολλές παρόμοιες δηλώσεις και κώδικες βιομηχανίας του παρελθόντος και προσθέτει νέα σκέψη που απεικονίζει τη μεταβαλλόμενη κοινωνία μας στην αρχή του 21ου αιώνα.

Με την πρόβλεψη για τον διεθνή τουρισμό να τριπλασιάζεται σχεδόν σε όγκο κατά τη διάρκεια των επόμενων 20 ετών, τα μέλη του Παγκόσμιου Τουριστικού Οργανισμού θεωρούν ότι ο παγκόσμιος κώδικας ηθικής για τον τουρισμό απαιτείται! Για να βοηθήσει στη ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιδράσεων του τουρισμού στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά, μεγιστοποιώντας παράλληλα τα οφέλη για τους κατοίκους των τουριστικών προορισμών.

Ο παγκόσμιος κώδικας ηθικής για τον τουρισμό προορίζεται να είναι ένα ζωντανό έγγραφο. Διαβάστε το. Κυκλοφορήστε το ευρέως. Συμμετέχετε στην εφαρμογή του. Μόνο με τη συνεργασία σας μπορούμε να προστατεύσουμε το μέλλον της τουριστικής βιομηχανίας και να επεκτείνουμε τη συμβολή του τομέα στην οικονομική ευημερία, την ειρήνη και την κατανόηση μεταξύ όλων των εθνών του κόσμου.»

Francesco Frangialli, Γενικός Γραμματέας του Παγκόσμιου Τουριστικού Οργανισμού

Ο κώδικας περιλαμβάνει δέκα άρθρα που περιγράφουν τους «κανόνες του παιχνιδιού» για τους προορισμούς, τις κυβερνήσεις, τους χειριστές ταξιδιών, τους υπεύθυνους για την ανάπτυξη, τους ταξιδιωτικούς πράκτορες, τους εργαζομένους και τους ίδιους τους ταξιδιώτες. Το πρώτο άρθρο δηλώνει: «Οι ενεργοί στην ανάπτυξη τουρισμού και οι ίδιοι τουρίστες είναι αναγκασμένοι να παρατηρήσουν τις κοινωνικές και πολιτιστικές παραδόσεις και τις πρακτικές όλων των λαών, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών μειονοτήτων και των γηγενών ανθρώπων.» Ο κώδικας καταδικάζει την «εκμετάλλευση άλλων ανθρώπων οποιασδήποτε μορφής, ειδικότερα σεξουαλικής» και τονίζει ότι οι πολιτικές τουρισμού πρέπει να ωφελήσουν τις τοπικές κοινότητες, να συμβάλουν στη συντήρηση και τον εξωραϊσμό της κληρονομιάς, και να επιτρέψουν στις παραδοσιακές τέχνες και τη λαογραφία να ακμάσουν.

Οι δέκα αρχές (περίληψη)

Άρθρο 1. Συμβολή του τουρισμού στην αμοιβαία κατανόηση και σεβασμό μεταξύ των λαών και των κοινωνιών

Οι συμμετέχοντες στην ανάπτυξη του τουρισμού και οι ίδιοι οι τουρίστες είναι υποχρεωμένοι για να προσέξουν τις κοινωνικές και πολιτιστικές παραδόσεις και τις πρακτικές των λαών, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών μειονοτήτων και των

γηγενών ανθρώπων. Οι δραστηριότητες τουρισμού πρέπει να διευθυνθούν με αρμονία στις ιδιότητες και τις παραδόσεις των περιοχών και χωρών προορισμού.

Οι τοπικοί επαγγελματίες πρέπει να προσπαθήσουν να μάθουν για τον τρόπο ζωής, τις προτιμήσεις και προσδοκίες των επισκεπτών και να τους προσφέρουν μια φιλόξενη υποδοχή. Επειδή οι τουρίστες είναι τρωτοί, οι δημόσιες αρχές πρέπει να του παρέχουν προστασία από οποιοδήποτε είδος κινδύνου, να τους προσφέρουν πληροφορίες, ασφάλεια και οτιδήποτε μπορεί να χρειασθούν.

Αντίστοιχα, οι τουρίστες πρέπει να σεβαστούν τους νόμους της χώρας που επισκέπτονται, να μην διαπράξουν εγκληματική πράξη και να αποφεύγουν οποιαδήποτε συμπεριφορά που θα προσέβαλλε τον τοπικό πληθυσμό ή θα έβλαπτε το περιβάλλον. Πριν από την αναχώρησή τους, οι τουρίστες πρέπει να μάθουν για τους κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσουν στον προορισμό τους και να προετοιμαστούν.

Άρθρο 2. Τουρισμός ως όχημα για τη μεμονωμένη και συλλογική εκπλήρωση.

Οι δραστηριότητες τουρισμού όχι μόνο συνδέονται με τη χαλάρωση, τον αθλητισμό και την πρόσβαση στον πολιτισμό και τη φύση αλλά και με την ατομική εκπαίδευση. Ο τουρισμός πρέπει να σέβεται και να προωθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα, ειδικά των ευάλωτων ομάδων όπως τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τις μειονότητες και τους γηγενείς λαούς. Η εκμετάλλευση των ανθρώπινων δικαιωμάτων οποιασδήποτε μορφής, ιδιαίτερα σεξουαλικής, πρέπει να καταπολεμηθεί με τη συνεργασία όλων των κρατών και να τιμωρηθεί από τη νομοθεσία και των δύο χωρών, αποστολής και προορισμού, ακόμα και όταν οι πράξεις πραγματοποιούνται στο εξωτερικό. Τα ταξίδια με θέμα τη θρησκεία, την υγεία, την εκπαίδευση ή τις γλωσσικές ανταλλαγές, πρέπει επίσης να ενθαρρυνθούν.

Άρθρο 3. Τουρισμός, ένας παράγοντας της αιφόρου ανάπτυξης

Οι ανάγκες και οι φιλοδοξίες των σημερινών και μελλοντικών γενεών θα ικανοποιηθούν εάν όλοι οι συμμετοχοί στον τουρισμό προστατεύσουν το φυσικό περιβάλλον με τη διάσωση των σπάνιων και πολύτιμων πόρων, αποφύγουν την παραγωγή αποβλήτων και προγραμματίσουν τον συγχρονισμό των διακοπών ώστε να μειωθεί η πίεση της δραστηριότητας τουρισμού κατά τη διάρκεια της υψηλής

σαιζόν. Η οικοδόμηση τουριστικής υποδομής και δραστηριοτήτων πρέπει να περιοριστεί στις ιδιαίτερα ευαίσθητες περιοχές, όπως οι έρημοι, οι πολικές ή υψηλές περιοχές βουνών, οι παράκτιες περιοχές, τα τροπικά δάση και οι υγρότοποι. Επίσης, τα απειλούμενα υπό εξαφάνιση είδη άγριας φύσης πρέπει να συντηρηθούν και να προστατευθούν. Ο τουρισμός με σκοπό την επαφή με τη φύση και ο οικοτουρισμός σέβονται τη φυσική κληρονομιά και τους τοπικούς πληθυσμούς, εμπλουτίζουν και ενισχύουν τον τουρισμό.

Άρθρο 4. Τουρισμός, χρήστης της πολιτιστικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας και ένας συνεισφέρων στην ανάδειξη της αξίας του.

Οι Κοινότητες στις οποίες τα εδάφη υπάρχει πολιτιστική, καλλιτεχνική, και αρχαιολογική κληρονομιά έχουν ιδιαίτερα δικαιώματα και υποχρεώσεις προς αυτή. Όλες οι τουριστικές πολιτικές και δραστηριότητες πρέπει να πραγματοποιηθούν με σεβασμό προς την κληρονομιά αυτή. Τα μνημεία, τα μουσεία, και οι αρχαιολογικές περιοχές πρέπει να συντηρηθούν και να αναβαθμιστούν, και πρέπει να υπάρχει ανοικτή δημόσια πρόσβαση. Ομοίως, οι επισκέψεις στην ιδιόχρηση πολιτιστική ιδιοκτησία πρέπει να ενθαρρυνθούν, με σεβασμό στα δικαιώματα των ιδιοκτητών τους. Οι οικονομικοί πόροι που προέρχονται από αυτές τις επισκέψεις πρέπει να χρησιμοποιηθούν, τουλάχιστον εν μέρει, για τη συντήρηση, την προστασία και την ανάπτυξή τους. Οι τοπικές αρχές πρέπει να ενθαρρύνουν την παραγωγή, επιβίωση και την ακμή των παραδοσιακών πολιτιστικών προϊόντων, των τεχνών και της λαογραφίας.

Άρθρο 5. Τουρισμός, μια ευεργετική δραστηριότητα για τις χώρες υποδοχής και τις κοινότητες.

Οι τοπικοί πληθυσμοί ωφελούνται οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά, ιδιαίτερα από τη δημιουργία των άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας ως αποτέλεσμα των τουριστικών δραστηριοτήτων. Όταν αυτές εφαρμόζονται με σωστό τρόπο, βελτιώνουν το βιοτικό επίπεδο των πληθυσμών. Ο προγραμματισμός, η αρχιτεκτονική και η λειτουργία των τουριστικών θέρετρων πρέπει να είναι σε αρμονία με το τοπικό οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον. Πρόσθετη προσοχή πρέπει να δοθεί σε συγκεκριμένα προβλήματα των παράκτιων περιοχών, των νησιών και στις τρωτές αγροτικές περιοχές. Οι επαγγελματίες τουρισμού πρέπει να

πραγματοποιήσουν μελέτες επίδρασης που τα έργα τους θα ασκούσαν στο περιβάλλον και να ενημερώσουν τους τοπικούς πληθυσμούς για τα μελλοντικά προγράμματά τους.

Άρθρο 6. Υποχρεώσεις των εμπλεκομένων στην ανάπτυξη τουρισμού.

Οι επαγγελματίες τουρισμού έχουν την υποχρέωση να παρέχουν στους τουρίστες αντικειμενικές και ειλικρινείς πληροφορίες για τους προορισμούς. Οι όροι των συμβάσεων πρέπει να είναι κατανοητοί ως προς τη φύση, την τιμή και την ποιότητα των υπηρεσιών και της πληρωτέας αποζημίωσης, σε περίπτωση αποτυχίας. Πρέπει να συνεργαστούν με τις δημόσιες αρχές για την ασφάλεια και προστασία των πελατών τους και να δεχτούν τις υποχρεώσεις τους που ορίζονται από τους εθνικούς κανονισμούς. Πρέπει να επιτρέπουν στους τουρίστες να ασκήσουν τις θρησκευτικές τους συνήθειες κατά τη διάρκεια των ταξιδιών τους.

Σε περίπτωση πτώχευσης της επιχείρησης που οργάνωσε το ταξίδι, οι δημόσιες αρχές των κρατών αποστολής και των χωρών υποδοχής πρέπει να διευκολύνουν τους τουρίστες στον επαναπατρισμό τους.

Οι κυβερνήσεις έχουν δικαίωμα και καθήκον, ειδικά σε μια κρίση, να ενημερώσουν τους ανθρώπους για τις δύσκολες περιστάσεις που μπορούν να αντιμετωπίσουν κατά τη διάρκεια των ταξιδιών τους στο εξωτερικό. Αυτό πρέπει να γίνει με υπευθυνότητα και χωρίς προκατάληψη ή υπερβολή, μόνο αφού έχει συζητηθεί το θέμα με τις αρχές των χωρών υποδοχής. Οποιοσδήποτε συστάσεις πρέπει να περιοριστούν αυστηρά στις γεωγραφικές περιοχές όπου έχει προκύψει η αβεβαιότητα.

Ο Τύπος και άλλα μέσα ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των σύγχρονων τρόπων ηλεκτρονικής επικοινωνίας, πρέπει να παρέχουν στους επαγγελματίες τουριστών τίμιες και αληθείς πληροφορίες για οποιαδήποτε γεγονότα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη ροή των τουριστών.

Άρθρο 7. Δικαίωμα στον τουρισμό

Οι κάτοικοι όλου του κόσμου έχουν το δικαίωμα να ερευνήσουν και να απολαύσουν τους πόρους του πλανήτη. Κανένα εμπόδιο δεν πρέπει να υπάρξει στη συνεχή

αύξηση του ελεύθερου χρόνου των ανθρώπων που εκφράζεται μέσω της ανάπτυξης του τουρισμού. Το δικαίωμα στον τουρισμό συνδέεται με το δικαίωμα στην ξεκούραση και στον ελεύθερο χρόνο, συμπεριλαμβανομένου του λογικού περιορισμού των ωρών απασχόλησης και των περιοδικών διακοπών με αμοιβή. Ο κοινωνικός τουρισμός πρέπει να αναπτυχθεί με την υποστήριξη των δημόσιων αρχών. Ο οικογενειακός, ο τουρισμός των νέων, ο φοιτητικός και ο τουρισμός των Κ.Α.Π.Ι. και ο τουρισμός των ανθρώπων με ιδιικές ανάγκες, πρέπει να ενθαρρυνθούν και να διευκολυνθούν.

Άρθρο 8. Ελευθερία των τουριστικών μετακινήσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 13 της καθολικής Διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι τουρίστες πρέπει να εκμεταλλευτούν την ελευθερία να κινηθούν μέσα στις χώρες τους και από ένα κράτος σε άλλο χωρίς να υπόκεινται σε υπερβολικές διατυπώσεις ή τη διάκριση. Επίσης, πρέπει να είναι ελεύθεροι να χρησιμοποιήσουν όλες τις διαθέσιμες μορφές επικοινωνίας, να έχουν πρόσβαση σε οποιοσδήποτε τοπικές υπηρεσίες και να έρθουν σε επαφή με τους προξενικούς αντιπροσώπους των χωρών προέλευσής τους. Τα προσωπικά στοιχεία και πληροφορίες των τουριστών πρέπει να είναι εμπιστευτικά, ακριβώς όπως και όλων των πολιτών της χώρας. Οι διοικητικές δικονομίες σχετικές με την πέραση των συνόρων όπως οι θεωρήσεις βίζας ή η υγεία και οι τελωνειακές διατυπώσεις πρέπει να προσαρμοστούν έτσι ώστε να διευκολυνθεί η ελευθερία του ταξιδιού. Η βιομηχανία τουρισμού δεν πρέπει να υπερφορτωθεί με συγκεκριμένους φόρους που υπονομεύουν την ανταγωνιστικότητά του.

Άρθρο 9. Δικαιώματα των εργαζομένων και των επιχειρηματιών της βιομηχανίας τουρισμού

Τα θεμελιώδη δικαιώματα των μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων στη βιομηχανία του τουρισμού και των σχετικών δραστηριοτήτων πρέπει να εγγυηθούν κάτω από τη επίβλεψη των εθνικών και τοπικών υπηρεσιών, και των κρατών αποστολής και των χωρών υποδοχής. Πρέπει να τους παρασχεθεί η κατάλληλη κατάρτιση, η προστασία, η ασφάλεια εργασίας και η κοινωνική ευημερία.

Οποιοδήποτε πρόσωπο με τις απαραίτητες δυνατότητες και τις δεξιότητες πρέπει να έχει το δικαίωμα να αναπτύξει τις δραστηριότητες τουρισμού βάσει των υφιστάμενων

εθνικών νομοθεσιών οι νομικοί και διοικητικοί περιορισμοί πρέπει να περιοριστούν όσο το δυνατόν περισσότερο.

Οι εθνικές νομοθεσίες και οι διεθνείς συμβάσεις πρέπει να διευκολύνουν την ανταλλαγή των εμπειριών μεταξύ των ανώτερων υπαλλήλων και των εργαζομένων από διαφορετικές χώρες. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις της βιομηχανίας τουρισμού πρέπει να προσπαθήσουν να συμβάλουν στην τοπική οικονομική ανάπτυξη και να αποφύγουν τον υπερβολικό επαναπατρισμό των κερδών τους.

Οι συνεργασίες μεταξύ των επιχειρήσεων στις χώρες προορισμού και αποστολής επίσης συμβάλλουν στην αειφόρο τουριστική ανάπτυξη.

Άρθρο 10. Εφαρμογή των αρχών του παγκόσμιου κώδικα ηθικής για τον τουρισμό

Οι δημόσιοι και ιδιωτικοί συμμετοχοί στην ανάπτυξη του τουρισμού πρέπει να συνεργαστούν στην εφαρμογή αυτών των αρχών και να ελέγξουν την αποτελεσματική χρήση τους.

Οι συμμετοχοί στην ανάπτυξη τουρισμού πρέπει να αναγνωρίσουν το ρόλο των διεθνών οργανισμών μεταξύ των οποίων ο Παγκόσμιος Τουριστικός Οργανισμός και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις με την ικανότητα στον τομέα της προώθησης και της ανάπτυξης τουρισμού, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το περιβάλλον ή την υγεία, με σεβασμό των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου.

12. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ, ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ 2000

«THE EUROPEAN LANDSCAPE CONVENTION»

Η ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου του Συμβουλίου της Ευρώπης εστιάζει στην προσέγγιση που θα εξασφαλίσει τη συντήρηση της περιφερειακής ποικιλομορφίας της Ευρώπης. Είναι ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους για τον αειφόρο ευρωπαϊκό τουρισμό.

Επειδή τα φυσικά τοπία «έχουν έναν σημαντικό δημόσιο ρόλο στους πολιτιστικούς, οικολογικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς τομείς, και αποτελούν έναν ευνοϊκό στην οικονομική δραστηριότητα πόρο και η προστασία τους, η διαχείριση και ο προγραμματισμός μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

- συμβάλλουν στο σχηματισμό των τοπικών πολιτισμών και είναι ένα βασικό συστατικό της ευρωπαϊκής περιβαλλοντολογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, συμβάλλει στην ανθρώπινη ευημερία και τη σταθεροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας.
- είναι σημαντικό μέρος της ποιότητας της ζωής για τους ανθρώπους: στις αστικές περιοχές και στην επαρχία, στις υποβιβασμένες περιοχές καθώς επίσης και στις περιοχές υψηλής ποιότητας, στις περιοχές σημαντικής ομορφιάς καθώς επίσης και των καθημερινών περιοχών.
- και επειδή οι εξελίξεις στη γεωργία, τη δασονομία, τις τεχνικές βιομηχανικής και ορυκτής παραγωγής και στον περιφερειακό προγραμματισμό, τον προγραμματισμό πόλεων, τις μεταφορές, την υποδομή, τον τουρισμό, και σε γενικότερο επίπεδο στις αλλαγές στην παγκόσμια οικονομία επιταχύνουν σε πολλές περιπτώσεις το μετασχηματισμό των τοπίων»

Το έγγραφο αποτελείται από 18 άρθρα:

Το άρθρο 1 περιλαμβάνει ορισμούς και όρους που περιγράφουν τα φυσικά τοπία

Το άρθρο 2 περιγράφει το πεδίο της σύμβασης: Απευθύνεται στο έδαφος που καλύπτει η σύμβαση και είναι υπό ευθύνη των συμβαλλόμενων μερών. Καλύπτει τις φυσικές, αγροτικές, αστικές και περιοχές της περιφέρειας. Περιλαμβάνει το έδαφος,

τα κλειστά ύδατα και τις θαλάσσιες περιοχές. Αφορά φυσικά τοπία που μπορεί να θεωρηθούν σημαντικοί καθώς επίσης και καθημερινά ή υποβιβασμένα τοπία.

Το άρθρο 3 αναφέρεται στους στόχους της Συνθήκης: να προωθήσει την προστασία φυσικών τοπίων, τη διαχείριση και τον προγραμματισμό, και για να οργανώσει την ευρωπαϊκή συνεργασία στα ζητήματα των τοπίων.

Το άρθρο 4 αναφέρεται στην διαίρεση των ευθυνών: κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα εφαρμόσει αυτήν την σύμβαση με διαίρεση δυνάμεών του και με δικές του πολιτικές.

Τα άρθρα 5 και 6 περιγράφουν μερικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επιτυχή προστασία των τοπίων όπως η συμμετοχή πολλών ενδιαφερόμενων συμβαλλόμενων μερών, η ένταξη των φυσικών τοπίων στις πολιτικές περιφερειακού και αστικού προγραμματισμού, την ευαισθητοποίηση, την κατάρτιση και την εκπαίδευση, τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση τοπίων.

Τα άρθρα 7-11 αναφέρονται στην ευρωπαϊκή συνεργασία: Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν να εξετάσουν τις διεθνείς πολιτικές και τα προγράμματα, να ανταλλάξουν πληροφορίες καθώς επίσης και τεχνική και επιστημονική βοήθεια, να ελέγξουν την εφαρμογή της Συνθήκης και να καθιερώσουν την επιχορήγηση φυσικών τοπίων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Αυτό το βραβείο είναι μια διάκριση που μπορεί να δοθεί στις τοπικές και περιφερειακές αρχές που έχουν καθιερώσει μια πολιτική ή μέτρα που προστατεύουν, αντιμετωπίζουν και προγραμματίζουν το τοπίο τους, τα οποία έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά και μπορούν έτσι να εξυπηρετήσουν για παράδειγμα σε άλλες εδαφικές αρχές στην Ευρώπη.

Τα άρθρα 12 έως 18 περιέχουν τις τελικές προτάσεις για την ημερομηνία που η σύμβαση θα μπει σε λειτουργία και άλλες διατυπώσεις τέτοιου τύπου.

13. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - GÖTEBORG 2001

Τον Ιούνιο του 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Göteborg συζήτησε μια στρατηγική για αειφόρο ανάπτυξη που προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (**«μια αειφόρος Ευρώπη για έναν καλύτερο κόσμο: Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για αειφόρο ανάπτυξη»**). Αυτή η στρατηγική πρότεινε μέτρα για να αντιμετωπιστούν σημαντικές απειλές που αφορούν την ευημερία μας, όπως η αλλαγή κλίματος, η ένδεια, και πιθανοί κίνδυνοι υγείας, οι οποίοι προσδιορίστηκαν σε ένα έγγραφο διαβουλεύσεων το Μάρτιο του 2001.

Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 15 Μαΐου. Περιέχει διάφορες συγκεκριμένες προτάσεις για το πώς η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να βελτιώσει την πολιτική της καθώς επίσης και διάφορους συγκεκριμένους στόχους και μέτρα που απαιτούνται για να τις επιτύχει.

Το EUSDS δεν αναφέρεται στον τομέα του τουρισμού συγκεκριμένα, αλλά οι προτάσεις καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων που συσχετίζονται άμεσα με τον τομέα του τουρισμού, όπως η προστασία του περιβάλλοντος και η συντήρηση των φυσικών πόρων, καθώς επίσης ταξίδια και μεταφορές.

Το EUSDS αποτελείται από τρία μέρη. Το πρώτο μέρος εστιάζει στο όραμα του προγράμματος, των στόχων και των σκοπών του, και επισημαίνει τις κύριες απειλές στην αειφόρο ανάπτυξη. Το δεύτερο μέρος περιγράφει πώς επιτυγχάνεται η αειφόρος ανάπτυξη. Το τρίτο μέρος προσδιορίζει τις προτεραιότητες για δράση.

I. ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΕΙΦΟΡΟ ΕΥΡΩΠΗ **Σημαντικά ζητήματα**

- Η «αειφόρος ανάπτυξη», σύμφωνα με την Επιτροπή Brundtland, «πρέπει να θεωρηθεί παγκόσμιος στόχος». Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βασικό ρόλο στο να επιτευχθεί μια αειφόρος ανάπτυξη μέσα στην Ευρώπη καθώς και σε ευρύτερο επίπεδο.
- Στηριζόμενη στη στρατηγική της Λισσαβώνας, η αειφόρος ανάπτυξη πρέπει να περιλαμβάνει **οικονομική ανάπτυξη, κοινωνική συνοχή και προστασία του περιβάλλοντος.**

- Η αειφόρος ανάπτυξη προσφέρει στην Ευρωπαϊκή Ένωση **ένα θετικό μακροπρόθεσμο όραμα** για το μέλλον. Αυτό σημαίνει μια κοινωνία που παρέχει μια καλύτερη ποιότητα ζωής για εμάς, τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας.
- Η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη δεν πρέπει να συνδεθεί με την περιβαλλοντική υποβάθμιση και την κατανάλωση των πόρων. Χρειάζεται να γίνουν **κρατικές και ιδιωτικές επενδύσεις προς νέες, φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες**.
- Για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ του οράματος και της πρακτικής πολιτικής δράσης, πρέπει να **εστιάσουμε στα οξύτερα προβλήματα που αποτελούν σοβαρές ή αμετάκλητες απειλές** για τη μελλοντική ευημερία της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τις σοβαρότερες απειλές.

Οι κύριες απειλές για την αειφόρο ανάπτυξη

- Εκπομπές αερίων από την ανθρώπινη δραστηριότητα προκαλούν την **παγκόσμια αύξηση της θερμοκρασίας** λόγω του φαινομένου του θερμοκηπίου. Η αλλαγή κλίματος είναι πιθανό να προκαλέσει περισσότερες ακραίες καιρικές συνθήκες (τυφώνες, πλημμύρες) με σοβαρές επιπτώσεις στην υποδομή, την ιδιοκτησία, την υγεία και τη φύση.
 - Σοβαρές απειλές για τη δημόσια υγεία αποτελούν οι νέες **ανθεκτικές στα αντιβιοτικά ασθένειες** και, ενδεχομένως, οι **μακροπρόθεσμες επιδράσεις** των πολλών **επικίνδυνων χημικών ουσιών** αυτήν την περίοδο σε καθημερινή χρήση. Οι απειλές στην **ασφάλεια τροφίμων** αυξάνονται ανησυχητικά.
 - Ένας στους έξι Ευρωπαίους ζει στην **φτώχεια**. Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός έχουν τεράστια άμεσα αποτελέσματα στα άτομα, όπως η κακή υγεία, η αυτοκτονία, και η μόνιμη ανεργία. Το φορτίο της φτώχειας βαραίνει δυσανάλογα τις ανύπαντρες μητέρες και τις ηλικιωμένες γυναίκες που ζουν μόνες. Η φτώχεια παραμένει συχνά μέσα στις οικογένειες για περισσότερες γενεές.
 - Ενώ η αύξηση του μέσου όρου ζωής είναι προφανώς ευπρόσδεκτος, συνδυασμένος με τα χαμηλά ποσοστά γέννησης και την **γήρανση του πληθυσμού**, απειλούν με επιβράδυνση του ποσοστού οικονομικής ανάπτυξης, καθώς επίσης και την ποιότητα και οικονομική αειφορία της συνταξιοδότησης και της δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης. Τα έξοδα θα μπορούσαν να αυξηθούν κατά 8% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε πολλά κράτη μέλη μεταξύ 2000 και 2040.
 - Η **απώλεια βιοποικιλίας** στην Ευρώπη έχει **επιταχύνει τρομακτικά** στις πρόσφατες δεκαετίες. Τα αποθέματα ψαριών στα ευρωπαϊκά ύδατα είναι κοντά στην κατάρρευση. Οι **όγκοι αποβλήτων** αυξάνονται γρηγορότερα από το ΑΕΠ. Η **εδαφολογική απώλεια** και η μειωμένη γονιμότητα διαβρώνουν τη βιωσιμότητα του γεωργικού εδάφους.
 - Η **συμφόρηση μεταφορών** έχει αυξηθεί γρήγορα. Αυτό έχει επιπτώσεις κυρίως στις αστικές περιοχές, οι οποίες απειλούνται επίσης από τα προβλήματα όπως η αποσύνθεση της πόλης στο εσωτερικό της, κατάκλιση προαστίων, και συγκεντρώσεις έντονης φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.
 - Οι **περιφερειακές δυσαναλογίες** στην Ε.Ε. παραμένουν μια σοβαρή ανησυχία.
- Η αντιμετώπιση αυτών των μη αποδεκτών τάσεων και η επίτευξη του οράματος μέσω της αειφόρου ανάπτυξης απαιτούν μια νέα πολιτική διάταξη:

- **Άμεση δραστηριοποίηση:** Η αδράνεια μπορεί να αποδειχθεί πολύ πιο επιζήμια από τη λήψη πρόωρων μέτρων.
- **Η πολιτική ηγεσία** πρέπει να πάρει σκληρές αποφάσεις. Θα πρέπει να γίνουν σκληρές διαπραγματεύσεις μεταξύ των συγκρουόμενων συμφερόντων. Τα ατομικά συμφέροντα δεν πρέπει να επικρατήσουν της ευημερίας του κοινωνικού συνόλου.
- **Μια νέα προσέγγιση στη χάραξη πολιτικής: Μόνο με επαρκή συντονισμό μεταξύ των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών τομέων, οι στόχοι του ενός τομέα δεν θα εμποδίσουν την πρόοδο του άλλο.**
- **Ευρεία συμμετοχή:** Παρόλο που οι δημόσιες αρχές έχουν βασικό ρόλο στην δημιουργία ενός μακροπρόθεσμου πλαισίου, είναι τελικά οι μεμονωμένοι πολίτες και επιχειρήσεις που θα κάνουν τις αλλαγές στην κατανάλωση και τις επενδύσεις, για να επιτευχθεί η αειφόρος ανάπτυξη.
- **Ο καθένας μπορεί να συμβάλει.** Οι αναπτυγμένες χώρες πρέπει να πάρουν το προβάδισμα και η ΕΕ πρέπει να παρέχει τη διεθνή ηγεσία.

Για να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις η Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία ενός σχεδίου που χωρίζεται σε τρία μέρη:

1: Ένα σύνολο **θεμελιωδών προτάσεων και συστάσεων** για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της πολιτικής χάραξης και να επιτευχθεί η αειφόρος ανάπτυξη. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι διαφορετικές πολιτικές ενισχύουν η μια την άλλη και όχι το αντίθετο.

2: Ένα σύνολο **βασικών στόχων και συγκεκριμένων μέτρων** σε επίπεδο ΕΕ για να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα που θέτουν τις μεγαλύτερες προκλήσεις για αειφόρο ανάπτυξη στην Ευρώπη.

3: Βήματα για να **εφαρμοστεί η στρατηγική** και να **θεωρηθεί η πρόοδός της**.

II. ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΦΙΛΟΔΟΞΙΩΝ ΜΑΣ

- **Οι τρέχουσες πολιτικές πρέπει να αλλάξουν:** Για να επιτευχθεί η αειφόρος ανάπτυξη απαιτούνται αλλαγές στον τρόπο εφαρμογής των μέτρων, και σε επίπεδο ΕΕ και στα κράτη μέλη.
- **Όλες οι πολιτικές πρέπει να κριθούν με βάση τη συμβολή τους στην αειφόρο ανάπτυξη.** Μια προσεκτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μιας πρότασης πρέπει να περιλάβει εκτιμήσεις των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιδράσεων, εντός και εκτός ΕΕ.
- Για να αξιολογηθούν οι προτάσεις συστηματικά, **απαιτείται καλύτερη**

Δράση

Όλες οι πολιτικές πρέπει να έχουν την αειφόρο ανάπτυξη ως κύρια ανησυχία τους. Συγκεκριμένα, οι προσεχείς αναθεωρήσεις των κοινών πολιτικών πρέπει να εξετάσουν το πώς μπορούν να συμβάλουν θετικότερα στη βιώσιμη ανάπτυξη:

- Η ενδιάμεση αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής το 2002 πρέπει να ανταμείψει την ποιότητα παρά την ποσότητα, παραδείγματος χάριν, με την ενθάρρυνση του οργανικού τομέα και άλλων φιλικών προς το περιβάλλον μεθόδων και μια περαιτέρω μετατόπιση των πόρων από την υποστήριξη αγοράς στην αγροτική ανάπτυξη.
- Η Κοινή Πολιτική Αλιείας πρέπει να προωθήσει την αειφόρο διαχείριση των αποθεμάτων ψαριών στην Ε.Ε. και διεθνώς, εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της αλιευτικής βιομηχανίας της Ε.Ε. και προστατεύοντας τα θαλάσσια οικοσυστήματα.
- Η Κοινή Πολιτική Μεταφορών πρέπει να αντιμετωπίσει τα αυξανόμενα επίπεδα συμφόρησης και ρύπανσης και να ενθαρρύνει τη χρήση περισσότερων φιλικών προς το περιβάλλον τρόπων μεταφοράς.
- Οι Πολιτικές Συνοχής πρέπει να βελτιώσουν τη στοχοθέτησή τους των ελάχιστα αναπτυγμένων περιοχών και εκείνων με τα οξύτερα δομικά προβλήματα - όπως η αστική αποσύνθεση και η πτώση της αγροτικής οικονομίας - και τις τρωτές ομάδες στον επίμονο κοινωνικό αποκλεισμό.
- Η Επιτροπή θα υποβάλει ένα πρόγραμμα δράσης για να βελτιώσει τον κανονισμό στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το Δεκέμβριο. Αυτό θα περιλάβει μηχανισμούς για να εξασφαλίσει ότι όλες οι σημαντικές νομοθετικές προτάσεις περιλαμβάνουν μια **αξιολόγηση των πιθανών οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών παροχών και των δαπανών της δράσης ή την έλλειψη δράσης, μέσα και έξω από την Ε.Ε.** Το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο πρέπει να τροποποιήσουν τις νομοθετικές προτάσεις στο ίδιο πνεύμα.

πληροφόρηση, ιδιαίτερα όσον αφορά στην αντιμετώπιση του λάθους.

- **Η λήψη σωστών αποφάσεων θα ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις αλλά και τους πολίτες:** Μπορεί να δημιουργηθούν νέες επιχειρησιακές ευκαιρίες για να αναπτυχθούν υπηρεσίες και προϊόντα που δεν βλάπτουν το περιβάλλον, εκπληρώνουν τις κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες, και παρέχουν κατά αυτόν τον τρόπο ένα κίνητρο για την ανάπτυξη και τη χρήση ασφαλέστερων και λιγότερο ρυπογόνων τεχνολογιών και εξοπλισμών.
- **Η πρόοδος στη γνώση και την τεχνολογία είναι ζωτικής σημασίας.** Με την προώθηση της καινοτομίας, μπορούν να αναπτυχθούν νέες τεχνολογίες που χρησιμοποιούν λιγότερους φυσικούς πόρους, μειώνουν τη ρύπανση ή τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια, και είναι φτηνότερες. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να **εξασφαλίσουν ότι η νομοθεσία δεν παρακωλύει την καινοτομία**. Η κρατική χρηματοδότηση πρέπει να εστιάσει σε βασικές και εφαρμοσμένες έρευνες καθώς και σε ασφαλείς και φιλικές προς το περιβάλλον τεχνολογίες. Ο ιδιωτικός τομέας πρέπει να αναζητήσει φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα και υπηρεσίες.
- Απαιτείται μια ευρύτερη πολιτική χάραξη, η οποία ικανοποιεί τα ευρύτερα

Δράση

- Η Κοινότητα πρέπει να εκμεταλλευτεί πλήρως τη δυνατότητα του επόμενου Κοινοτικού Πλαισίου Προγράμματος για την Έρευνα να υποστηριχθούν οι ερευνητικές δραστηριότητες σχετικές με την αειφόρο ανάπτυξη ως μέρος του ευρωπαϊκού ερευνητικού τομέα.
- Επισύροντας την προσοχή στο έγγραφο καθοδήγησης που η Επιτροπή θα εκδώσει σύντομα, τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάσουν το πώς να κάνουν καλύτερη χρήση της δημόσιας σύμβασης για να ευνοήσουν τα φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα και υπηρεσίες.
- Η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τις πρωτοβουλίες ιδιωτικού τομέα να ενσωματώσει τους περιβαλλοντικούς παράγοντες στις προδιαγραφές αγοράς τους.
- Η Επιτροπή προσκαλεί τη βιομηχανία να προσδιορίσει ποια θεωρεί τα σημαντικότερα εμπόδια στην ανάπτυξη και την ευρύτερη χρήση των νέων τεχνολογιών στους τομείς όπως η ενέργεια, η μεταφορά και οι επικοινωνίες.
- Η Κοινότητα πρέπει να συμβάλει στην καθιέρωση μέχρι το 2008 μιας ευρωπαϊκής φέρουσας ικανότητας για τον Παγκόσμιο Έλεγχο Περιβάλλοντος και Ασφάλειας (GMES)

συμφέροντα της κοινωνίας και όχι τα στενά τοπικά συμφέροντα. Επίσης, οι

αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται με διαφάνεια . Αυτό θα βελτιώσει την πολιτική και θα προωθήσει την ανάμιξη των πολιτών και των επιχειρήσεων. Το εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να προωθήσει μια καλύτερη κατανόηση του στόχου της αειφόρου ανάπτυξης, ενθαρρύνοντας μια **αίσθηση ατομικής και συλλογικής ευθύνης**. Εάν οι επιχειρήσεις ενσωματώσουν τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές ανησυχίες στις δραστηριότητές τους, θα έχουν νέες ευκαιρίες.

Δράση

- Το προσεχές «White Paper» της Επιτροπής για τη διακυβέρνηση θα περιλάβει προτάσεις σχετικά με τις **εκτεταμένες διαβουλεύσεις με τους φορείς** μέσα και έξω από την Ένωση, χαρακτηριστικά συμπεριλαμβανομένης μιας δημόσιας ακρόασης, πριν παρουσιάσει οποιαδήποτε σημαντική πολιτική πρόταση. Οι αναθεωρήσεις σημαντικών πολιτικών θα επιδιώξουν ομοίως να λάβουν τις απόψεις των φορέων.
- Όλες οι δημόσια-αναφερόμενες επιχειρήσεις με τουλάχιστον 500 άτομα προσωπικό, καλούνται για να δημοσιεύσουν **«a triple bottom line» στις ετήσιες εκθέσεις τους στους μετόχους** που μετρά την απόδοσή τους κατά των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων. Οι επιχειρήσεις της Ε.Ε. ωθούνται να καταδείξουν και να κοινοποιήσουν την παγκόσμια εμμονή τους στις οδηγίες του ΟΕCD για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, ή άλλες συγκρίσιμες οδηγίες.
- Τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάσουν εάν τα εκπαιδευτικά συστήματά τους μπορούν να βοηθήσουν να αναπτύξουν την ευρύτερη κατανόηση της αειφόρου ανάπτυξης.

- Η στρατηγική της ΕΕ πρέπει να κοιτάξει πέρα από τα τωρινά σύνορα της, έτσι ώστε να μπορεί να μεριμνεί και για τις χώρες που θα προσχωρήσουν στην Ένωση τα επερχόμενα έτη, οι οποίες έχουν τα δικά τους ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.
- Για να επιτευχθεί μια πιο αειφορος ανάπτυξη, είναι σημαντικό τα μέτρα που λαμβάνονται στην Ευρώπη να συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη του υπόλοιπου κόσμου. Οι πολιτικές μας - εσωτερικές και εξωτερικές - πρέπει ενεργά να υποστηρίζουν προσπάθειες άλλων χωρών .
- Είναι σημαντική η συνεργασία με άλλες χώρες και διεθνείς οργανισμούς.

Δράση

- Η Επιτροπή θα υποβάλει μια ανακοίνωση το πρώτο εξάμηνο του 2002 καθορίζοντας περαιτέρω τις απόψεις της σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η Ένωση πρέπει να συμβάλει στην παγκόσμια αειφόρο ανάπτυξη, πριν από την παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη στο Γιохάνεσμπουργκ. Μεταξύ άλλων ζητημάτων, αυτή η ανακοίνωση πρέπει να εξετάσει το θέμα των πρόσθετων οικονομικών πόρων για την αναπτυξιακή ενίσχυση, στην προσπάθεια να μειώσει την φτώχεια στον κόσμο.

III. ΘΕΤΟΝΤΑΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ: ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ

- **Μια ουσιαστική προσέγγιση** απαιτείται ανάμεσα στους τομείς για να εξετάσει τις προκλήσεις. Οι συγκεκριμένες ενέργειες σε συγκεκριμένες πολιτικές περιοχές και μεταρρυθμίσεις στις υπάρχουσες κοινοτικές πολιτικές πρέπει να μεγιστοποιήσουν τη συμβολή τους στους στρατηγικούς στόχους της Ε.Ε. για την αειφόρο ανάπτυξη.
- Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να ενσωματώσει πλήρως τους οικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς στυλοβάτες της αειφόρου ανάπτυξης.
- Οι ακόλουθοι στόχοι προτεραιότητας και μέτρα στο επίπεδο Ε.Ε. προτάθηκαν από την Επιτροπή.

1. Περιορισμός της αλλαγής κλίματος και αύξηση της χρήσης καθαρής ενέργειας.

Κύριοι στόχοι:

- Η Ε.Ε. πρέπει να στοχεύσει στην μείωση των ατμοσφαιρικών εκπομπών (αερίου του θερμοκηπίου) κατά μέσο όρο 1% το χρόνο από τα επίπεδα του 1990 μέχρι το 2020.
- Η Ένωση θα επιμείνει, οι σημαντικότερες βιομηχανικές χώρες, να εφαρμόζουν στους στόχους τους τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας παγκοσμίως και να προσαρμοστούν στα αποτελέσματά της.

Μέτρα σε επίπεδο Ε.Ε.

- Μέχρι το 2020 θα επιβληθεί η φορολογία της ενέργειας στοχεύοντας στην πλήρη εσωτερικοποίηση των εξωτερικών επιπτώσεων.
- Εναλλακτικές λύσεις της παραγωγής και κατανάλωσης απολιθωμένων καυσίμων(πετρέλαιο) μέχρι το 2010.

- Μέτρα για τη μείωση της εκπομπής αερίου του θερμοκηπίου, βασισμένη στην έκβαση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Αλλαγής Κλίματος (European Climate Change Program)
- Εναλλακτικά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών καυσίμων, πρέπει να αποτελέσουν τουλάχιστον 7% της κατανάλωσης καυσίμων αυτοκινήτων και φορτηγών μέχρι το 2010, και τουλάχιστον 20% μέχρι το 2020.
- Αυστηρή δράση για να μειωθεί η ενεργειακή απαίτηση και να βελτιωθεί η ενεργειακή αποδοτικότητα.
- Περισσότερη υποστήριξη στην έρευνα, την ανάπτυξη και τη διάδοση της τεχνολογίας για τους καθαρούς και ανανεώσιμους ενεργειακούς πόρους και την ασφαλέστερη πυρηνική ενέργεια.

2. Επισήμανση των απειλών στη δημόσια υγεία

Κύριοι στόχοι

- Όλοι οι φορείς της τροφικής αλυσίδας πρέπει να στοχεύσουν στην ασφάλεια και την ποιότητα τροφίμων.
- Μέχρι το 2020, οι χημικές ουσίες θα παραχθούν και θα χρησιμοποιηθούν μόνο με τρόπους ώστε να μην αποτελούν σημαντική απειλή για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.
- Πρέπει να εξεταστούν τα ζητήματα σχετικά με τις μολυσματικές ασθένειες και την αντίσταση στα αντιβιοτικά.

Μέτρα σε επίπεδο Ε.Ε.

- Βελτιώσεις στις πληροφορίες καταναλωτών και στην κατανόηση, μέσω της εκπαίδευσης, και προσεγμένο μαρκάρισμα τροφίμων.
- Δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Αρχής Τροφίμων (European Food Authority) το 2002.
- Βελτίωση του συστήματος ελέγχου στις επιδράσεις υγείας των επιβλαβών ουσιών στα τρόφιμα και το περιβάλλον.

- Ανταμοιβή των υγιών, υψηλής ποιότητας προϊόντων και πρακτικών. Μέτρα για τις επιχορηγήσεις καπνών και ανάπτυξη των εναλλακτικών πηγών εισοδήματος για τους εργαζομένους και τους καλλιεργητές καπνών.
- Προώθηση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία.
- Εφαρμογή της νέας πολιτικής για τις χημικές ουσίες.
- Πρόγραμμα δράσης για την επιβράδυνση της αντίστασης στα αντιβιοτικά.
- Δημιουργία μιας ευρωπαϊκής ικανότητας επιτήρησης και ελέγχου στα ξεσπάσματα μολυσματικών ασθενειών.

2. Υπεύθυνη διαχείριση των φυσικών πόρων

Κύριοι στόχοι

- Σπάσιμο των δεσμών μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης, της χρήσης των πόρων και της παραγωγής αποβλήτων.
- Προστασία και αποκατάσταση των βιοτόπων και φυσικών συστημάτων και ελάττωση της απώλεια βιοποικιλίας μέχρι το 2010.
- Βελτίωση της διαχείριση αλιείας για να αντιστραφεί η πτώση των αποθεμάτων και να εξασφαλιστεί η βιώσιμη αλιεία και τα υγιή θαλάσσια οικοσυστήματα, στην Ε.Ε. και συνολικά.

Μέτρα σε επίπεδο Ε.Ε.

- Ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης πολιτικής προϊόντων σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις για την μείωση της χρήσης πόρων και των περιβαλλοντικών επιδράσεων από τα απόβλητα
- Νομοθεσία της ΕΕ για τη ρητή περιβαλλοντική υπαιτιότητα σε ισχύ μέχρι το 2003.
- Η Επιτροπή θα καθιερώσει ένα σύστημα δεικτών βιοποικιλίας μέχρι το 2003.
- Θα προτείνει ένα σύστημα μέτρησης παραγωγικότητας των πόρων για να είναι λειτουργική μέχρι το 2003
- Στην ενδιάμεση αναθεώρηση Κοινής Πολιτικής Αλιείας, αφαίρεση των αντιπαραγωγικών επιχορηγήσεων που ενθαρρύνουν την υπερβολική

εκμετάλλευση, και μείωση του μεγέθους και της δραστηριότητας των αλιευτικών στόλων της ΕΕ.

3. Βελτίωση στην διαχείριση του συστήματος μεταφορών και της χρήσης του εδάφους

Κυρίως στόχοι

- Προκειμένου να μειωθεί η συμφόρηση και άλλες αρνητικές παρενέργειες της μεταφοράς, μείωση στην ανάπτυξη των μέσων μεταφοράς από το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν.
- Μετατόπιση στην χρήση μεταφορών από το δρόμο στη «ράγα, το ύδωρ και τη δημόσια μεταφορά» έτσι ώστε το μερίδιο των οδικών μεταφορών το 2010 δεν είναι μεγαλύτερο από το 1998.
- Προώθηση στην ισορροπημένη περιφερειακή ανάπτυξη με τη γεφύρωση των διαφορών στην οικονομική δραστηριότητα και τη διατήρηση της βιωσιμότητας των αγροτικών και αστικών κοινοτήτων.

Μέτρα σε επίπεδο Ε.Ε.

- Μέχρι το 2005, οι αξίες των διαφορετικών τρόπων μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εναέριων, πρέπει να απεικονίζουν τις επιπτώσεις τους στην κοινωνία.
- Το 2003, η χρήση των έξυπνων συστημάτων μεταφοράς θα διευκολύνει την πληρωμή των οδικών μεταφορών.
- Προτεραιότητα στις επενδύσεις υποδομής για τις δημόσιες συγκοινωνίες και για τους σιδηροδρόμους, τις πλωτές οδούς, τη σύντομη ναυτιλία θάλασσας και τις συνδυασμένες διαδικασίες.
- Βελτιώστε τα συστήματα μεταφορών με την εξέταση των ελλειπόντων συνδέσεων μεταφοράς, ανάπτυξη των ελεύθερων αγορών και της συνεργασίας σε επίπεδο Ε.Ε.
- Προώθηση της τηλε-εργασίας με την επιτάχυνση των επενδύσεων στην υποδομή και τις υπηρεσίες επικοινωνιών επόμενης γενεάς.

- Το 2001, εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Δικτύου Παρατήρησης Χωροταξίας (ESPON) προκειμένου να καθορισθεί ένα σύνολο εδαφικών δεικτών για να αναλύσει τις περιφερειακές επιδράσεις των κοινοτικών πολιτικών.
- Αξιολόγηση της συνοχής του διαχωρισμού διαφορετικών κοινοτικών πολιτικών, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους τους (π.χ. Natura 2000, λιγότερο προνομιούχες γεωργικές περιοχές, περιοχές επιλεγμένες από το πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων ή από τις Κρατικές Βοήθειες).
- Ποικιλόμορφες εισοδηματικές πηγές στις αγροτικές περιοχές, που περιλαμβάνουν την αύξηση του ποσοστού των κεφαλαίων Κοινής Αγροτικής Πολιτικής απευθυνόμενη στην αγροτική ανάπτυξη.
- Ενθάρρυνση τοπικών πρωτοβουλιών στην αντιμετώπιση προβλημάτων αστικών περιοχών. Σύνταξη συστάσεων για τις ενσωματωμένες στρατηγικές ανάπτυξης αστικών και περιβαλλοντικά-ευαίσθητων περιοχών

IV. ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΟ: ΒΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΤΟ GOTHENBURG

Σημαντικά ζητήματα

- Συχνός έλεγχος και υποβολή έκθεσης προόδου, βασισμένη στους δείκτες.
Όλες οι διαστάσεις της αειφόρου ανάπτυξης πρέπει να αναθεωρηθούν στο ετήσιο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την άνοιξη.

Δράση

- Η Επιτροπή θα **ανακοινώνει σε κάθε Ευρωπαϊκό Συμβούλιο** στην έκθεση σύνθεσής της σχετικά με την πρόοδο, την εφαρμογή της στρατηγικής αειφόρου ανάπτυξης.
- Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θα προτείνει έναν μικρό αριθμό από **δείκτες απόδοσης τίτλων** στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την άνοιξη του 2002 στην Βαρκελώνη.
- Η διαδικασία της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής συνείδησης στις πολιτικές του κάθε τομέα, που προωθείται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Cardiff, πρέπει να συνεχιστεί και να παρέχει μια εισαγωγή περιβαλλοντικών θεμάτων στη στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης της Ε.Ε., παρόμοια με αυτήν που δίνεται για τις οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις από τις ευρείες Οδηγίες Οικονομικής Πολιτικής και τις Περιβαλλοντολογικές Οδηγίες. Η ολοκλήρωση περιβαλλοντικών στρατηγικών σε κάθε τομέα πρέπει να γίνει σύμφωνα με τους συγκεκριμένους στόχους της στρατηγικής αειφόρου ανάπτυξης της Ε.Ε.

- **Όλα τα κοινοτικά όργανα πρέπει να αναθεωρήσουν τις μεθόδους εργασίας τους.** Το Συμβούλιο πρέπει να αλλάξει τις δομές του για να βελτιώσει το συντονισμό της εργασίας των Συμβουλίων κάθε τομέα και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να δημιουργήσει μια επιτροπή αειφόρου ανάπτυξης που αποτελείται από τους αντιπροσώπους άλλων επιτροπών,

Δράση

- Η Επιτροπή θα καθιερώσει μια «**διάσκεψη στρογγυλής τραπέζης**» στην **αειφόρο** προσφέρουν μια ευρεία σειρά απόψεων, η οποία θα απευθυνθεί άμεσα στον Πρόεδρο Σύνθεσης της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την άνοιξη και θα υποβάλει συ

για να εξετάσει τις πολιτικές προτάσεις κάθε τομέα.

- **Οι περιοδικές αναθεωρήσεις θα κρατήσουν τη στρατηγική στην σειρά της.** Για να επιτρέψουν την προσαρμογή της στρατηγικής στις αλλαγές μακροπρόθεσμων προτεραιοτήτων και να εξετάσουν την αποτελεσματικότητα της στρατηγικής στην επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης.

- **Πρέπει να ακουστεί η φωνή των φορέων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων εκτός Ένωσης.** Οι προοπτικές για τη δημόσια αποδοχή της στρατηγικής θα είναι μεγαλύτερες, όσο είναι βασισμένες στον περιεκτικό

Δράση

- Η στρατηγική της Ε.Ε. για την αειφόρο ανάπτυξη θα αναθεωρηθεί λεπτομερώς στην έναρξη της περιόδου κάθε Επιτροπής απασχόλησης.
- Αρχίζοντας το 2002, η Επιτροπή θα οργανώσει ένα διετές φόρουμ για τους συμμετόχους, για να αξιολογήσουν τη στρατηγική της Ε.Ε. Η Ε. Επιτροπή προσκαλεί την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να ενωθούν στην οργάνωση της διάσκεψής τους.

διάλογο με τους αντιπροσώπους της κοινωνίας.

Τέσσερα χρόνια αργότερα

Από την υιοθέτηση της στρατηγικής το 2001, έχουν εμφανιστεί διάφορες σημαντικές αλλαγές: η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε 25 κράτη μέλη, αυξανόμενη αστάθεια λόγω των τρομοκρατικών απειλών και της βίας, περαιτέρω παγκοσμιοποίηση και αλλαγές στην παγκόσμια οικονομία και την οικονομία της Ε.Ε, επίμονα και όλο και περισσότερο προφανή περιβαλλοντικά προβλήματα.

Μια αναθεώρηση αυτής της στρατηγικής βρίσκεται τώρα σε εξέλιξη: τον Φεβρουάριο 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε από το 2001, στην οποία έπρεπε να αναγνωρίσει ότι διάφορες μη αποδεκτές τάσεις συνεχίζονται ακόμα. Επίσης, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, αφού εξέτασαν τα αποτελέσματα της Συνόδου Κορυφής του Gothenburg, τα βρήκαν μάλλον απογοητευτικά. Όπως υποστηρίζουν, η στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης δεν προσφέρει τίποτα περισσότερο από συμπαθητικές λέξεις δεδομένου ότι οι κυβερνήσεις δεν εφάρμοσαν βασικούς στόχους που προτάθηκαν από την Επιτροπή. Τώρα η Επιτροπή πρόκειται να προτείνει μια ενισχυμένη στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης που θα εξετασθεί από τους ηγέτες της Ε.Ε. τον Μάρτιο 2006. Ως τμήμα της αναθεώρησης, η Επιτροπή θα αξιολογήσει που έχει λειτουργήσει μέχρι τώρα η

στρατηγική και που δεν έχει, καθώς επίσης και τι πρέπει να γίνει προκειμένου να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος προς τη μακροπρόθεσμη αειφόρο ανάπτυξη.

Η αναθεωρημένη στρατηγική θα στηριχτεί στις υπάρχουσες προτεραιότητες, τις πολιτικές προσεγγίσεις και τις διεθνείς υποχρεώσεις. Θα τα βάλει μαζί σε ένα έγγραφο, θα καθιερώσει τους συγκεκριμένους στόχους, τα χρονοδιαγράμματα και τους δείκτες, και θα θεσπίσει νέα μέτρα και μηχανισμούς για να ενισχύσει την εφαρμογή.

14. Η ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ «THE WHITE PAPER ON TRANSPORT» - ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ 2001

Η Λευκή Βίβλος για την «**ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών για το 2010: "time to decide"** (= Ώρα για απόφαση) » και το πρόγραμμα δράσης του είναι μεγάλης σπουδαιότητας για τον αειφόρο ευρωπαϊκό τουρισμό. Η Λευκή Βίβλος περιγράφει πώς να επιτύχει τουριστική μεταφορά που είναι αποδοτικότερη και υψηλότερης ποιότητας. Η προτεινόμενη στρατηγική και τα μέτρα έχουν ως σκοπό να σπάσουν βαθμιαία τη σύνδεση μεταξύ της συνεχόμενης ανάπτυξης μεταφορών και της οικονομικής ανάπτυξης προκειμένου να μειωθούν η συμφόρηση και η πίεση στο περιβάλλον διατηρώντας την οικονομική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και αναπτύσσοντας μια πολιτική ποιοτικών μεταφορών για τους πολίτες της Ευρώπης. Η οδική ασφάλεια, η χαμηλή κυκλοφοριακή συμφόρηση, η αειφόρος κινητικότητα, τα δικαιώματα των επιβατών, η καλύτερη ποιότητα των υπηρεσιών μεταφοράς, και η υποδομή είναι από τις κύριες ανησυχίες των τουριστών και του τοπικού πληθυσμού και έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο τουριστικό προϊόν και στη ζωή.

Η Λευκή Βίβλος τονίζει τη σημασία μιας ισορροπημένης ανάπτυξης μεταξύ διαφορετικών τρόπων μεταφοράς χάρη στις πολιτικές που θα εσωτερικοποιήσουν τις εξωτερικές δαπάνες της μεταφοράς και στις στοχοθετημένες επενδύσεις στα δίκτυα που εξασφαλίζουν έναν θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των διαφορετικών τρόπων μεταφοράς. Η εξάλειψη των τεχνικών και θεσμικών εμποδίων μεταφοράς μεταξύ των κρατών μελών και η δημιουργία μιας πραγματικά κοινής αγοράς μεταφορών μπορούν να ευνοήσουν την αειφόρο τουριστική μεταφορά. Η διευρωπαϊκή υποδομή

δικτύων μεταφοράς (TEN-T) για τους διαφορετικούς τρόπους μεταφοράς και τα συστήματα διαχείρισης κυκλοφορίας, διευκολύνουν επίσης τον τουρισμό και έχουν τη δυνατότητα να το κάνουν αυτό, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αειφόρου ανάπτυξης.

Κατωτέρω είναι ένα δελτίο τύπου με περισσότερες πληροφορίες πάνω το θέμα:

Βρυξέλλες 12 Σεπτεμβρίου 2001

Πολιτική μεταφορών για τους πολίτες της Ευρώπης

Με τη νέα πολιτική μεταφορών, η Επιτροπή προτείνει ένα πρόγραμμα δράσης που στοχεύει να επιφέρει ουσιαστικές βελτιώσεις στην ποιότητα και αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών μεταφορών. Προτείνει επίσης μια στρατηγική με σκοπό να σπάσει βαθμιαία τη σύνδεση μεταξύ της συνεχόμενης ανάπτυξης μεταφορών και της οικονομικής ανάπτυξης προκειμένου να μειωθεί η πίεση στο περιβάλλον και να προληφθεί η συμφόρηση διατηρώντας την οικονομική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ.

Προτείνει περίπου 60 μέτρα έτσι ώστε να αναπτύξει μια πολιτική μεταφορών για τους πολίτες της Ευρώπης.

- Προώθηση των δικαιώματα των επιβατών: Η Επιτροπή θα προτείνει σύντομα μια ενίσχυση των δικαιωμάτων των αεροπορικών επιβατών, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης εάν οι ταξιδιώτες αρνηθούν την επιβίβαση λόγω της υπερκράτησης των θέσεων. Το επόμενο βήμα θα είναι να επεκταθούν τα μέτρα προστασίας επιβατών σε άλλους τρόπους μεταφοράς, για παράδειγμα θαλάσσιες και, όσο το δυνατόν περισσότερο, σε αστικές μεταφορές.

- Βελτίωση της οδικής ασφάλειας: Πάνω από 41 000 Ευρωπαίοι έχασαν τις ζωές τους στους δρόμους το έτος 2000. Η Επιτροπή προσπαθεί να μειώσει τον αριθμό οδικών θανάτων μέχρι το 2010. Θα υποβάλει προτάσεις σχετικά με την ανάπτυξη κατάλληλης σηματοδότησης επικίνδυνων σημείων, της καταπολέμησης των

υπερβολικά μεγάλων ωρών ταξιδιού, εναρμονίζοντας τις ποινικές ρήτρες οδικών μεταφορών σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και αυξάνοντας τη χρήση νέων τεχνολογιών: ασφαλή νέα οχήματα, προστασία των κατόχων οχημάτων, και καθορισμό προτύπων ασφάλειας για το σχεδιασμό του μπροστινού μέρους του αυτοκινήτου συγκεκριμένα .

- Κάνοντας την ασφάλεια προτεραιότητα: Γενικότερα, ο στόχος της Επιτροπής είναι να εξασφαλίσει ότι η ασφάλεια έχει προτεραιότητα σε όλες τις περιστάσεις. Οι πολίτες πρέπει να έχουν το υψηλότερο πιθανό επίπεδο ασφάλειας και αυστηρή εφαρμογή των ελέγχων και ποινικών ρητρών για τρόπους μεταφοράς όπως η αεροπορία, η ναυτιλία και οι σιδηρόδρομοι.

- Πρόληψη της συμφόρησης: Εάν δεν γίνεται τίποτα, η Ευρώπη θα απειληθεί γρήγορα με «αποπληξία στο κέντρο και παράλυση στην περιφέρεια». Η Επιτροπή προτείνει να βάλει ένα τέλος στις σύγχρονες τάσεις και να μετατοπίσει την ισορροπία μεταξύ των διαφορετικών τρόπων μεταφοράς μέσω μιας δυναμικής πολιτικής έτσι ώστε να ενθαρρύνει τη σύνδεση των διαφορετικών τρόπων και να προωθήσει τις σιδηροδρομικές, θαλάσσιες και πλωτές μεταφορές. Επομένως, η Επιτροπή θα δημιουργήσει ένα νέο πρόγραμμα για να προωθήσει την αλληλοπροσαρμοστικότητα, αποκαλούμενο «Marco Polo», με έναν ετήσιο προϋπολογισμό περίπου 30 εκατομμύριο Ευρώ.

- Προς την αειφόρο κινητικότητα: Η μεταφορά στην Ευρώπη πρέπει, κατά προτεραιότητα, να είναι συμβατή με την προστασία του περιβάλλοντος. Για αυτόν τον λόγο, η Επιτροπή προτείνει ένα ευρύ φάσμα μέτρων για να αναπτυχθεί σωστή υποδομή η οποία λαμβάνει υπόψη τις εξωτερικές δαπάνες και ενθαρρύνει τη χρήση των λιγότερων ρυπογόνων μέσων μεταφοράς, για να καθορίσει τις ευαίσθητες περιοχές, και ιδιαίτερα στις Άλπεις και τα Πυρηναία, που πρέπει να είναι νόμιμες για πρόσθετη χρηματοδότηση για εναλλακτική μεταφορά, και για να προάγει καθαρά καύσιμα...

- Εναρμονισμένη φορολογία καυσίμων για επαγγελματικές οδικές μεταφορές: Η φορολογική εναρμόνιση πετρελαίου για επαγγελματική χρήση θα μείωνε τον ανταγωνισμό στην ελεύθερη αγορά οδικών μεταφορών.

- **Εξασφάλιση μιας υψηλής ποιότητας μεταφορών στην Ευρώπη:** Η ανάπτυξη της μεταφοράς στην Ευρώπη πρέπει να συμβαδίσει με ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας. Η Επιτροπή συστήνει την εναρμόνιση των συνθηκών εργασίας, ειδικά στις οδικές μεταφορές, και τη διατήρηση δημόσιων υπηρεσιών υψηλής ποιότητας. Επιπλέον, σύμφωνα με τη θυγατρική αρχή, σκοπεύει να ενθαρρύνει ορθές πρακτικές για να εξασφαλιστεί μια υψηλή ποιότητα αστικών μεταφορών που στοχεύουν στην καλύτερη χρήση των δημόσιων συγκοινωνιών και της υπάρχουσας υποδομής.

- **Εκτέλεση σημαντικών έργων υποδομής:** Στα πλαίσια των διευρωπαϊκών δικτύων, η Επιτροπή προτείνει να επικεντρωθεί στις ελλείπουσες συνδέσεις (συγκεκριμένα στο διευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο επιβατών, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων αερολιμένων) και στις υποδομές που έχουν τη δυνατότητα μεταφοράς αγαθών από δρόμος σε σιδηροδρόμους (συγκεκριμένα η σύνδεση ραγών στα Πυρηναία).

- **Galileo, Ευρωπαϊκό σύστημα πλοήγησης:** Η δορυφορική ραδιο-τεχνολογία πλοήγησης είναι μέχρι στιγμής στα χέρια των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ρωσίας. Έχει έρθει η στιγμή να προσφερθεί στους Ευρωπαίους πολίτες ένα αξιόπιστο ευρωπαϊκό σύστημα που προσφέρει στον καθένα νέες παγκόσμιες υπηρεσίες: εντοπισμό οχημάτων, τηλεϊατρική, και γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών, παραδείγματος χάριν, για τη γεωργία. Η Επιτροπή προτείνει ότι το σύστημα **Galileo** μπορεί να λειτουργήσει το 2008.

- **Επίτευξη Παγκοσμιοποίησης:** Πολύ συχνά οι εμφανίσεις της Ευρώπης στην παγκόσμια σκηνή είναι ασυντόνιστες ή ανεπαρκείς, εις βάρος της αποδοτικότητας. Η Λευκή Βίβλος προτείνει να προωθήσει το προφίλ της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους διεθνείς οργανισμούς, όπως ο διεθνής θαλάσσιος οργανισμός (IMO) και ο διεθνής οργανισμός πολιτικής αεροπορίας (ICAO) για να κάνει την Ευρώπη περισσότερο δυναμική και να τοποθετήσει την Ε.Ε. στην πρώτη γραμμή των προσπαθειών να βελτιωθεί η ασφάλεια και να προστατευθεί το περιβάλλον.

Η Λευκή Βίβλος υποστηρίζει μια ποιοτική αλλαγή κατεύθυνσης στην πολιτική μεταφορών προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τα μέτρα που προωθούν φιλικές προς το περιβάλλον υπηρεσίες μεταφοράς συμβαδίζουν με τα μέτρα της νέας αγοράς. Η ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής οικονομίας και η καθιέρωση ενός υψηλής

ποιότητας ευρωπαϊκού προτύπου για τους πολίτες θα εξαρτηθούν από την κοινή επιθυμία να επέλθουν οι προτεινόμενες αλλαγές.

15. ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ-2002

Ιστορικό

Τον Ιούλιο 1998 το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο Ηνωμένων Εθνών (ECOSOC) πρότεινε στα μέλη της γενικής συνέλευσης των Η.Ε. να υποδείξουν το 2002 ως διεθνές έτος οικοτουρισμού (International Year of Ecotourism IYE).

Τα μέλη του ECOSOC θεωρούν τον προσδιορισμό του ΙΥΕ ως ενθάρρυνση για τις συνεταιριστικές προσπάθειες από τις κυβερνήσεις και τους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, για να επιτύχουν τους στόχους της Ατζέντα 21 στην προώθηση της ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Αναγνωρίζοντας την αυξανόμενη σημασία του οικοτουρισμού, η γενική συνέλευση των Η.Ε. δέχτηκε τον Δεκέμβρη του 1998 την πρόταση και κήρυξε το 2002 ως διεθνές έτος οικοτουρισμού. Η Επιτροπή της αειφόρου ανάπτυξης και άλλοι φορείς ενθαρρύνθηκαν να εφαρμόσουν το έτος. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού και η UNEP προετοίμασαν και συντόνισαν δραστηριότητες για και κατά τη διάρκεια του έτους. Όλα τα κράτη κλήθηκαν να συμβάλουν στο ΙΥΕ με έγγραφα συζήτησης και άλλες δραστηριότητες, προκειμένου να φθάσουν σε μια ουσιαστική κατανόηση του οικοτουρισμού ως συμβολή γενικά για την αειφόρο ανάπτυξη, και συγκεκριμένα για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες.

Εκβάσεις του ΙΥΕ 2002

Τρία κύρια συμπεράσματα βγήκαν από το ΙΥΕ:

- Ο οικοτουρισμός καθιερώνεται ως πολιτικά πολύτιμη έννοια. Πάνω από 50 χώρες έχουν αναπτύξει πρόσθετες πολιτικές και στρατηγικές εστιασμένες πάνω στον οικοτουρισμό σε εθνικό επίπεδο. Περισσότεροι από 1100 εκπρόσωποι από 133 χώρες παρευρέθηκαν στην Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής Οικοτουρισμού (World Ecotourism Summit WES). Η έννοια του οικοτουρισμού απέδειξε τη σχετικότητά της με τη φυσική και πολιτιστική

ποικιλομορφία ως προτέρημα τουρισμού. Τονίζει επίσης τη συμμετοχή των κοινοτήτων και την εκπαιδευτική αξία των ταξιδιών αναψυχής.

- Ο οικοτουρισμός έχει ανάμεικτες αναθεωρήσεις. Συγκεκριμένα στοιχεία δείχνουν ότι ο οικοτουρισμός, εάν διοικείται με βιώσιμο τρόπο, βοηθά στην συντήρηση της βιοποικιλίας, ανακουφίζει από την φτώχεια στις αγροτικές περιοχές, και μπορεί να παρέχει οφέλη στις τοπικές και γηγενείς κοινότητες που υπάρχουν κοντά ή μέσα σε προστατευόμενες περιοχές. Τα στοιχεία επίσης προτείνουν ότι το «greenwashing» υπάρχει και ο όρος «οικοτουρισμός» έχει εκμεταλλευτεί με λάθος τρόπους.
- Ο τουρισμός αναγνωρίζεται τώρα ως παγκόσμιος οικονομικός οδηγός. Η κύρια πρόκληση για το μέλλον είναι να εφαρμοστούν οι αρχές του οικοτουρισμού/ του αειφόρου τουρισμού σε όλες τις μορφές ανάπτυξης τουρισμού.

Αποτελέσματα του ΙΥΕ

Ένα παγκόσμιο δίκτυο ειδικών και επαγγελματιών, με ενισχυμένη περιφερειακή παρουσία, είναι τώρα λειτουργικότερο μέσω της συμβουλευτικής διαδικασίας του ΙΥΕ το 2002, διοικούμενο από την UNEP, τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, την διεθνούς κοινωνίας οικοτουρισμού (TITS) και διάφορων άλλων συνεργατών.

Η **Διακήρυξη του Κεμπέκ για τον Οικοτουρισμό** είναι η κύρια έκβαση της Παγκόσμιου Συνόδου Κορυφής Οικοτουρισμού (WES), στο Κεμπέκ τον Μάιο 2002. Η Διακήρυξη είναι το αποτέλεσμα ενός διαλόγου πολλών φορέων, που περιλαμβάνει συνολικά πάνω από 5.000 εμπειρογνώμονες. Κύριος σκοπός του είναι να θέσει συστάσεις σε επίπεδο των Η.Ε. για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων οικοτουρισμού στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης.

Το τελευταίο γεγονός του έτους ήταν η διάσκεψη στο Cairns, Αυστραλία, η οποία συνέθεσε τον «καταστατικό χάρτη Cairns στις συνεργασίες για τον οικοτουρισμό και πρόγραμμα δράσης». Αυτός ο χάρτης στηρίζεται στις αρχές της Διακήρυξης του Κεμπέκ σχετικά με τον οικοτουρισμό και επιδιώκει να υποστηρίξει την καθιέρωση και τη λειτουργία των συνεργασιών οικοτουρισμού. Το πρόγραμμα δράσης περιγράφει τις δραστηριότητες που προσδιορίζονται στη διάσκεψη Cairns, θέτει χρονικά πλαίσια για την εφαρμογή τους και αναθέτει την αρμόδια οργάνωση για την εφαρμογή.

Η έκθεση του WTO στη Γενική Συνέλευση για τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από Κυβερνήσεις και Διεθνείς Οργανισμούς

Κατά παράκληση της γενικής συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών και της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού προετοίμασε μια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες που αναλήφθηκαν από κράτη και σημαντικούς διεθνείς οργανισμούς στα πλαίσια της παγκόσμιας χρονιάς οικοτουρισμού.

Αυτή η έκθεση παρουσιάζει, στο πρώτο μέρος της, όλες τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται από τον WTO, την UNEP και άλλους διεθνείς οργανισμούς για την προετοιμασία πριν και κατά τη διάρκεια του ΙΥΕ. Στο δεύτερο μέρος της, η έκθεση συνθέτει τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από τις κυβερνήσεις. Αυτές οι πληροφορίες είναι δομημένες σύμφωνα με έξι κύρια θέματα: εθνική πολιτική, δραστηριότητες και δημοσιεύσεις, συμμετοχή και υποστήριξη φορέων, ευαισθητοποίηση, κανονισμός και συνεργασία. Το τελευταίο μέρος της έκθεσης παρέχει αναλυτικές πληροφορίες για τις ακόλουθες δραστηριότητες και περιγράφει συστάσεις για την περαιτέρω δράση.

Η έκθεση αποκαλύπτει ένα εξαιρετικά ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που υποκινούνται από το ΙΥΕ σε εθνικά επίπεδα, την συμμετοχή των διάφορων τομέων που περιλαμβάνονται στον οικοτουρισμό. Σε γενικούς τομείς, ακόμα κι αν η παγκόσμια κατάσταση του οικοτουρισμού χρειάζεται βελτιώσεις, το διεθνές έτος οικοτουρισμού επέτρεψε, στις περισσότερες χώρες και σε όλες τις περιοχές, να βελτιώσουν τα επίπεδα βιωσιμότητας στον οικοτουρισμό και στον τομέα του τουρισμού γενικά. Αυτό το έτος χρησίμευσε στην υποκίνηση της αντένστασης των ορθών πρακτικών μεταξύ των κυβερνήσεων και των ιδιωτικών επιχειρήσεων, και ως ισχυρή μηχανή για τα καινοτόμα προγράμματα και πρακτικές.

Το ακόλουθο κείμενο είναι μια ευρεία περίληψη αυτής της έκθεσης.

Δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από τον WTO και την UNEP

Ο WTO ανέλαβε διάφορες δραστηριότητες, σε διαφορετικά επίπεδα, στην προετοιμασία για το ΙΥΕ και κατά τη διάρκεια του. Αυτές οι δραστηριότητες είναι οι ακόλουθες:

(i) Συστάσεις του WTO: Ο WTO σύστησε στα 139 κράτη μέλη του να αναλάβουν δραστηριότητες σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, όπως ο καθορισμός και ενίσχυση μιας εθνικής στρατηγικής για την αειφόρο διαχείριση του οικότουρισμού, τη διάταξη τεχνικής και οικονομικής ενίσχυσης για τη δημιουργία και λειτουργία των μικρομεσαίων εταιριών, τη θέσπιση κανονισμών σχετικά με τις δραστηριότητες οικότουρισμού που αναφέρονται ιδιαίτερα στην περιβαλλοντική και κοινωνικο-πολιτιστική αειφορία και τη θέσπιση των εθνικών επιτροπών για τον εορτασμό του ΙΥΕ.

Κατά τη διάρκεια του 2001 και του 2002, περισσότερα από 50 κράτη μέλη έστειλαν πληροφορίες για τις εθνικές δραστηριότητές τους. Το δεύτερο μέρος αυτής της έκθεσης δίνει λεπτομέρειες για αυτές τις δραστηριότητες.

(ii) περιφερειακές διασκέψεις:

Δέκα περιφερειακές διασκέψεις του WTO οργανώθηκαν επιτυχώς για να ανταλλάξουν εμπειρίες, να εξετάσουν τα προβλήματα, να προωθήσουν την εθνική, περιφερειακή και διεθνή συνεργασία και να προσδιορίσουν τις μελλοντικές προκλήσεις. Συνολικά, πάνω από 3.000 συμμετοχοί, που αντιπροσωπεύουν τον τουρισμό δημόσιου τομέα και περιβαλλοντικές αρχές, μη κυβερνητικές οργανώσεις, επιχειρήσεις οικότουρισμού, ακαδημαϊκά όργανα και ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, συμμετείχαν σε αυτές τις προπαρασκευαστικές συνεδριάσεις, όπου παρουσιάστηκαν περίπου 200 περιπτωσιολογικές μελέτες. Μια προπαρασκευαστική συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα για τη μεσογειακή Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και τη βόρεια Αφρική.

Ο WTO οργάνωσε επίσης, μαζί με την UNEP, μια web-διάσκεψη σχετικά με την αειφόρο ανάπτυξη του οικότουρισμού τον Απρίλιο 2002, στην οποία συμμετείχαν σχεδόν 1.000 άνθρωποι από 88 χώρες. Ο πρωταρχικός στόχος της διάσκεψης ήταν να παρασχεθεί εύκολη πρόσβαση στην ανταλλαγή εμπειριών, για ένα ευρύ φάσμα φορέων, ειδικά για εκείνους που δεν ήταν σε θέση να παρευρεθούν στις περιφερειακές προπαρασκευαστικές διασκέψεις.

Προκειμένου να συμβάλει στην προετοιμασία της Παγκόσμιας Συνόδου Κορυφής Οικοτουρισμού, η UNEP οργάνωσε ή συμμετείχε στα προπαρασκευαστικά γεγονότα που περιλάμβαναν πάνω από 3.000 συμμετέχοντες.

Η εμπειρίες και τα αποτελέσματα από όλες αυτές τις περιφερειακές συνεδριάσεις και την web-διάσκεψη χρησιμοποιήθηκαν ως βάση συζητήσεων στην Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής Οικοτουρισμού στο Κεμπέκ, Καναδάς 19 έως 22 Μαΐου 2002.

(iii) Παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής Οικοτουρισμού

Η Σύνοδος Κορυφής ήταν το σημαντικότερο γεγονός που χαρακτήρισε το 2002 ως διεθνές έτος οικοτουρισμού, και το αποκορύφωμα της προπαρασκευαστικής διαδικασίας ενάμιση χρόνου. Ήταν μια πρωτοβουλία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (WTO) και του περιβαλλοντικού προγράμματος Ηνωμένων Εθνών (UNEP). Το φιλοξένησαν ο «Tourism Quebec» και η καναδική Επιτροπή τουρισμού.

Έλαβε μέρος επιτυχώς στην πόλη του Κεμπέκ, με τη συμμετοχή 1.169 εκπροσώπων από 132 χώρες, της δημόσιας, ιδιωτικής και ΜΚΟ αντιπροσώπευσης, των ακαδημαϊκών και ερευνητικών οργάνων, των διακυβερνητικών, εθνικών και διεθνών αντιπροσωπειών ανάπτυξης και ενίσχυσης, καθώς επίσης και των μεμονωμένων τοπικών και γηγενών εμπειρογνομώνων κοινοτήτων.

Η κύρια έκβαση της Συνόδου Κορυφής είναι η Διακήρυξη του Κεμπέκ για τον οικοτουρισμό, ένα έγγραφο που καταρτίστηκε μέσω των ευρειών διαβουλεύσεων στη Σύνοδο Κορυφής και περιέχει τις γενικές οδηγίες, καθώς επίσης και συγκεκριμένες συστάσεις για τους φορείς στην αειφόρο ανάπτυξη του οικοτουρισμού.

(IV) άλλες δραστηριότητες

Εκτός από όλες τις προπαρασκευαστικές διασκέψεις, τα σεμινάρια και την Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής Οικοτουρισμού, ο WTO συμμετείχε σε δραστηριότητες ή εκθέσεις οικοτουρισμού σε διάφορες τουριστικές και εμπορικές εκθέσεις και δημοσίευσε ένα σύνολο μελετών αγοράς για τον οικοτουρισμό.

Ο WTO έχει υποστηρίξει επίσης διάφορα διεθνή, περιφερειακά και εθνικά γεγονότα οικοτουρισμού κατά τη διάρκεια του 2001 και του 2002, στα οποία οι αντιπρόσωποι παρέδωσαν τεχνικές παρουσιάσεις. Στις εθνικές διασκέψεις που έχουν πραγματοποιηθεί μετά από τη Σύνοδο Κορυφής, ο WTO έχει βοηθήσει τις κυβερνήσεις στην προσαρμογή της Διακήρυξης του Κεμπέκ για τον οικοτουρισμό στους ιδιαίτερους όρους κάθε χώρας, και έτσι έχει βοηθήσει να εφαρμόσει τις συστάσεις της Συνόδου Κορυφής.

Δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από τις κυβερνήσεις

Πριν και κατά τη διάρκεια του διεθνούς έτους οικοτουρισμού, πολυάριθμες χώρες οργάνωσαν γεγονότα, έθεσαν νέες πολιτικές και ανέπτυξαν εθνική και διεθνή συνεργασία.

93 κυβερνήσεις ενημέρωσαν τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού για τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του διεθνούς έτους: 19 από την Αφρική, 18 από την Αμερική, 12 από την ανατολική Ασία και τον Ειρηνικό, 27 από την Ευρώπη, 10 από τη Μέση Ανατολή και 7 από τη Νότια Ασία.

Όπως έχει ήδη ειπωθεί, οι πληροφορίες λαμβανόμενες για τις εθνικές και τοπικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στα πλαίσια του ΙΥΕ έχουν δημιουργηθεί σύμφωνα με την εθνική πολιτική, τις δραστηριότητες και τις δημοσιεύσεις, τη συμμετοχή και υποστήριξη φορέων, τη συνειδητοποίηση, τον κανονισμό και τη συνεργασία.

1. Εθνική πολιτική

1.1. Εθνικές επιτροπές ΙΥΕ

Μετά από τις συστάσεις του WTO, 47 εθνικές και τοπικές τουριστικές αρχές καθιέρωσαν τις επιτροπές για τον εορτασμό του ΙΥΕ, που περιλαμβάνει όλους τους σχετικούς φορείς σε αυτήν την δραστηριότητα.

1.2. Εθνική στρατηγική για τον οικοτουρισμό

Η καθιέρωση εθνικών στρατηγικών οικοτουρισμού απεικονίζουν μια βαθύτερη συμμετοχή των χωρών προς τον οικοτουρισμό. 48 χώρες (13 στην Ευρώπη)

καθόρισαν ένα εθνικό σχέδιο στρατηγικής για την ανάπτυξη οικότουρισμού στα εδάφη τους. Υπάρχουν φυσικά διαφορές με τον τρόπο που αυτές οι στρατηγικές καθιερώνονται σε αυτές τις χώρες: Περίπου το ένα τρίτο τους έχει αναπτύξει μια ξεχωριστή στρατηγική για τον οικότουρισμό, που εστιάζει στις διαφορετικές πτυχές. Μερικοί άλλοι έχουν περιλάβει τον οικότουρισμό ως ένα από τα κύρια τμήματα μιας γενικότερης στρατηγικής τουρισμού, ή του κεφαλαίου τουρισμού μέσα στη στρατηγική ανάπτυξης εθνικής οικονομίας ή της στρατηγικής τουρισμού με σκοπό την επαφή με τη φύση (Πορτογαλία), ή μιας αγροτικής στρατηγικής τουρισμού (Μαρόκο).

2. Δραστηριότητες και δημοσιεύσεις

Η ανάπτυξη εθνικών επιτροπών και στρατηγικών για τον οικότουρισμό διευθύνθηκε γενικά παράλληλα με την οργάνωση των διάφορων εκδηλώσεων και δημοσιεύσεων σχετικά με τη διαχείριση οικότουρισμού.

2.1. Δραστηριότητες και γεγονότα που οργανώθηκαν για το ΙΥΕ

Προκειμένου να συμβάλουν στη διεθνή συζήτηση σχετικά με τον οικότουρισμό κατά τη διάρκεια του ΙΥΕ, πολλές κυβερνήσεις οργάνωσαν γεγονότα σε διεθνή, εθνικό, περιφερειακό ή και τα τοπικό επίπεδο. Οι χαρακτηριστικές δραστηριότητες που αναλαμβάνονται περιλαμβάνουν συνέδρια, σεμινάρια, διασκέψεις, εορτασμούς, εκθέσεις, αθλητικές εκδηλώσεις, εθνικές ή διεθνείς εκθέσεις, φεστιβάλ, τελετές επιβραβεύσεων, δημόσιες συζητήσεις και διαγωνισμούς. Τα θέματα που συνδέθηκαν συχνά με τον οικότουρισμό σε αυτές τις δραστηριότητες ήταν: ο αγροτικός τουρισμός, προστασία περιοχών, κοινοτικός τουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός, συντήρηση παραδοσιακής βιοτεχνίας, συντήρηση της φύσης, η οικολογία, ο αειφόρος τουρισμός, μείωση της φτώχειας, κ.λπ.

Το ΙΥΕ ήταν επίσης η περίπτωση για να αναπτυχθούν συνεργασίες.

2.2. Δημοσιεύσεις

Τα κράτη έκαναν διάφορων τύπων δημοσιεύσεις στα πλαίσια του διεθνούς έτους. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που στέλνονται, η Ευρώπη είναι η περιοχή με τα περισσότερα γραπτά αποτελέσματα, ακολουθεί η Αμερική. Οι τελικές εκθέσεις και

άλλα αποτελέσματα αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό μέρος των δημοσιεύσεων που παράγονται κατά τη διάρκεια του ΙΥΕ. Διαφορετικές χώρες σε όλο τον κόσμο δημοσίευσαν διάφορα αποτελέσματα.

3. Συμμετοχή και υποστήριξη φορέων

3.1. Συμμετοχή φορέων

Το σύστημα Ηνωμένων Εθνών γενικά και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού συγκεκριμένα, έχουν ενθαρρύνει τις αρχές να αναπτύξουν συμμετοχικούς μηχανισμούς στις δραστηριότητές τους. Η δημιουργία εθνικών επιτροπών για το ΙΥΕ ήταν βεβαίως το σημαντικότερο εργαλείο για αυτόν τον σκοπό: πολλές χώρες το ανέφεραν ως κύριο συμβουλευτικό όργανο στις ερωτήσεις οικοτουρισμού. Εντούτοις, περισσότερες ενέργειες συμμετοχής φορέων, διευθύνθηκαν πριν και κατά τη διάρκεια του διεθνή έτους.

Μερικές χώρες κατέβαλαν εκτενείς προσπάθειες να εξασφαλίσουν ότι σε όλους τους φορείς, τις κυβερνητικές αντιπροσωπείες, τις κοινότητες, στις ΜΚΟ και στον ιδιωτικό τομέα δόθηκε η ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους σε κάθε φάση της προετοιμασίας στο εθνικό σχέδιο στρατηγικής για τον οικοτουρισμό. Η συμμετοχή των κοινοτήτων θεωρείται όχι μόνο απαραίτητη στην πολιτική κατασκευή οικοτουρισμού, αλλά ως κύρια ύπαρξή της.

3.2. Υποστήριξη του οικοτουρισμού στον ιδιωτικό τομέα

Μια από τις συστάσεις που υποβλήθηκαν από τον WTO κατά τη διάρκεια του ΙΥΕ ήταν για τις εθνικές αρχές να παράσχουν τεχνική, οικονομική υποστήριξη και να διευκολύνουν τη δημιουργία και λειτουργία των μικρομεσαίων εταιριών. Πράγματι, ο οικοτουρισμός πρέπει να στηριχτεί σε ένα πυκνό δίκτυο μικρών επιχειρήσεων παρά σε μεγάλες συγκεντρώσεις που χαρακτηρίζουν συχνά την παγκόσμια αγορά τουρισμού.

Τα κράτη, κυρίως εκείνα από την Αμερική και την Αφρική, που φαίνεται να εξετάζουν τον τουρισμό γενικά, και τον οικοτουρισμό συγκεκριμένα, ως ισχυρό συστατικό των οικονομιών τους, αποκρίθηκαν σε αυτήν την σύσταση χρησιμοποιώντας διαφορετικές μεθόδους:

Τεχνική βοήθεια στις μικρές επιχειρήσεις και τις τοπικές κοινότητες (συμβουλές, μελέτες σκοπιμότητας, δημιουργία υποδομής, κ.λπ.) έρχεται πριν από μια άμεση οικονομική ενίσχυση, η οποία συχνά κατευθύνεται σε τοπικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις που λειτουργούν με συγκεκριμένα προγράμματα ή προορισμούς οικοτουρισμού. Δεδομένου ότι μερικές κυβερνήσεις δεν είχαν αρκετά κεφάλαια για να χρηματοδοτήσουν τα προγράμματα, διευκόλυναν τις επαφές μεταξύ των υπεύθυνων για την ανάπτυξη προγράμματος οικοτουρισμού και των συνεργατών ανάπτυξης (ΜΚΟ, χρηματοδοτικές αντιπροσωπείες, τράπεζες ή χορηγοί). Ανέπτυξαν επίσης διοικητικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις αγοράς για τοπικές επιχειρήσεις οικοτουρισμού, παραδείγματος χάριν, καθιέρωση θετικής διάκρισης για εθνικές επιχειρήσεις, φορολογική απαλλαγή, δάνεια με χαμηλό επιτόκιο και άλλα εμπορικά κίνητρα (οι παρεχόμενες επιχειρήσεις συμφωνούν με μερικούς όρους για το περιβάλλον ή την κοινοτική συμμετοχή).

Μερικές χώρες έχουν οργανώσει εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις τουρισμού, όπως στη Μαλαισία ή προγράμματα για τους νέους επιχειρηματίες στην Ελλάδα. Άλλοι έχουν οργανώσει εθνικά χρηματοδοτικά σχέδια για τις μικρές επιχειρήσεις γενικά, στα πλαίσια ενός προγράμματος αειφόρου ανάπτυξης (για τον εξοπλισμό και την περιβαλλοντική βελτίωση, την κατάρτιση και την έρευνα, κ.λπ.). Αυτά τα παγκόσμια σχέδια ωφελούν επίσης τις μικρού μεγέθους εταιρίες οικοτουρισμού. Παραδείγματος χάριν, στην Ελλάδα, στα πλαίσια του Λειτουργικού Προγράμματος για την Ανταγωνιστικότητα, το Υπουργείο Ανάπτυξης παρέχει οικονομική ενίσχυση για «υποδομές αξιοθέατων, διαχείρισης και στοχευόμενων πληροφοριών για τους επισκέπτες» (διαβάσεις, θέσεις παρατήρησης, κ.λπ.). Εκτός αυτού, το 2002 ήταν επίσης ευκαιρία να αρχίσουν νέα προγράμματα επικεντρωμένα στον τουρισμό με σκοπό την επαφή με τη φύση ή τον οικοτουρισμό: στην Ινδονησία, παραδείγματος χάριν, το αρμόδιο Υπουργείο για τον τουρισμό προγραμματίζεται για το 2003 να δώσει οικονομική και τεχνική υποστήριξη για τις κοινότητες που έζησαν γύρω από τους προορισμούς οικοτουρισμού.

Καθόσον λάβουν υπόψη την προώθηση, οι επιχειρήσεις οικοτουρισμού θα μπορούσαν να απολαύσουν ορισμένα πλεονεκτήματα από τις εθνικές εκστρατείες προώθησης, ειδικά όταν είναι στραμμένη στη φυσική κληρονομιά. Στα πλαίσια

αυτών των εκστρατειών, οι εθνικές αρχές ή τα συμβούλια τουρισμού εξέδωσαν άμεσα το διαφημιστικό υλικό τους(κάρτες, αφίσες, λογότυπο, κ.λπ.). Μια ενδιαφέρουσα πρωτοβουλία έλαβε μέρος στην Ουγγαρία, όπου η κυβέρνηση οργάνωσε περιοδείες για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης με σκοπό τις σπουδές στα εθνικά πάρκα. Εκτός αυτού, μέρος της τεχνικής και οικονομικής ενίσχυσης που χορηγήθηκε στις μικρές επιχειρήσεις αφιερώθηκε στους προωθητικούς σκοπούς (δημιουργία ιστοχώρων, δημοσίευση της διαφήμισης των φυλλαδίων, δημιουργία επιχειρησιακών δικτύων οικοτουρισμού, περίπτερα οικοτουρισμού στις ξένες εκθέσεις, κ.λπ.)

4. Συνειδητοποίηση

Για να βελτιώσουν την πληροφόρηση μεταξύ του πληθυσμού και των τουριστών, οι κυβερνήσεις διεύθυναν και άλλες ενέργειες.

Περίπου 20% των χωρών που υπέβαλλαν έκθεση, ανέφεραν την καθιέρωση των παγκοσμίων εκστρατειών για την αύξηση της κατανόησης για τον οικοτουρισμό ή τον αρμόδιο τουρισμό. Υπήρξαν επίσης ενέργειες κατανόησης για τους τοπικούς χειριστές και οδηγούς, για τις τοπικές κοινότητες που ζουν κοντά στις προστατευόμενες ζώνες, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια, κρατικούς υπαλλήλους και εκλεγμένα μέλη. Αυτές οι ενέργειες περιέλαβαν τις διανομές φυλλαδίων, εκθέσεις, την κατάρτιση, τις οδηγίες για την επιχειρησιακή ανάπτυξη οικοτουρισμού, κ.λπ.

Για το γενικό πληθυσμό, αναλήφθηκαν διάφορες ενέργειες: περιβαλλοντικές δημόσιες πορείες, ποδηλασίες ή πεζοπορίες, εκστρατείες καθαρισμού (βουνά και παραλίες), δραστηριότητες δεντροφυτεύσεων, ελεύθερης καθοδήγησης υπηρεσίες στις περιοχές οικοτουρισμού, ανοικτές ημέρες στα εθνικά πάρκα για την ημέρα παγκόσμιου τουρισμού, κ.λπ. Οι κυβερνήσεις υποστήριξαν επίσης ή διευκόλυναν την εργασία που αναλαμβάνεται από τις ενώσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (αρμόδιο τουρισμό ή το σε κοινοτικό επίπεδο τουρισμό). Γενικά, διάφορα μέσα χρησιμοποιήθηκαν για να διαδώσουν πληροφορίες: φυλλάδια, αφίσες, καταστατικοί χάρτες, βίντεο, ραδιοφωνικά ή τηλεοπτικά προγράμματα, εκθέσεις, φεστιβάλ, ειδικές σελίδες στους ιστοχώρους, κώδικας δεοντολογίας για τον τουρισμό και το περιβάλλον, κ.λπ.

5. Κανονισμός

5.1. Νομοθεσία

Δυστυχώς, μια μειονότητα χωρών ψήφισε πρόσθετη νομοθεσία για τον οικοτουρισμό. Μόνο τρεις χώρες, από αυτές που εξέθεσαν τις ΙΥΕ δραστηριότητές τους στον WTO, ανέφεραν κείμενα νόμου σχετικά με τον οικοτουρισμό: Ισημερινός, Πουέρτο Ρίκο και Φιλιππίνες.

Πολλές χώρες χωρίς συγκεκριμένη νομοθεσία οικοτουρισμού δήλωσαν ότι διάφορες υφιστάμενες πράξεις και νόμοι ρυθμίζουν τις δραστηριότητες οικοτουρισμού. Γενικά, οι κυβερνήσεις συνδέουν τον οικοτουρισμό στις νομοθεσίες πάνω στα ακόλουθα θέματα: αρχαιολογία, προγραμματισμός χρήσης εδάφους, εθνική Ατζέντα 21, αρχιτεκτονική, δάση, νερά, φυσικές περιοχές, γεωργία, πολιτιστική κληρονομιά, άγρια φύση και ακτές.

5.2. Συστήματα και δείκτες πιστοποίησης

Μια εθελοντική προσέγγιση για να ρυθμίσει τις δραστηριότητες οικοτουρισμού είναι μέσω της ανάπτυξης ή της ενθάρρυνσης χρήσης δεικτών, σχεδίων πιστοποίησης και οικολογικών ετικετών. Λίγες χώρες έχουν οργανώσει συγκεκριμένες εθνικές οικολογικές ετικέτες για τις επιχειρήσεις οικοτουρισμού, τις οικολογικές ή ποιοτικές ετικέτες και βραβεία για το γενικό τουρισμό. Τα υπάρχοντα σχέδια πιστοποίησης αφορούν κυρίως στην εξυπηρέτηση εγκαταστάσεων και στέγασης. Εστιάζουν κυρίως στα περιβαλλοντικά ζητήματα (τεχνικές αποταμίευσης ενέργειας και ύδρευσης, θόρυβος και ατμοσφαιρική ποιότητα και η χρήση των φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων και υλικών), αλλά και κοινωνικά (τοπική κοινοτική συνειδητοποίηση) και ποιότητα υπηρεσιών.

6. Συνεργασία

Πολλές χώρες συνεργάστηκαν κατά την προετοιμασία ή συμμετείχαν στα διεθνή σεμινάρια για τον οικοτουρισμό πριν και κατά τη διάρκεια του 2002. Μερικές κυβερνήσεις έχουν επιβάλει τη συνεργασία με τους διεθνείς οργανισμούς ή με άλλες εθνικές κυβερνήσεις στα προγράμματα οικοτουρισμού. Πολλές χώρες ωφελούνται επίσης από τεχνική ή χρηματοδοτική συνδρομή των εθνικών αντιπροσωπειών συνεργασίας και ανάπτυξης.

Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του WTO

Σαν τελικό θέμα της έρευνας, οι κυβερνήσεις κλήθηκαν να αξιολογήσουν τις δραστηριότητες που αναλήφθηκαν από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού στα πλαίσια του ΙΥΕ. Περισσότερο από μισές από τις υποβάλλουσες έκθεση χώρες (48) έδειξαν ότι αυτές οι δραστηριότητες ήταν ενδιαφέρουσες για τη διεθνή βιομηχανία οικοτουρισμού, ειδικά στις αναπτυσσόμενες χώρες όπου ο τουρισμός, και ο οικοτουρισμός, αντιπροσωπεύουν συχνά ένα ουσιαστικό μέρος των οικονομικών δραστηριοτήτων τους. Διευκρίνισαν ότι τα γεγονότα, οι δημοσιεύσεις και οι τελικές συστάσεις βοήθησαν να βελτιώσουν την πληροφόρηση παγκοσμίως. Εκτός αυτού, η διεθνής συνεργασία (ανταλλαγή των ορθών πρακτικών, της συνεργασίας με τους διεθνείς οργανισμούς και της διακυβερνητικής συνεργασίας) διευκολύνθηκε κατά ένα μεγάλο μέρος.

Ακόλουθες δραστηριότητες του WTO

- Με βάση τα αποτελέσματα της ανωτέρω έρευνας, προετοιμάστηκε μια λεπτομερής δημοσίευση για τις υποδειγματικές κυβερνητικές πρακτικές, περιέχοντας τα έγγραφα και την περαιτέρω ανάλυση των κύριων ΙΥΕ αποτελεσμάτων στην πολιτική οικοτουρισμού, τον προγραμματισμό, τη συμμετοχή και την υποστήριξη φορέων, το μάρκετινγκ, κ.λπ.
- Η συλλογή και η διάδοση των ορθών πρακτικών συνεχίζονται μετά από το ΙΥΕ: Μια σύνταξη των ορθών πρακτικών στις μικρές επιχειρήσεις οικοτουρισμού δημοσιεύθηκε τον Απρίλιο 2003.
- Υποστήριξη για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις οικοτουρισμού θα παρασχεθεί για την εφαρμογή των συστάσεων ΙΥΕ.
- Θα οργανωθεί μια σειρά σεμιναρίων οικοτουρισμού για τους διευθυντές προστατευμένων περιοχών.
- Ο WTO συνεχίζει την εργασία του στον τομέα των συστημάτων πιστοποίησης για το βιώσιμο τουρισμό.
- Μια σειρά εθνικών σεμιναρίων για την τοπική Ατζέντα 21 έχει αρχίσει το 2003. Τα σεμινάρια περιλαμβάνουν τις κυρίως δήμους και ανώτερο υπάλληλο τουρισμού και προωθούν την εφαρμογή των ενσωματωμένων συστημάτων διαχείρισης τουρισμού.

- Η εργασία για τους αειφόρους δείκτες τουρισμού συνεχίζεται, με μια νέα διεθνή μελέτη που δημοσιεύθηκε στις αρχές του 2004.
- Ένα περιεκτικό δίκτυο διοίκησης προορισμού αναπτύσσεται αυτήν την περίοδο, που θα διευκρινίσει τους κύριους τύπους προορισμών, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προορισμών και προορισμών οικοτουρισμού.

Η Παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής Οικοτουρισμού

Κεμπέκ, Καναδάς - 19 έως 22 Μαΐου 2002

Το κύριο γεγονός που σημάδεψε το 2002 ως διεθνές έτος οικοτουρισμού ήταν η Παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής οικοτουρισμού, η οποία έγινε στην πόλη του Κεμπέκ, Καναδά.

Η Σύνοδος Κορυφής ήταν μια πρωτοβουλία του Παγκόσμιου Τουριστικού Οργανισμού και του προγράμματος περιβάλλοντος Ηνωμένων Εθνών. Τη φιλοξένησαν το Tourisme Quebec και η канаδική Επιτροπή τουρισμού. Αυτές οι τέσσερις οργανώσεις ήταν οι αρμόδιοι συνεργάτες για τη Σύνοδο Κορυφής.

Ο σκοπός της Συνόδου Κορυφής ήταν να συγκεντρωθούν οι κυβερνήσεις, διεθνείς αντιπροσωπείες, ΜΚΟ, επιχειρήσεις τουρισμού, αντιπρόσωποι τοπικών και γηγενών κοινοτήτων, ακαδημαϊκών οργάνων και ατόμων με ενδιαφέρον για τον οικοτουρισμό, και να τους δώσουν ώθηση να γνωριστούν μεταξύ τους και να προσδιορίσουν μερικές αρχές και προτεραιότητες για τη μελλοντικές ανάπτυξη και διαχείριση του οικο-τουρισμού.

Κύρια θέματα

Το UNEP και ο WTO, κατόπιν διαβουλεύσεων με άλλες οργανώσεις και φορείς οικοτουρισμού, είχαν καθορίσει και είχαν υιοθετήσει τα ακόλουθα κύρια θέματα συζήτησης για το διεθνές έτος οικοτουρισμού και για τη Σύνοδο Κορυφής.

Θέμα Α - πολιτική οικοτουρισμού και προγραμματισμός: η πρόκληση της αειφορίας.

Ο οικότουρισμός είναι μια σύνθετη δραστηριότητα, συχνά επιδιώκει να επιτύχει μια σειρά στόχων, περιλαμβάνοντας πολλούς συμμετόχους και πραγματοποιείται στις περιβαλλοντικά και οικονομικά εύθραυστες περιοχές. Επομένως χρειάζεται προσεκτικό προγραμματισμό. Τα ζητήματα που συζητήθηκαν περιλαμβάνουν:

Αειφόρος σχέδια, πολιτικές και πρόγραμμα οικότουρισμού σε διεθνή, εθνικό και τοπικά επίπεδα. Ένταξη των πολιτικών οικότουρισμού στα προγράμματα και πλαίσια αειφόρου ανάπτυξης. Προγραμματισμός χρήσης του εδάφους. Χρήση των φυσικών πάρκων και των προστατευόμενων περιοχών. Ισορροπία μεταξύ των στόχων ανάπτυξης και συντήρησης στις πολιτικές. Προγράμματα αντιπροσωπειών ανάπτυξης για τον οικότουρισμό και το ρόλο τους στη χρηματοδότηση των σχετικών επενδύσεων. Σχέδια για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στον οικότουρισμό.

Θέμα Β - κανονισμός του οικότουρισμού: θεσμικές ευθύνες και πλαίσια

Οι επιδράσεις του οικότουρισμού στην κοινωνία και το περιβάλλον μπορούν να είναι θετικές και αρνητικές. Το θέμα ήταν στην παροχή σωστών ρυθμιστικών πλαισίων και συστημάτων, για να εξασφαλίσουν ότι τα προϊόντα που αναπτύσσονται και πωλούνται ως οικότουριστικά είναι ευεργετικά και μη επιβλαβή στα περιβάλλοντα και τις κοινότητες. Τα ζητήματα που συζητήθηκαν περιέλαβαν:

Νομοθεσία, κανόνες και άλλοι κανονισμοί για τις δραστηριότητες οικότουρισμού. Εθελοντικά σχέδια και αυτο-ρύθμιση. Πιστοποίηση, αξιολόγηση και οικολογικές ετικέτες. Διεθνείς και διακυβερνητικές οδηγίες. Αρχές και κώδικες. Ρόλοι των διαφορετικών φορέων στην εξασφάλιση συμμόρφωσης με τους κανονισμούς ή τα εθελοντικά σχέδια.

Θέμα Γ - Ανάπτυξη προϊόντων, μάρκετινγκ και προώθηση του οικότουρισμού: Ενθάρρυνση βιώσιμων προϊόντων και καταναλωτών.

Ο οικότουρισμός θα φέρει μόνο οφέλη στη συντήρηση και στις κοινότητες εάν δημιουργείται και προωθείται ενεργά η καλή ποιότητα, βιώσιμα προϊόντα οικότουρισμού, που απεικονίζουν τη ζήτηση στην αγορά,. Αυτό το θέμα εξετάζει την ανάπτυξη των σωστών δομών υποστήριξης, της γνώσης αγοράς, και της προσοχής

στη λεπτομέρεια στην ανάπτυξη προϊόντων. Τα ζητήματα που συζητούνται περιλαμβάνουν:

Χτίζοντας βιώσιμα προϊόντα οικοτουρισμού. Συνεργασία συμμετοχών από την ανάπτυξη προϊόντων ειδικά στις περιβαλλοντικά προστατευόμενες περιοχές της βιόσφαιρας. Έρευνα αγοράς. Τεχνικές μάρκετινγκ και μέθοδοι προώθησης. Πληροφορίες στους τουρίστες. Ηθική συμπεριφορά. Περιβαλλοντική εκπαίδευση για τους καταναλωτές. Δημόσιου -ιδιωτικού τομέα σχέσεις για το μάρκετινγκ και την προώθηση. Συνεταιριστικό μάρκετινγκ για τις μικρές δράσεις οικοτουρισμού.

Θέμα Δ - Έλεγχος δαπανών και κερδών του οικοτουρισμού: εξασφάλιση δίκαιης διανομής μεταξύ των φορέων.

Σε πολλές στρατηγικές οικοτουρισμού ο στόχος είναι να μειωθούν οι δαπάνες του οικοτουρισμού και να εξασφαλιστεί μια σειρά οφελών για τις τοπικές κοινότητες, το περιβάλλον, τους επισκέπτες και άλλους φορείς. Εντούτοις, εκτός αν υπάρχει ένα σύστημα για τις επιδράσεις του οικοτουρισμού, η επιτυχία των νέων στρατηγικών και ενεργειών δεν θα είναι γνωστή. Αυτό το θέμα είναι για τις αποτελεσματικές διαδικασίες καταμέτρησης των επιδράσεων και τη διανομή των οφελών.

Μέτρηση των οικονομικών, οικολογικών και κοινωνικών δαπανών και κερδών του οικοτουρισμού. Συμβολή στη συντήρηση. Αξιολόγηση των πιθανών και πραγματικών περιβαλλοντικών και κοινωνικο-πολιτιστικών επιδράσεων του οικοτουρισμού. Λήψη προληπτικών μέτρων σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Ενσωμάτωση των διαδικασιών ελέγχου και αξιολόγησης. Ερευνητικές ανάγκες και προσαρμοστικά συστήματα διαχείρισης.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΚΕΜΠΕΚ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟ

Η διακήρυξη του Κεμπέκ για τον οικοτουρισμό ήταν το αποτέλεσμα ενός διαλόγου πολλών φορέων. Ο κύριος σκοπός του ήταν ο καθορισμός μιας προκαταρκτικής ατζέντας και ενός συνόλου συστάσεων για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων οικοτουρισμού στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης.

Οι συμμετέχοντες στη Σύνοδο Κορυφής ζήτησαν από τα Η.Ε. τις οργανώσεις του και τις κυβερνήσεις, που αντιπροσωπεύθηκαν στη σύνοδο κορυφής, να διαβιβάσουν

αυτήν την διακήρυξη στην Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής για την αειφόρο ανάπτυξη (WSSD) στο Γιοχάνεσμπουργκ, Αύγουστος/ Σεπτέμβριος 2002, υπογραμμίζοντας ότι, ως κορυφαία βιομηχανία, η αειφορία του τουρισμού πρέπει να έχει προτεραιότητα στο WSSD λόγω της πιθανής συμβολής της στην ανακούφιση από τη φτώχεια και στην προστασία του περιβάλλοντος στα διακυβευμένα οικοσυστήματα.

Αρχικά, οι συμμετέχοντες στη Σύνοδο Κορυφής αναφέρονται στους λόγους για τους οποίους ο οικοτουρισμός πρέπει να είναι μια προτεραιότητα στη στρατηγική παγκόσμιας αειφόρου ανάπτυξης. Μερικοί απ' αυτούς είναι:

- Ο οικοτουρισμός αγκαλιάζει τις αρχές του αειφόρου τουρισμού, σχετικά με τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις του τουρισμού. Αγκαλιάζει επίσης συγκεκριμένες αρχές, οι οποίες το διακρίνουν από την ευρύτερη έννοια του βιώσιμου τουρισμού.
- Οι άνθρωποι παρουσιάζουν αυξανόμενο ενδιαφέρον για το ταξίδι σε φυσικές περιοχές.
- Ο οικοτουρισμός συμβάλλει και πρέπει να συνεχίσει να συμβάλλει να καταστήσει τη γενική βιομηχανία τουρισμού βιώσιμη.
- Τα οικονομικά προγράμματα για τη συντήρηση και τη διαχείριση της βιοποικιλίας και των πολιτιστικά πλούσιων περιοχών έχουν αποδειχθεί ανεπαρκείς παγκοσμίως.
- Πολλές από αυτές τις περιοχές είναι κατοικίες ανθρώπων που ζουν συχνά στην φτώχεια και που στερούνται συχνά την υγειονομική περίθαλψη, εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, συστήματα επικοινωνιών κ.λπ.
- Οπουδήποτε ο τουρισμός στις φυσικές και αγροτικές περιοχές δεν προγραμματίζεται κατάλληλα, συμβάλλει στην επιδείνωση των φυσικών τοπίων, απειλεί την άγρια φύση και τη βιοποικιλία και προκαλεί τη θαλάσσια και παράκτια ρύπανση, την κακή ποιότητα νερού, την φτώχεια, τη μετατόπιση των γηγενών και τοπικών κοινοτήτων, και τη διάβρωση των πολιτιστικών παραδόσεων.
- Για να επιτευχθούν οφέλη από τον οικοτουρισμό και για να ελαχιστοποιηθούν πιθανές αρνητικές επιδράσεις, είναι απαραίτητο να καθιερωθούν μηχανισμοί προγραμματισμού που θα επιτρέψουν στις κοινότητες να καθορίσουν και να ρυθμίσουν τη χρήση των περιοχών τους σωστά.

- Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις είναι βασικοί συνεργάτες του οικοτουρισμού και λειτουργούν συχνά σε ένα κλίμα ανάπτυξης που δεν παρέχει την κατάλληλη οικονομική υποστήριξη για τον οικοτουρισμό.
- Για να βοηθηθούν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, μια περαιτέρω κατανόηση της αγοράς οικοτουρισμού θα απαιτηθεί μέσω της έρευνας αγοράς, της χρηματοδότησης, των κινήτρων για τη χρήση της βιώσιμης ενέργειας και των νέων τεχνολογιών, κ.λπ.
- Δεν πρέπει να υπάρξουν διακρίσεις ανάμεσα στους ανθρώπους, είτε κατά φυλή, φύλο είτε άλλες προσωπικές περιστάσεις, με σεβασμό στη συμμετοχή τους στον οικοτουρισμό ως καταναλωτές είτε ως προμηθευτές.
- Οι επισκέπτες έχουν ευθύνη απέναντι στην αειφορία του προορισμού και το παγκόσμιο περιβάλλον μέσω της επιλογής, της συμπεριφοράς και των δραστηριοτήτων ταξιδιού τους.

Λαμβάνοντας υπόψη όλους αυτούς τους παράγοντες, οι συμμετέχοντες στη Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής Οικοτουρισμού, παρήγαγαν μια σειρά συστάσεων, προκειμένου να προταθούν στις κυβερνήσεις, τον ιδιωτικό τομέα, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, στις κοινοτικού επιπέδου ενώσεις, στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά όργανα, τις διακυβερνητικές οργανώσεις, τα διεθνή οικονομικά όργανα, τις αντιπροσωπείες για την Ανάπτυξη, και τις γηγενείς και τοπικές κοινότητες.

Συστάσεις στις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές κυβερνήσεις

- Να **διατυπώσουν** εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πολιτικές οικοτουρισμού και στρατηγικές ανάπτυξης που είναι σύμφωνες με τους γενικούς στόχους της αειφόρου ανάπτυξης.
- Να **εγγυηθούν** την προστασία της φύσης, των πολιτισμών και ειδικά της παραδοσιακής γνώσης, των γενετικών πόρων, των δικαιωμάτων στο έδαφος και την ιδιοκτησία.
- Να **εξασφαλίσουν** τη συμμετοχή και το συντονισμό όλων των σχετικών δημόσιων οργάνων στα διαφορετικά στάδια στη διαδικασία οικοτουρισμού. Επιπλέον, επαρκείς μηχανισμούς χρηματοδότησης και κατάλληλη νομοθεσία για να επιτρέψουν την εφαρμογή αυτών των στόχων.

- Να **περιλάβουν** τους απαραίτητους ρυθμιστικούς και μηχανισμούς ελέγχου. Τα αποτελέσματα ελέγχου πρέπει να τεθούν στην διάθεση του ευρύ κοινού
- **Χρήση** διεθνώς εγκεκριμένων οδηγιών για την ανάπτυξη σχεδίων πιστοποίησης, οικολογικών ετικετών και άλλων εθελοντικών πρωτοβουλιών, που ενθαρρύνουν τους ιδιώτες να υιοθετήσουν τέτοια σχέδια που προωθούν την αναγνώρισή τους από τους καταναλωτές. Παροχή οικονομικής ενίσχυσης για να καταστήσουν αυτά τα σχέδια προσιτά στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).
- Να **εξασφαλίσουν** την παροχή τεχνικής, οικονομικής και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού υποστήριξης στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες είναι ο πυρήνας του οικοτουρισμού.
- Να **καθορίσουν** τις κατάλληλες πολιτικές, διοικητικά σχέδια, και προγράμματα ερμηνείας για τους επισκέπτες, και επαρκείς πηγές χρηματοδότησης για τις φυσικές περιοχές για να διαχειριστούν τους αριθμούς επισκεπτών, να προστατεύσουν τα τρωτά οικοσυστήματα, και τη βιώσιμη χρήση των ευαίσθητων βιότοπων.
- Να **περιλάβουν** τις μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις οικοτουρισμού, στις γενικά προωθητικές στρατηγικές και τα προγράμματα που εκτελούνται από την εθνική διοίκηση τουρισμού, και στις διεθνείς και εγχώριες αγορές
- Να **ενθαρρύνουν** και να **υποστηρίξουν** τη δημιουργία περιφερειακών δικτύων και συνεργασίας στην προώθηση και το μάρκετινγκ των προϊόντων οικοτουρισμού στα διεθνή και εθνικά επίπεδα
- Να **παρέχουν** κίνητρα στα γραφεία τουρισμού και άλλους φορείς παροχής υπηρεσιών (όπως τα πλεονεκτήματα μάρκετινγκ και προώθησης) για να υιοθετήσουν τις αρχές οικοτουρισμού και να καταστήσουν τις διαδικασίες τους περιβαλλοντικά, κοινωνικά και πολιτιστικά αρμόδιες
- Να **εξασφαλίσουν** ότι τα βασικά περιβαλλοντικά και πρότυπα υγείας προσδιορίζονται και ανταποκρίνονται από όλη την ανάπτυξη του οικοτουρισμού ακόμη και στις αγροτικές περιοχές.
- Να **πραγματοποιήσουν** μελέτες και έρευνες που καταγράφουν την κοινωνική περιβαλλοντική κατάσταση ενός προορισμού, με ιδιαίτερη προσοχή στα απειλούμενα υπό εξαφάνιση είδη, και να επενδύσουν στα ερευνητικά προγράμματα για τον οικοτουρισμό και τον αειφόρο τουρισμό

- Να **υποστηρίξουν** την περαιτέρω εφαρμογή των διεθνών αρχών, των οδηγιών και των κωδίκων της ηθικής για τον αειφόρο τουρισμό
- Να **προωθήσουν** και **αναπτύξουν** εκπαιδευτικά προγράμματα που απευθύνονται στα παιδιά και τους νέους για να ενισχύσουν τη συνειδητοποίηση για τη συντήρηση φύσης και τη βιώσιμη χρήση.

Συστάσεις στον ιδιωτικό τομέα

- Να έχουν στο μυαλό, πως οι επιχειρήσεις οικοτουρισμού για να είναι βιώσιμες, πρέπει να είναι κερδοφόρες για όλους τους φορείς.
- Να **αναπτύξουν** και **διευθύνουν** τις επιχειρήσεις τους που ελαχιστοποιώντας τα αρνητικά αποτελέσματα στη συντήρηση των ευαίσθητων οικοσυστημάτων και του περιβάλλοντος γενικά.
- Να **εξασφαλίσουν** πως το σχέδιο, ο προγραμματισμός, η ανάπτυξη και η λειτουργία των εγκαταστάσεων οικοτουρισμού ενσωματώνουν τις αρχές αειφορίας.
- Να **συνεργαστούν** με τις κυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις υπεύθυνες για τις προστατευμένες φυσικές περιοχές και τη συντήρηση της βιοποικιλίας, που εξασφαλίζει διαδικασίες οικοτουρισμού να ασκούνται σύμφωνα με τα διοικητικά σχέδια και άλλους κανονισμούς που επικρατούν σε εκείνες τις περιοχές
- Να κάνουν αυξανόμενη **χρήση** των τοπικών υλικών και των προϊόντων, καθώς επίσης και ανθρώπινου δυναμικού σε διαδικασίες τους, προκειμένου να διατηρηθεί η γενική αυθεντικότητα του προϊόντος οικοτουρισμού και να αυξηθεί το ποσοστό των οικονομικών και άλλων οφελών που παραμένουν στον προορισμό. Για να επιτύχουν αυτό, οι ιδιώτες πρέπει να επενδύσουν στην κατάρτιση του τοπικού εργατικού δυναμικού
- Να **παράγεται** συνειδητοποίηση μεταξύ διαχείρισης και προσωπικού τοπικών, εθνικών και παγκόσμιων περιβαλλοντικών και πολιτιστικών ζητημάτων μέσω της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

- Να **διαφοροποιήσουν** την προσφορά τους με την ανάπτυξη ενός ευρύ φάσματος τουριστικών δραστηριοτήτων σε έναν προορισμό και με την επέκταση των δραστηριοτήτων τους σε διαφορετικούς προορισμούς προκειμένου να διαδοθούν τα πιθανά οφέλη του οικοτουρισμού.

Συστάσεις στις μη κυβερνητικές οργανώσεις, στις κοινοτικού επιπέδου ενώσεις, και τα ακαδημαϊκά και ερευνητικά όργανα

- Να **παρέχουν** τεχνική, οικονομική, εκπαιδευτική, υποστήριξη στους προορισμούς οικοτουρισμού, τις κοινοτικές οργανώσεις προορισμών, τις μικρές επιχειρήσεις και τις αντίστοιχες τοπικές αρχές προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι κατάλληλες πολιτικές, οι οδηγίες ανάπτυξης και διαχείρισης, και οι μηχανισμοί ελέγχου εφαρμόζονται σωστά
- Να **ελέγξουν** και να **πραγματοποιήσουν** έρευνα για τις πραγματικές επιδράσεις των δραστηριοτήτων οικοτουρισμού πάνω στα οικοσυστήματα, την βιοποικιλία, των τοπικών και γηγενών πολιτισμών και του κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα των προορισμών οικοτουρισμού
- Να **συνεργαστούν** με τις δημόσιες και ιδιωτικές οργανώσεις που εξασφαλίζουν ότι το στοιχείο και οι πληροφορίες που παράγονται μέσω της έρευνας διοχετεύονται για να υποστηρίξουν τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων στην ανάπτυξη και τη διαχείριση οικοτουρισμού
- Να **συνεργαστούν** με τα ερευνητικά όργανα για να αναπτύξουν επαρκέστερες και πρακτικές λύσεις στα ζητήματα ανάπτυξης οικοτουρισμού.

16. ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ ΤΟΥ ΓΙΟΧΑΝΕΣΜΠΟΥΡΓΚ,
2002
“JOHANNESBURG WORLD SUMMIT”

Ιστορικό

Η Ατζέντα 21 για την αειφόρο ανάπτυξη, που συντάχθηκε από τη διεθνή κοινότητα στην παγκόσμια συνάντηση κορυφής του Ρίο το 1992, ήταν ένα πρωτοφανές παγκόσμιο σχέδιο δράσης για την αειφόρο ανάπτυξη. Δέκα χρόνια αργότερα, η Σύνοδος Κορυφής του Γιοχάνεσμπουργκ παρουσίασε μια ευκαιρία για τους σημερινούς ηγέτες να υιοθετήσουν τις συγκεκριμένες ιδέες, να προσδιορίσουν τους στόχους για την καλύτερη εφαρμογή της Ατζέντα 21.

Η Σύνοδος Κορυφής του Γιοχάνεσμπουργκ το 2002 - παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής στην αειφόρο ανάπτυξη - συγκέντρωσε δεκάδες χιλιάδες συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, εθνικούς εκπροσώπους και ηγέτες από μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), επιχειρήσεις και άλλες σημαντικές ομάδες για να στρέψει την προσοχή στην άμεση δράση προς την αντιμετώπιση των δύσκολων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης του επιπέδου ζωής των ανθρώπων και της συντήρησης των φυσικών πόρων μας σε έναν κόσμο που ο πληθυσμός του συνεχώς αυξάνεται, με κλιμάκωση στις απαιτήσεις για τα τρόφιμα, την ύδρευση, στέγη, την υγιεινή, την ενέργεια, τις υγειονομικές υπηρεσίες και την οικονομική ασφάλεια.

Η Σύνοδος Κορυφής πραγματοποιήθηκε ακριβώς έξω από το Γιοχάνεσμπουργκ, Νότια Αφρική από τις 26 Αυγούστου έως τις 4 Σεπτεμβρίου 2002. Ένα μη κυβερνητικό φόρουμ πραγματοποιήθηκε στο κοντινό κέντρο NASREC και πολυάριθμα παράλληλα γεγονότα πραγματοποιήθηκαν γύρω από το Γιοχάνεσμπουργκ συγχρόνως.

Οι στόχοι της Συνόδου Κορυφής

Προτού η γενική συνέλευση Ηνωμένων Εθνών καλέσει την παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής στην αειφόρο ανάπτυξη, ήταν γνωστό σε όλους ότι μετά τη συνάντηση κορυφής του 1992, η πρόοδος στην εφαρμογή της αειφόρου ανάπτυξης ήταν

εξαιρετικά απογοητευτική. Η φτώχεια και η περιβαλλοντική υποβάθμιση συνεχίζονταν ακόμα και επιπλέον επιδεινώνονταν. Η γενική συνέλευση δήλωσε, πως αυτό που απαιτείται δεν είναι μια νέα φιλοσοφική συζήτηση αλλά μάλλον μια σειρά ενεργειών και αλλαγών.

Η Σύνοδος Κορυφής του Γιοχάνεσμπουργκ δεν παρήγαγε μια ιδιαίτερα δραματική έκβαση, αλλά μερικοί σημαντικοί νέοι στόχοι καθιερώθηκαν από τις κυβερνήσεις, όπως:

Να διχοτομηθεί το ποσοστό των ανθρώπων χωρίς πρόσβαση στη βασική υγιεινή μέχρι το 2015.

Να χρησιμοποιηθούν και να παραχθούν χημικές ουσίες μέχρι το 2020 με τρόπους που δεν οδηγούν σε αρνητικά αποτελέσματα για την υγεία και το περιβάλλον.

Να διατηρηθούν ή να αποκατασταθούν τα αποθέματα ψαριών στα επίπεδα που μπορούν να καλύψουν τη μέγιστη βιώσιμη παραγωγή, όπου είναι δυνατόν, μέχρι το 2015

και να επιτευχθεί μέχρι το 2010 μια σημαντική μείωση του τρέχοντος ποσοστού απώλειας βιολογικής ποικιλομορφίας.

Επιπλέον, σημαντικοί πόροι δεσμεύθηκαν και έγιναν συμφωνίες για να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα αειφόρου ανάπτυξης σε όλο τον κόσμο, για να βοηθήσουν ιδιαίτερα τον αναπτυσσόμενο κόσμο, με συνεργασίες μεταξύ κυβερνήσεων, τοπικών κοινοτήτων, του ιδιωτικού τομέα και των διεθνή οργανισμών.

Υπήρξαν τρεις κύριες εκβάσεις από τη Σύνοδο Κορυφής:

- Η διακήρυξη του Γιοχάνεσμπουργκ στην αειφόρο ανάπτυξη, όπου αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεις δεσμεύτηκαν στη λήψη αναγκαίων μέτρων για να κάνουν την αειφόρο ανάπτυξη πραγματικότητα.
- Το σχέδιο εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ, το οποίο καθορίζει λεπτομερέστερα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε συγκεκριμένες περιοχές.
- Δεσμεύσεις από τις κυβερνήσεις και άλλους συμμετόχους για μια ευρεία σειρά δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών συνεργασίας που θα εφαρμόσει την αειφόρο ανάπτυξη σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Πάνω από 220 συνεργασίες (με πόρους \$235 εκ) προσδιορίστηκαν πριν από τη Σύνοδο Κορυφής και περίπου 60 συνεργασίες αναγγέλθηκαν κατά τη διάρκεια της

Συνόδου Κορυφής, συμπεριλαμβανομένων σημαντικών πρωτοβουλιών από τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία, το ΗΒ, τη Γερμανία, τη Γαλλία και την Ε.Ε.

Τονίστηκε, εντούτοις, ότι οι συνεργασίες δεν ήταν υποκατάστατο των κυβερνητικών ευθυνών και των υποχρεώσεων και ότι ο λόγος ύπαρξης των συνεργασιών είναι να εμβαθύνει στην ποιότητα της εφαρμογής.

Το σχέδιο εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ

Το σχέδιο εφαρμογής, βασισμένο στην Ατζέντα 21, είναι θεμελιώδους σπουδαιότητας για τον τομέα του τουρισμού. Παρέχει οδηγίες για την αλλαγή μη αποδεκτών τρόπων κατανάλωσης και παραγωγής, τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν άμεσα στον τομέα του τουρισμού. Δηλώνει συγκεκριμένα, ότι η προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης στον τουρισμό είναι ένα ζήτημα προστασίας και σωστής διαχείρισης των φυσικών πόρων για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, και ότι ο αειφόρος τουρισμός συμβάλλει στην κοινωνική, οικονομική ανάπτυξη και την ανάπτυξη υποδομών σε διάφορα μέρη του κόσμου. (Άρθρα 41, 52, 64)

Συγκεκριμένα: άρθρο 41

Προώθηση της αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένου του μη καταναλώσιμου τουρισμού και του οικοτουρισμού, λαμβάνοντας υπόψη το πνεύμα της διεθνούς χρονιάς οικοτουρισμού το 2002, την χρονιά πολιτιστικής κληρονομιάς Ηνωμένων Εθνών το 2002, τη Σύνοδο Κορυφής το 2002 παγκόσμιου οικοτουρισμού με τη Διακήρυξη του Κεμπέκ, και ο παγκόσμιος κώδικας ηθικής για τον τουρισμό όπως υιοθετείται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού προκειμένου να αυξηθούν τα οφέλη από τους πόρους τουρισμού για τον πληθυσμό στις κοινότητες προορισμού, διατηρώντας την πολιτιστική και περιβαλλοντική ακεραιότητά τους, ενισχύοντας την προστασία των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών και των περιβαλλοντολογικών κληρονομιών. Προωθεί την αειφόρο ανάπτυξη και την φέρουσα ικανότητα-οικοδόμησης του τουρισμού προκειμένου να συμβάλει στην ενίσχυση των αγροτικών και τοπικών κοινοτήτων. Αυτό θα περιελάμβανε ενέργειες σε όλα τα επίπεδα:

(α) Να ενισχύσει τη διεθνή συνεργασία, την άμεση ξένη επένδυση και τις εταιρικές σχέσεις και με τους ιδιωτικούς και δημόσιους τομείς, σε όλα τα επίπεδα

(β) Να αναπτύξει προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, που ενθαρρύνουν τους ανθρώπους για να συμμετέχουν στον οικοτουρισμό, να επιτρέψουν στις γηγενείς και τοπικές κοινότητες να αναπτυχθούν και να ωφεληθούν από τον οικοτουρισμό, και να ενισχύσουν τη συνεργασία φορέων στην ανάπτυξη του τουρισμού και στη συντήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς, προκειμένου να βελτιωθεί η προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.

(γ) Παρέχει τεχνική βοήθεια στις αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με μεταβατικές οικονομίες για να υποστηρίξει την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη και επενδύσεις των επιχειρήσεων. Να βελτιώσει τον εσωτερικό τουρισμό, και για να τονώσει την επιχειρηματική ανάπτυξη

(δ) Να βοηθήσουν τις κοινότητες προορισμού στη διαχείριση των επισκέψεων στα αξιοθέατά τους με το μέγιστο όφελος, εξασφαλίζοντας λιγότερο αρνητικές επιδράσεις και κινδύνους για τις παραδόσεις τους, τον πολιτισμό και το περιβάλλον, με την υποστήριξη του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού και άλλων σχετικών οργανώσεων

(ε) Προωθεί τη διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων, μέσω της διευκόλυνσης στην πρόσβαση των αγορών και τις εμπορικές πληροφορίες, και τη συμμετοχή των αναδυόμενων τοπικών επιχειρήσεων, ειδικά μικρομεσαίων.

**17. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΕΙΦΟΡΟ
ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΣΤΙΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**
“EUROPEAN CHARTER FOR SUSTAINABLE TOURISM IN PROTECTED AREAS”
2002

Βασικές πληροφορίες για τον καταστατικό χάρτη

Το πρόγραμμα Ατζέντα 21 της διάσκεψης Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον και την ανάπτυξη του Rio de Janeiro 1992 δημιουργήθηκε επειδή είχε γίνει σαφές ότι υπήρχε ανάγκη για αειφόρο ανάπτυξη. Κατά συνέπεια, η ιδέα του αειφόρου τουρισμού έχει γίνει αποδεκτή για μερικά χρόνια, και υπάρχουν πολλά καλά παραδείγματα των δραστηριοτήτων σε αυτόν τον τομέα. Εντούτοις, οι συνεχώς αυξανόμενες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι προστατευόμενες ζώνες παρουσίασαν την ανάγκη ανάπτυξης ενός καταστατικού χάρτη.

Το 1995, η ομοσπονδία EUROPARC, η οργάνωση των προστατευόμενων περιοχών στην Ευρώπη, πήρε την πρωτοβουλία να ιδρύσει τον ευρωπαϊκό καταστατικό χάρτη για τον αειφόρο τουρισμό στις προστατευόμενες περιοχές. Αυτός ο καταστατικός χάρτης αναπτύχθηκε από μια ευρωπαϊκή ομάδα που αντιπροσωπεύει τις προστατευόμενες ζώνες, την τουριστική βιομηχανία και τους συνεργάτες τους, κάτω από τις καθοδηγήσεις του EUROPARC. Το έργο χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα LIFE της Ε.Ε. (Parks for Life).

Δέκα ευρωπαϊκοί εθνικοί δρυμοί μαζί με τους αντιπροσώπους της τουριστικής βιομηχανίας και των μη κυβερνητικών οργανώσεων, που είναι ενεργοί στους τομείς τουρισμού και περιβάλλοντος, συνέβαλαν με την εμπειρία τους και περιέγραψαν τις ανάγκες τους. Μια τελική έκδοση του καταστατικού χάρτη δημοσιεύθηκε το 2000, με 21 εθνικούς δρυμούς από την Αυστρία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία, την Πορτογαλία, την Ισπανία και το Η.Β. που υπογράφουν μια επιστολή πρόθεσης. Οι πρώτοι επιτυχείς υποψήφιοι απονεμήθηκαν τον καταστατικό χάρτη το φθινόπωρο 2001.

Ο καταστατικός χάρτης δεσμεύει τους υπογράφοντες στην εφαρμογή μιας τοπικής στρατηγικής για τον αειφόρο τουρισμό που ορίζεται ως: «οποιαδήποτε μορφή ανάπτυξης, διαχείρισης ή δραστηριότητας τουρισμού που εξασφαλίζει

μακροπρόθεσμη προστασία και συντήρηση των φυσικών, πολιτιστικών και κοινωνικών πόρων και συμβάλλει με θετικό τρόπο στην οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία των ατόμων που ζουν, που εργάζονται ή που μένουν στις προστατευόμενες περιοχές».

Ο καταστατικός χάρτης καθορίζει τις κοινές ευθύνες των αρχών της προστατευμένης περιοχής, των τουριστικών επιχειρήσεων και των τουριστικών οπερατέρ. Χωρίζεται σε τρία τμήματα:

- Αειφόρος τουρισμός για την προστατευόμενη ζώνη
- Αειφόρος τουρισμός για τις επιχειρήσεις τουρισμού στην περιοχή
- Αειφόρος τουρισμός για τις επιχειρήσεις που διοργανώνουν ταξίδια εντός και προς τις προστατευόμενες ζώνες

Ο ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

Ανάπτυξη του τουρισμού στις προστατευόμενες περιοχές σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης

Οι στόχοι του ευρωπαϊκού καταστατικού χάρτη για τον αειφόρο τουρισμό είναι:

- Να ενημερώσει τους ανθρώπους για τις προστατευόμενες ζώνες της Ευρώπης, για να τους υποστηρίξουν. Πρέπει να καταλάβουμε ότι είναι ένα θεμελιώδες μέρος της κληρονομιάς μας που πρέπει να συντηρηθεί για τις τρέχουσες και μελλοντικές γενεές για να είναι σε θέση να τις απολαύσουν.
- Να βελτιώσουν την αειφόρο ανάπτυξη και τη διαχείριση του τουρισμού στις προστατευόμενες ζώνες, διαχείριση που λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες του περιβάλλοντος, των ντόπιων, των τοπικών επιχειρήσεων και των επισκεπτών

Ο καταστατικός χάρτης απεικονίζει την επιθυμία των αρχών που διαχειρίζονται τις προστατευόμενες περιοχές, των τοπικών φορέων και των αντιπροσώπων των τουριστικών επιχειρήσεων, να υποστηρίξει και να ενθαρρύνει τον τουρισμό που συμφωνεί με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

Προκειμένου να ισχύσει αυτή η μορφή τουρισμού στην πράξη, είναι απαραίτητο να ληφθεί μια σφαιρική άποψη του τουρισμού μέσα και γύρω από μια προστατευόμενη

ζώνη και να ενισχυθούν οι θετικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ του τουρισμού και άλλων οικονομικών τομέων στην περιοχή.

Τέλος, ο στόχος αυτού του τύπου τουρισμού είναι να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των επισκεπτών της Ευρώπης με το να καταστήσει τα ταξίδια σημαντικά και πάλι, με το να δώσει χρόνο να γνωριστούν οι άνθρωποι, και να κερδίσει από την εμπειρία με:

Πρωώθηση των συνεργασιών για τον προγραμματισμό και την ανάπτυξη τουρισμού

Ο καταστατικός χάρτης αναγνωρίζει ότι οι αρχές προστατευμένων περιοχών δεν πρέπει να δουλέψουν μόνο πάνω στη διαχείριση του τουρισμού, αλλά περισσότερο, πρέπει να συμμετέχουν στην ανάπτυξη και τη διαχείρισή της όλοι εκείνοι που επηρεάζονται από τον τουρισμό μέσα και γύρω από μια προστατευόμενη περιοχή.

Οι υπογράφοντες του καταστατικού χάρτη για τον αειφόρο τουρισμό συμφωνούν να υιοθετήσουν τις μεθόδους εργασίας βασισμένες στη συνεργασία. Αυτό θα ισχύσει σε κάθε στάδιο της δραστηριότητας, από την ανάπτυξη ενός αειφόρου προγράμματος τουρισμού μέχρι την εφαρμογή του. Θα λάβει τη μορφή σαφών συμφωνιών και συνεργασίας μεταξύ των αρχών προστατευμένων περιοχών, των φορέων παροχής υπηρεσιών, και της τοπικής κοινότητας. Ο καταστατικός χάρτης είναι ένα εργαλείο για να τεθεί αυτή η συνεργασία στην πράξη. Ενθαρρύνει τη διανομή των ευθυνών και περιγράφει τις μεμονωμένες και συλλογικές υποχρεώσεις της προστατευόμενης ζώνης και των συνεργατών της.

Υιοθέτηση μιας στρατηγικής προσέγγισης

Η υπογραφή του καταστατικού χάρτη σημαίνει υιοθέτηση μιας στρατηγικής στην αειφόρο τουριστική ανάπτυξη στις προστατευόμενες περιοχές. Αυτό σημαίνει, πραγματοποίηση διάγνωσης, συνεργασίες, στρατηγικούς στόχους, εύρεση κατάλληλων πόρων, ακολουθώντας ένα πρόγραμμα δράσης και μετρώντας τα αποτελέσματα.

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, ο καταστατικός χάρτης έχει χωριστεί σε τρία τμήματα:

Ι. Αειφόρος τουρισμός για την προστατευόμενη περιοχή

Ο καταστατικός χάρτης ισχύει για τις μεμονωμένες προστατευόμενες περιοχές παντός τύπου. Οι αρχές της προστατευόμενης περιοχής πρέπει να κάνουν διάγνωση των αναγκών της περιοχής (προβλήματα και ευκαιρίες) που αναγνωρίζονται και γίνονται αποδεκτές από τους τοπικούς συνεργάτες. Ο στόχος αυτής της προσέγγισης είναι να βρεθεί η κατάλληλη μελλοντική κατεύθυνση που θα πάρει ο τουρισμός στην περιοχή.

Η στρατηγική που προτείνεται από την προστατευόμενη περιοχή πρέπει να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί σε συνεργασία με τους τοπικούς αντιπροσώπους του τουρισμού, τους επιχειρησιακούς τομείς, τους ντόπιους και τις αρχές.

ii. Αειφόρος τουρισμός για τις τοπικές τουριστικές επιχειρήσεις

Ο καταστατικός χάρτης αντιπροσωπεύει ένα πλαίσιο για συμμετοχή των τοπικών επιχειρήσεων τουρισμού που είναι εγκατεστημένες στις προστατευόμενες περιοχές. Οι τοπικές επιχειρήσεις είναι ζωτικής σημασίας συνεργάτες των αρχών της περιοχής για την ανάπτυξη της στρατηγικής τουρισμού της περιοχής και πρέπει να περιληφθούν σε αυτήν την διαδικασία.

Αυτή η συμμετοχή επιτρέπει στις επιχειρήσεις τουρισμού να λειτουργήσουν μαζί με τις αρχές, για να λάβουν μεμονωμένη αναγνώριση ως υπογράφωντες του καταστατικού. Αυτό θα περιλάβει μια υπεύθυνη διάγνωση από την επιχείρηση των δραστηριοτήτων της, δηλ. ισορροπία μεταξύ αυτού που προσφέρεται και αυτών που αναμένουν οι επισκέπτες και μέτρα που λαμβάνονται στην ενίσχυση της τοπικής κληρονομιάς. Η αειφορία του περιβάλλοντος πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη στην στρατηγική της επιχείρησης. Η επιχείρηση θα διατυπώσει τις ιδέες της για τον αειφόρο τουρισμό και την πρακτική αίτησή τους, σε συνεργασία με την προστατευόμενη περιοχή.

iii. Αειφόρος τουρισμός για τους τουριστικούς πράκτορες

Αυτό το τμήμα αντιπροσωπεύει ένα πλαίσιο για τη συμμετοχή των τουριστικών πρακτόρων που ενσωματώνουν τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης στο τουριστικό τους προϊόν, και οργανώνουν ταξίδια μέσα και προς τις προστατευόμενες ζώνες. Οι πράκτορες που εργάζονται σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να συμφωνήσουν σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές, για τη στρατηγική στην προστατευόμενη ζώνη και

τους τοπικούς φορείς παροχής υπηρεσιών, αναλύοντας την συμβατότητα των προϊόντων τους με τους στόχους της περιοχής. Η ροή επισκεπτών που προσελκύονται από μια περιοχή δεν πρέπει να καταστρέψει την πολιτιστική κληρονομιά που οι τουρίστες έρχονται να δουν.

Αντιμετώπιση βασικών ζητημάτων

Κάθε προστατευόμενη περιοχή είναι διαφορετική. Προτεραιότητες στρατηγικής και το πρόγραμμα δράσης πρέπει να καθοριστούν τοπικά. Εντούτοις, ο καταστατικός χάρτης απαιτεί την αντιμετώπιση των ακόλουθων βασικών ζητημάτων:

- Προστασία και ενίσχυση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, μέσω του τουρισμού, και προστασία από την υπερβολική ανάπτυξη τουρισμού, με: παρακολούθηση του αντίκτυπου στη χλωρίδα και την πανίδα και ελέγχοντας τον τουρισμό στις ευαίσθητες θέσεις. Ενθαρρύνοντας δραστηριότητες, που υποστηρίζουν τη συντήρηση της ιστορικής κληρονομιάς, του πολιτισμού και των παραδόσεων, ελέγχοντας και μειώνοντας δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των επιδράσεων τουρισμού, οι οποίες έχουν επιπτώσεις στην ποιότητα των τοπίων, του αέρα και του ύδατος. Μειώνοντας την χρήση μη ανανεώσιμης ενέργειας, την δημιουργία περιπτώσεων αποβλήτων. Ενθαρρύνοντας επισκέπτες και τη βιομηχανία τουρισμού για να συμβάλει στη συντήρηση.
- Να παρέχει σε όλους τους επισκέπτες μια υψηλής ποιότητας εμπειρία σε όλες τις πτυχές της επίσκεψής τους, με: έρευνα πάνω στις προσδοκίες και την ικανοποίηση των υπαρχόντων και πιθανών επισκεπτών. Συναντώντας ειδικές ανάγκες των επισκεπτών. Υποστήριξη των πρωτοβουλιών ελέγχου και βελτίωσης της ποιότητας των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών.
- Αποτελεσματική επικοινωνία με τους επισκέπτες για τις πρόσθετες ιδιότητες της περιοχής, με: Εξασφάλιση της ειλικρινούς προώθησης και διαφήμισης της περιοχής. Παροχή ευκολοδιάβαστων πληροφοριών, καλής ποιότητας. Ενθαρρύνοντας τις τοπικές επιχειρήσεις με παροχή εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων, και επίσκεψής τους όχι μόνο από τουρίστες αλλά και από τους ντόπιους, συμπεριλαμβανομένων σχολικών ομάδων.

- Να ενθαρρύνει συγκεκριμένα προϊόντα τουρισμού, που επιτρέπουν την ανακάλυψη και την κατανόηση της περιοχής, με: παροχή και ενίσχυση δραστηριοτήτων, γεγονότων που περιλαμβάνουν την ερμηνεία της τοπικής φύσης και της κληρονομιάς.
- Να εξασφαλίσει ότι ο τουρισμός υποστηρίζει και δεν μειώνει την ποιότητα της ζωής των ντόπιων, με: συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων στον προγραμματισμό του τουρισμού της περιοχής. Εξασφάλιση καλής επικοινωνίας μεταξύ της προστατευόμενης περιοχής, των ντόπιων και των επισκεπτών.
- Να αυξήσει τα οφέλη από τον τουρισμό στην τοπική οικονομία, με: προώθηση στην αγορά των τοπικών προϊόντων (τρόφιμα, τέχνες, τοπικές υπηρεσίες)
- Να ελέγξει και να επηρεάσει τις ροές επισκεπτών για να μειώσει τις αρνητικές επιδράσεις, με: Διατηρώντας ένα αρχείο του αριθμού των επισκεπτών. Δημιουργία και εφαρμογή διοικητικού σχεδίου επισκεπτών. Προώθηση της χρήσης των δημόσιων συγκοινωνιών. Ποδηλασία και περίπατοι ως εναλλακτική λύση στα ιδιωτικά αυτοκίνητα,. Έλεγχος του ύφους οποιασδήποτε νέας τουριστικής υποδομής.

Οι πρώτοι εθνικοί δρυμοί μέλη

Τον Οκτώβριο 2001 τα πρώτα επτά πάρκα εγκρίθηκαν ως πάρκα του χάρτη και έλαβαν τα πιστοποιητικά τους από την ομοσπονδία EUROPARC στην ετήσια διάσκεψή της στο Matrel, Αυστρία. Αυτά τα πάρκα ποικίλλουν στο μέγεθος και περιλαμβάνουν εθνικά πάρκα καθώς επίσης και περιφερειακά φυσικά πάρκα (στην Αυστρία, τη Γερμανία, την Ισπανία, τη Γαλλία, και την Ιταλία). Άλλα πάρκα από ολόκληρη την Ευρώπη είναι στο στάδιο της αναγνώρισης από τον καταστατικό χάρτη.

Τα οφέλη για τις προστατευόμενες περιοχές

Οι προστατευόμενες ζώνες που αναγνωρίζονται μέσω του χάρτη θα είναι σε θέση να επιδείξουν αυτό το επίτευγμα μέσω της δημοσιότητας και ωφελούνται από την συνεργασία με άλλα πάρκα που έχουν παρόμοια δέσμευση για το αειφόρο τουρισμό σε ολόκληρη την Ευρώπη. Θα τους αποφέρει:

- Μια βάση για την ενίσχυση σχέσεων με τους τοπικούς φορείς τουρισμού και την ευρύτερη βιομηχανία τουρισμού
- Μεγάλη ακτινοβολία στον ευρωπαϊκό χώρο ως περιοχή που αφιερώνεται στον αιεφόρο τουρισμό
- Ευκαιρίες δημόσιων σχέσεων με τους επισκέπτες και με τα τοπικά και εθνικά μέσα
- Ευκαιρία να συνεργαστεί και να μάθει από άλλα ευρωπαϊκά πάρκα μέσω πανευρωπαϊκού δικτύου
- Μεγαλύτερη αξιοπιστία μεταξύ των πιθανών χρηματοδοτικών συνεργατών
- Χρήσιμη εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε νέες ιδέες και βελτιώσεις

Κατά κανόνα, εθνικοί δρυμοί και προστατευόμενες περιοχές, που καλύπτουν τις απαιτήσεις του καταστατικού χάρτη, θα ωφεληθούν από τα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα του καλά διοικούμενου αιεφόρου τουρισμού.

Η διαδικασία εφαρμογής και επαλήθευσης

Για να γίνουν μέλη του καταστατικού, οι προστατευόμενες περιοχές πρέπει να ολοκληρώσουν μια διαδικασία εφαρμογής και επαλήθευσης, κατά τη διάρκεια της οποίας πρέπει να καταδείξουν ότι ικανοποιούν τις απαιτήσεις του. Τα ενδιαφερόμενα πάρκα, πρέπει να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους στην ομοσπονδία EUROPARC εκ των προτέρων, δεδομένου ότι ο αριθμός αιτήσεων που μπορεί να υποβληθεί σε επεξεργασία μέσα σε ένα έτος είναι περιορισμένος. Η Επιτροπή αξιολόγησης είτε θα εγκρίνει την εφαρμογή (ενδεχομένως εξαρτώμενη από τις διευκρινισμένες βελτιώσεις) είτε θα την απορρίψει (με τους λόγους που δίνονται).

Οι προστατευόμενες περιοχές που υποβάλλουν αίτηση απαιτείτε να καταβάλουν μια βασική αμοιβή για να καλύψουν τις δαπάνες της διοίκησης και της επαλήθευσης.

Τρέχον στάδιο ανάπτυξης και εφαρμογής

Η παράγραφος 1 του καταστατικού βρίσκεται σε πλήρη εφαρμογή στις προστατευόμενες ζώνες ποικίλων ευρωπαϊκών χωρών. Οι προστατευόμενες περιοχές που ικανοποιούν τις απαιτήσεις μπορούν να ισχύσουν και να γίνουν μέλη

του ευρωπαϊκού καταστατικού χάρτη και να λάβουν την επίσημη αναγνώριση. Οι διαδικασίες εξετάζονται και θέτουν λειτουργία.

Παράγραφοι 2 και 3, για τις επιχειρήσεις τουρισμού και τους τουριστικούς πράκτορες δεν ισχύουν ακόμα σε αυτό το στάδιο της εφαρμογής. Ιδιαίτερα όσον αφορά την παράγραφο 2 για τις επιχειρήσεις τουρισμού, αναγνωρίζεται ότι μια πιο εύκαμπτη προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να λάβει υπόψη τις τοπικές ανάγκες και καταστάσεις. Στο θέμα για το πώς ο καταστατικός χάρτης αφορά τα υπάρχοντα οικολογικά σήματα και τα ποιοτικά λογότυπα για τις τοπικές επιχειρήσεις είναι σχετικά. Διάφορες μεμονωμένες πειραματικές πρωτοβουλίες εξετάζουν την πρακτική εφαρμογή της παραγράφου 2.

18. ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΑΞΙΔΙΟΥ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ «ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ»

To WTTC (World Travel & Tourism Council)

Είναι ένα φόρουμ για τους επιχειρησιακούς ηγέτες του κόσμου που περιλαμβάνει αρχηγούς και διευθυντές των παγκόσμια πρώτιστων επιχειρήσεων. Είναι το μόνο σώμα που αντιπροσωπεύει τον ιδιωτικό τομέα της ταξιδιωτικής & τουριστικής βιομηχανίας παγκοσμίως.

Η αποστολή του WTTC είναι να βελτιώσει την ενημέρωση, για τον πλήρη οικονομικό αντίκτυπο, της μεγαλύτερης γεννήτριας πλούτου και απασχόλησης – τον τουρισμό. Εάν οι κυβερνήσεις συνεργαστούν με το συμβούλιο, θα είναι σε θέση να ξεκλειδώσουν τη δυνατότητα της βιομηχανίας στην αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού.

Τέταρτη παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής Ταξιδιού & Τουρισμού

Η τρίτη παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής, που πραγματοποιήθηκε στη Vilamoura, Πορτογαλία Μάιος 2003, συγκέντρωσε περισσότερους από 500 σημαντικότερους ηγέτες Ταξιδιού & Τουρισμού, κατά τη διάρκεια μιας από τις δυσκολότερες περιόδους που αντιμετώπισε η βιομηχανία τουρισμού.

Οι αλυσίδα κρίσεων που χτύπησαν τον τουρισμό κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών έχουν ασκήσει και κάποια θετική επίδραση. Κυρίως γιατί έχουν αυξήσει τη συνειδητοποίηση, από κυβερνήσεις και κοινό, της ζωτικής σημασίας συμβολής του τουρισμού στις εθνικές οικονομίες. Έχουν θέσει σε επιφυλακή βιομηχανίες και κυβερνήσεις να αναμένουν πάντα το απροσδόκητο και να προετοιμάζονται για νέες κρίσεις.

Τον Μάιο του 2004, το WTTC οργάνωσε την τέταρτη παγκόσμια σύνοδο κορυφής, που φιλοξενήθηκε στο Κατάρ. Με θέμα την 'Αλλαγή' (*Driving Change*). Επισήμανε ότι είναι κρίσιμο όχι μόνο για τη βιομηχανία να προσαρμοστεί στο μεταβαλλόμενο περιβάλλον και την αγορά, αλλά και να ενθαρρύνει όλους τους φορείς - είτε κυβερνήσεις, κοινότητες, ιδιωτικό τομέα, είτε τα μέσα ενημέρωσης - στην συνεργασία προς την επίτευξη αλλαγών στον ανεφοδιασμό που θα εξασφαλίσει την αειφόρο και κερδοφόρα ανάπτυξη του τομέα και θα φέρει οφέλη σε όλους.

Η τέταρτη παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής ήταν το σημαντικότερο γεγονός του παγκόσμιου ημερολογίου της βιομηχανίας τουρισμού το 2004 - παρέχοντας το φόρουμ στο οποίο οι πιο προεξέχοντες ιθύνοντες του τουρισμού ενώθηκαν για να συζητήσουν τις προτεραιότητες για την αλλαγή και πόσο καλύτερα θα εξασφαλισθεί η πραγματοποίηση αυτών των αλλαγών.

Η Σύνοδος Κορυφής του Κατάρ περιέλαβε ένα ευρύ φάσμα ομιλητών και από τη βιομηχανία και από το δημόσιο τομέα, αναλύοντας βασικά ζητήματα στην υπόθεση του τουρισμού.

Γνωστές πολιτικές προσωπικότητες και προσωπικότητες της βιομηχανίας, συζήτησαν τις τάσεις που διαμορφώνουν το μέλλον και τον αντίκτυπο που θα έχουν στην παγκόσμια οικονομία και το πολιτικό περιβάλλον, καθώς επίσης και στους καταναλωτικούς τρόπους ζωής, τις φιλοδοξίες και τις απαιτήσεις του τουρισμού.

Οι ηγέτες της βιομηχανίας εστίασαν στον τρόπο με τον οποίο καθορίζουν τις νέες στρατηγικές τους για το μεταβαλλόμενο περιβάλλον, στον τρόπο με τον οποίο θα διαφοροποιούσαν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους στο μέλλον και πώς θα έπειθαν τους πελάτες, τους μετόχους και τους υπαλλήλους τους για να σκεφτούν και να συμπεριφερθούν διαφορετικά. Κυρίως, πώς θα αντιδρούσαν όταν απρόβλεπτα γεγονότα εκτροχιάσουν την πορεία των σχεδίων τους.

Επιπλέον, οι κορυφαίοι επενδυτές και οι επιχειρηματίες εξήγησαν τις φιλοσοφίες επένδυσής τους και έκαναν τις προβλέψεις τους ως προς το πόσο οι διαφορετικοί τομείς της αγοράς θα απέδιδαν βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα.

Η πέμπτη παγκόσμια σύνοδος κορυφής του Συμβουλίου Ταξιδιού & Τουρισμού πραγματοποιήθηκε στην Ινδία το 2005.

Η έκτη παγκόσμια σύνοδος κορυφής του Ταξιδιωτικού & Τουριστικού Συμβουλίου

Η ετήσια παγκόσμια Σύνοδος Κορυφής ταξιδιού & τουρισμού πρόκειται να διοργανωθεί στις 10 έως τις 12 Απριλίου 2006 στην Ουάσιγκτον. Η Σύνοδος Κορυφής θα συγκεντρώσει τους CEOs και τους προέδρους επιχειρήσεων ταξιδιού & τουρισμού από όλων τον κόσμο, Υπουργούς, ανώτερους κυβερνητικούς και

δημοσιογράφους από όλη την υδρόγειο. Αναμένεται ότι θα υπάρξει μια ειλικρινής και ανοικτή ανταλλαγή των ιδεών.

Το θέμα αυτής της συνόδου κορυφής θα είναι το «ανοικτό μυαλό, ανοικτός κόσμος» (*Open Mind, Open World*). Οι ηγέτες που συμμετέχουν στη σύνοδο κορυφής θα κληθούν να προσδιορίσουν τα εμπόδια που πρέπει ακόμα να υπερνικηθούν για να εξασφαλίσουν την ανάπτυξη του τουρισμού μακροπρόθεσμα και τι μπορούμε να κάνουμε έτσι ώστε οι απέραντες ευκαιρίες που προσφέρονται από την τουριστική βιομηχανία να είναι αξιοποιήσιμες από όλους.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

«Blueprint for New Tourism»

Στο συμπέρασμα της τρίτης παγκόσμιας συνόδου κορυφής ταξιδιού & τουρισμού τον Μάιο 2003, επιχειρήσεις και πολιτικοί ηγέτες κάλεσαν το WTTC να δημιουργήσει ένα νέο όραμα και στρατηγική για τον τουρισμό, ένα όραμα που θα περιελάμβανε μια συνεπή συνεργασία μεταξύ όλων των συμμετεχόντων, δημόσιους και ιδιωτικούς, για να ενισχύσει τις προσπάθειες της τουριστικής βιομηχανίας και να μετατρέψει τις μελλοντικές προκλήσεις σε ευκαιρίες. Το σχεδιάγραμμα για τον νέο τουρισμό είναι η απάντηση του WTTC σε αυτήν την πρόσκληση για τη δράση.

Το σχεδιάγραμμα για τον νέο τουρισμό παρέχει ένα νέο στρατηγικό πλαίσιο για να σιγουρέψει ότι ο τουρισμός λειτουργεί προς όφελος όλων στο μέλλον. Κοιτάζει πέρα από τις βραχυπρόθεσμες εκτιμήσεις και εστιάζει στα οφέλη όχι μόνο για τους ανθρώπους που ταξιδεύουν, αλλά και για τους ανθρώπους στις κοινότητες που επισκέπτονται, και για τα αντίστοιχα φυσικά, κοινωνικά και πολιτιστικά περιβάλλοντά τους.

Ο τουρισμός προσφέρει ευκαιρίες για την ανάπτυξη στις οικονομίες, τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, τοπικές κοινότητες και επιχειρήσεις, υπό τον όρο ότι:

- 1. Οι κυβερνήσεις αναγνωρίζουν τα ταξίδια & τον τουρισμό ως κορυφαία προτεραιότητα**
- 2. Οι επιχειρήσεις εξισορροπούν τα οικονομικά τους με τους ανθρώπους, τον πολιτισμό και το περιβάλλον**

3. Υπάρχει μια κοινή αναζήτηση της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης και ευημερίας

Τι κρατά τον τουρισμό πίσω

Οι τοπικές συνθήκες αποτρέπουν την ανάπτυξη, αυτές μπορούν να είναι ο κακός προγραμματισμός, αποθάρρυνση μέσω της φορολογίας, επιχειρησιακά προβλήματα, έλλειψη υποστήριξης κατάρτισης, κ.λπ.

Οι εξωτερικοί παράγοντες βλάπτουν την εμπιστοσύνη: νομικές αβεβαιότητες πέρα από την ιδιοκτησία ή τις ανεπαρκείς χρησιμότητες και υποδομές, κίνδυνοι της τρομοκρατίας, έγκλημα ή ασθένειες.

Τι μπορεί να κάνει ο νέος τουρισμός

Μπορεί να παρέχει:

- Νέα ελπίδα για τους ανθρώπους και τις οικονομίες. Ο νέος τουρισμός είναι μια δύναμη ικανή να βελτιώσει εντυπωσιακά το οικονομικό και κοινωνικό δικαίωμα ευημερίας σε όλη την υδρόγειο, και περιμένει απλά να εξαπολυθεί.
- Συνεπής πολιτική που οδηγεί στην υψηλής-αξίας κυκλοφορία του τουρισμού και στα καλύτερα κέρδη.
- Βελτιωμένα εθνικά εισοδήματα που φέρνουν βελτιωμένες οικονομικές συνθήκες, βεβαιώνοντας την ευρύτερη διάδοση των οφελών.
- Συνεχώς αυξανόμενες επιχειρήσεις, επενδύσεις και εργασίες, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, και σε οικονομίες σε όλα τα στάδια της ανάπτυξης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: ΜΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΠΡΕΠΕΙ:

- Να ασκήσουν ηγεσία με τον καθορισμό της συνεπούς και βελτιωμένης διαχείρισης που μπορεί αποτελεσματικά να οδηγήσει στον νέο τουρισμό.
- Να ανυψώσουν τον τουρισμό στο στρατηγικό εθνικό επίπεδο με ανώτερη χάραξη πολιτικής.

- Να εντάξουν τον τουρισμό σε όλες τις πολιτικές και τη λήψη αποφάσεων, για να προωθήσουν την ανάπτυξη που σέβεται και τις επιχειρησιακές ανάγκες και την ευημερία των πολιτών.

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΡΕΠΕΙ:

- Να υιοθετήσει στρατηγική σκέψη ώστε να αναπτυχθεί ο τουρισμός με οφέλη για το καθένα.
- Να επεκτείνει και να διαφοροποιήσει τις προσφορές προϊόντων για να βελτιώσει τα κέρδη και την κοινωνική αξία.
- Να κατευθύνει νεωτεριστική διαχείριση και να βοηθήσει να διαδώσει καλύτερες πρακτικές μέσω της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΡΕΠΕΙ:

- Να συνεργαστούν στον προσδιορισμό των ευκαιριών για την ανάπτυξη.
- Να εστιάσουν στην οικοδόμηση του τουρισμού που ανοίγει νέες προοπτικές για τους ανθρώπους - από την απασχόληση στην ανάπτυξη.
- Να συνεργαστούν προς την μείωση εμποδίων στην ανάπτυξη - από τις ανεπάρκειες υποδομής κατά της ρύπανσης, και από την ξεπερασμένη νομοθεσία στις ανησυχίες της υγείας και ασφάλειας.

Ο τομέας του τουρισμού δηλώνει την ετοιμότητά του να κάνει το καθήκον του. Τώρα θέλει μια απόλυτη δέσμευση από τους συνεργάτες του ότι έχουν κατανοήσει και είναι έτοιμοι να ενωθούν στην οικοδόμηση του νέου τουρισμού για να φέρει οφέλη στον κόσμο.

19. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ (VISIT), 2004

Το πρόγραμμα αυτό δημιουργήθηκε με τη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Περιβαλλοντικής Αντιπροσωπείας και υποστηρίζεται οικονομικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στα πλαίσια του VISIT αναπτύσσονται, η θεσμική, περιβαλλοντική, κοινωνικο-πολιτιστική και οικονομική επίδοση καθώς και οι «ευρωπαϊκοί δείκτες για την αειφόρο ανάπτυξη τουρισμού στους προορισμούς». Το πρόγραμμα VISIT (VOLUNTARY INITIATIVES FOR SUSTAINABLE TOURISM) άρχισε επίσης να αναπτύσσει πρότυπα που επιτρέπουν στους τουρίστες να προσδιορίσουν τα ευρωπαϊκά 'οικολογικά σήματα' τουρισμού με μια υψηλή περιβαλλοντική ποιότητα.

Η αποστολή του προγράμματος:

«Να προωθήσει και να υποστηρίξει την αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού μέσω της αντιπροσώπευσης, της προώθησης και της αμοιβαίας συνεργασίας των διεθνών, εθνικών και περιφερειακών σχεδίων και άλλων εθελοντικών πρωτοβουλιών για τον αειφόρο τουρισμό σε διεθνές επίπεδο.»

Η ένωση καθιερώθηκε το 2004. Αυτό ήταν το αποκορύφωμα της τρέχουσας συνεργασίας μεταξύ ενός μεγάλου αριθμού σημαντικών «οικολογικών σημάτων» του τουρισμού από το 2001 και μετά. Επτά από αυτά τα σήματα (βάση στην Ολλανδία, την Ιταλία, τη Δανία, τη Λετονία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελβετία και το Λουξεμβούργο) ίδρυσαν την οργάνωση και μαζί αντιπροσωπεύουν πάνω από 2.000 συμμετέχουσες επιχειρήσεις τουρισμού.

Ο συνεταιρισμός των «σημάτων» μέσα στο VISIT είναι βασισμένη στην αμοιβαία κατανόηση, αναγνώριση και τη συμφωνία για υιοθέτηση κοινού πρότυπου. Αυτά τα πρότυπα θέτουν το πλαίσιο στο οποίο τα αξιόπιστα 'οικολογικά σήματα' τουρισμού πρέπει να λειτουργήσουν στην Ευρώπη. Αυτό εξασφαλίζει μια αξιόπιστη και αρμόδια επιλογή τουρισμού του καταναλωτή και μια ένδειξη ότι υπάρχουν προσπάθειες να βελτιωθεί ο προορισμός με αειφόρους τρόπους.

Το VISIT είναι η πρώτη ένωση του είδους της στην Ευρώπη και ο αρχικός της στόχος είναι να εξασφαλίσει ότι το 'οικολογικό σήμα' στον τουρισμό είναι επιτυχές, πρακτικό και υπεύθυνο.

Τα 21 ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1. Είναι εθελοντικής φύσης.
2. Διατηρεί έναν δημόσια διαθέσιμο κατάλογο προϊόντων, τα οποία έχουν απονεμηθεί το 'σήμα'.
3. Συμβάλλει στη αειφόρο ανάπτυξη τουρισμού μέσω της επαλήθευσης των τουριστικών προϊόντων μέσω της απόδοσής τους.
4. Συμβάλλει στη διατήρηση και τη βελτίωση της ποιότητας υπηρεσιών στον τουρισμό της Ευρώπης.
5. Αναγνωρίζει άλλα 'οικολογικά σήματα' που ανταποκρίνονται στα πρότυπα του VISIT.
6. Έχει εξετάσει τα ζητήματα του κύκλου ζωής προϊόντων κατά τη ρύθμιση σχετικών με των το προϊόν κριτηρίων.
7. Απαιτεί εφικτά επίπεδα και δίνει προσοχή στις σχετικές επιδράσεις («ανά μονάδα»), μέσω της μέτρησης, της σημείωσης και της διαθεσιμότητας.
8. Είναι βασισμένος σε αρχές επιστημονικές, της εφαρμοσμένης μηχανικής, διοικητικές οικονομικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές. Τα κριτήρια προέρχονται από τα στοιχεία που υποστηρίζουν την αξίωση του βιώσιμου τουρισμού καλής ή καλύτερης πρακτικής (δηλ. περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική παροχή ή/ και αποδοτικότητα).
9. Λαμβάνει υπόψη, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας τα κριτήρια, σχετικά με τοπικά, περιφερειακά και παγκόσμια περιβαλλοντικά ζητήματα, διαθέσιμη τεχνολογία, και οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα ταυτόχρονα αποφεύγοντας συμβιβασμούς στην ποιότητα υπηρεσιών.
10. Αναθεωρεί τα κριτήρια και τις λειτουργικές απαιτήσεις προϊόντων εντός μιας προκαθορισμένης περιόδου.

11. Απαιτεί τη δήλωση και τη συμμόρφωση του προϊόντος στην περιβαλλοντική και άλλη σχετική νομοθεσία ως προϋπόθεση για τον υποψήφιο για να απονεμηθεί και για να διατηρήσει το σήμα.
12. Έχει επιλέξει τα κριτήρια του προϊόντος, τα οποία μπορούν να αφορούν τις επιδράσεις στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους ή τις εκπομπές στο περιβάλλον. Τέτοια κριτήρια απόδοσης θα εκφραστούν με απόλυτους (αριθμοί) ή

σχετικούς (%) αριθμούς και μονάδες μέτρησης (π.χ. ΚWH, λίτρο, όγκος, βάρος ανά προϊόν, δωμάτιο, κρεβάτι, ολονύκτια παραμονή, μ^2) και μπορούν επίσης να συστήσουν τον αποκλεισμό ή τη χρήση των πρόσθετων υλικών ή ουσιών με τις αποδεδειγμένες αρνητικές ή θετικές επιδράσεις αντίστοιχα.

13. Απαιτεί τα κριτήρια που είναι σχετικά στον τομέα λειτουργίας του και σχετικά για τη συγκεκριμένη ομάδα προϊόντων και αφορούν τον αντίκτυπο της περιοχής και της ομάδας προϊόντων σε σχέση με τον αειφόρο τουρισμό.

14. Θα έχει τα διοικητικά κριτήρια που συμπληρώνουν τα άλλα Περιβαλλοντικά Συστήματα Διαχείρισης και περιλαμβάνουν μια υποχρέωση, κατάλληλα ενημερωμένο προσωπικό, κατάρτιση, δημόσιες ανακοινώσεις, έλεγχο και διαδικασίες μέτρησης.

15. Είναι υπεύθυνη απέναντι στους συμμετόχους της από άποψη «σήματος», ανάπτυξης και η λειτουργίας της: κατηγορίες προϊόντων, κριτήρια προϊόντων, χρόνος ισχύος των κριτηρίων και των μεθόδων βραβείων, δοκιμής και επαλήθευσης, των διαδικασιών πιστοποίησης, επαλήθευση συμμόρφωσης, διαδικασία καταγγελιών.

16. Προστατεύει νόμιμα το 'οικολογικό σήμα' (δηλ. Την μάρκα/ λογότυπο της πιστοποίησης) προκειμένου να αποτραπεί η αναρμόδια χρήση και για να διατηρήσει τη δημόσια εμπιστοσύνη στο εμπορικό σήμα και ή την πρωτοβουλία του.

17. Είναι ανοικτό σε όλους τους πιθανούς υποψηφίους της προκαθορισμένης ομάδας προϊόντων στον λειτουργικό τομέα. Όλοι οι υποψήφιοι που τηρούν τους όρους και τα κριτήρια «οικολογικών σημάτων» έχουν το δικαίωμα στην χορήγηση άδειας και να εγκριθούν για να χρησιμοποιήσουν το σήμα.

18. Εγγυάται ότι όλα τα στοιχεία στους όρους και τα κριτήρια οικολογικών σημάτων και τα χαρακτηριστικά λειτουργίας προϊόντων είναι επαληθεύσιμα από το σώμα οικολογικού σήματος.

19. Έχει μια μεθοδολογία επαλήθευσης, η οποία εγγυάται ένα υψηλό επίπεδο αξιοπιστίας. Αυτό περιλαμβάνει τις επιτόπου επαληθεύσεις εμφανίζεται ως ελάχιστο τουλάχιστον μία φορά κάθε τρία έτη ή περίοδος πιστοποίησης που είναι πάντα μικρότερη.

20. Έχει ένα σύνολο όρων και διατάξεων σχετικά με τη γενική λειτουργία του προγράμματος που ελέγχουν την απονομή της άδειας και τη χρήση του σήματος.

21. Εκδίδει την πιστοποίησή του που βασίζεται στα κριτήρια που ισχύουν για την περιοχή για μια προκαθορισμένη περίοδο όχι περισσότερων των τριών ετών.

20. eEUROPE 2005

Αυτό το πρόγραμμα δράσης δεν ισχύει απευθείας για τον τουρισμό, αλλά ο τομέας ωφελείται από αυτό αρκετά. Το πρόγραμμα δράσης **eEurope 2005** συμπληρώνει το **πρόγραμμα δράσης του 2002** που επικεντρώθηκε πάνω στο θέμα της επέκτασης της συνδεσιμότητας στο διαδίκτυο στην Ευρώπη. Το νέο πρόγραμμα δράσης, που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης τον Ιούνιο 2002, στοχεύει στη μετάφραση αυτής της επέκτασης των συνδέσεων σε αύξηση στην οικονομική παραγωγικότητα και σε βελτίωση της ποιότητας και της δυνατότητας πρόσβασης των υπηρεσιών προς όφελος όλων των ευρωπαϊκών πολιτών, με τη στήριξη σε μια ευρεία υποδομή δικτύων που προστατεύεται και είναι διαθέσιμη σε μέγιστο αριθμό.

Στα πλαίσια του eEurope 2005, οι κύριοι στόχοι που επιτυγχάνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι το 2005 ήταν:

- **Ηλεκτρονική κυβέρνηση («E-government»)**

Να εξοπλίσει όλες τις δημόσιες υπηρεσίες με τις ευρείς συνδέσεις δικτύων για το 2005. Η υιοθέτηση από την Επιτροπή ενός πλαισίου όσον αφορά στην εσω-συνεργασία προκειμένου να διευκολυνθεί η παροχή των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής κυβέρνησης στους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η καθιέρωση των δημόσιων, διαλογικών υπηρεσιών, προσιτών σε όλους μέσω των δικτύων (τηλέφωνο, τηλεόραση, υπολογιστής κ.λπ.) για να καταστήσει ηλεκτρονικές την πλειοψηφία των δημόσιων αγορών και να διευκολύνει την πρόσβαση στο κοινό.

- **Ηλεκτρονική κατάρτιση («e-learning»)**

για να ενισχύσει τη χρήση των ηλεκτρονικών συστημάτων στην διδασκαλία (e-Learning). Όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο. Ενθαρρύνει τη δημιουργία απευθείας πρόσβασης από τα πανεπιστήμια για τους σπουδαστές και τους εκπαιδευτικούς με την υποστήριξη του E-learning και του E-ten. Προώθηση από την Επιτροπή των ερευνητικών προγραμμάτων για την επέκταση διάφορων μορφών δικτύων αυτοματοποιημένων υπολογισμών υψηλής απόδοσης. Προωθώντας, από τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη των διαρθρωτικών ταμείων, δραστηριότητες κατάρτισης που στοχεύουν στον εξοπλισμό των ενηλίκων με ειδικότητες απαραίτητες να εργαστούν στην εκμάθηση.

- **«Ηλεκτρονική υγεία»**

Καθιερώνει τις τεχνολογίες που προσφέρουν ουσιαστικά πλεονεκτήματα στη διαχείριση της υγείας. Καταστεί πιθανό όχι μόνο να μειώσει τα διοικητικά έξοδα αλλά να προσφέρει την υγειονομική περίθαλψη στις μακρινές περιοχές και παρέχει πληροφορίες στα ιατρικά τμήματα.

- **Ένα δυναμικό περιβάλλον για το ηλεκτρονικό εμπόριο («E-BUSINESS»)**

Πρωθεί το ηλεκτρονικό εμπόριο (αγορά και πώληση σε απευθείας σύνδεση) μια αναθεώρηση από την Επιτροπή της τρέχουσας νομοθεσίας προκειμένου να μετρηθούν και, εάν είναι απαραίτητο, για να εξαλείψουν παράγοντες που αποτρέπουν τις επιχειρήσεις να προωθήσουν τις ηλεκτρονικές αγορές. Η εγκατάσταση από την Επιτροπή ενός ευρωπαϊκού δικτύου υποστήριξης για τις μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις (SME) στον τομέα των ηλεκτρονικών αγορών προκειμένου να ενισχυθούν και για να συντονίσουν τις βοηθητικές ενέργειες στο «ηλεκτρονικό εμπόριο». Ανάπτυξη από τον ιδιωτικό τομέα των διαλογικών τρόπων συναλλαγών, της ασφάλειας και της πληρωμής στα πλαίσια των ηλεκτρονικών επιχειρήσεων.

- **Υποδομή προστατευμένων πληροφοριών**

Για να λάβουν μέτρα ενάντια στην εγκληματικότητα του διαδικτύου με προοδευτική εγκατάσταση μιας υποδομής 'προστατευμένων πληροφοριών'. Να προωθήσουν την εισαγωγή της ασφάλειας στο σχέδιο και στην εφαρμογή των συστημάτων ενημέρωσης και επικοινωνιών, στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Να εξετάσουν τη δυνατότητα ασφαλούς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών.

Το πρόγραμμα δράσης eEurope 2005 προσκάλεσε τον καθένα για να χρησιμοποιήσει την καινοτομία και να επενδύσει στις επικοινωνίες. Όπως αναφέρθηκε από την Επιτροπή στις 18 Φεβρουαρίου 2004, τα αποτελέσματα του προγράμματος δράσης ήταν ενθαρρυντικά σε πολλούς τομείς, και ιδιαίτερα όσον αφορά τη σύνδεση και την ηλεκτρονική διοίκηση.

Το μερίδιο βασικών διοικητικών υπηρεσιών προσιτών στο διαδίκτυο αυξήθηκαν, από 17% σε 43% μεταξύ Οκτωβρίου 2001 και Οκτωβρίου 2003. Επιπλέον, ο αριθμός συνδέσεων στην Ε.Ε. διπλασιάστηκε σχεδόν, μεταξύ 2002 και 2003.

21. ΠΑΚΕΤΟ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ - BETTER REGULATION PACKAGE

2005

Στις Βρυξέλλες, το 2005, η Επιτροπή διαβίβασε στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ένα έγγραφο για την: «**Βελτίωση κανονισμών για την καλύτερη ανάπτυξη και την εργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση**» - (“**Better Regulation for Growth and Jobs in the European Union**”).

Η βελτίωση των κανονισμών βοηθά τις επιχειρήσεις για να γίνουν ανταγωνιστικές και αποτελεσματικές. Η βιομηχανία τουρισμού έχει να ωφεληθεί αρκετά από αυτούς τους κανονισμούς.

Κατωτέρω είναι ένα άρθρο που βρίσκεται στις **επιχειρησιακές ειδήσεις Finfacts** για το έγγραφο αυτό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συνοψίζει το πακέτο της Επιτροπής για την βελτίωση στους κανονισμούς.

Λιγότερη γραφειοκρατία = περισσότερη ανάπτυξη: δηλώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την βελτίωση των κανονισμών

Από την ομάδα Finfacts

17 Μαρ. 2005, 11:00

Η βελτίωση της ποιότητας των κανονισμών μπορεί να κεντρίσει σημαντικά την ανάπτυξη στην οικονομία και στις επιχειρήσεις της Ε.Ε. Γι αυτό ο «καλύτερος κανονισμός» είναι ένα κεντρικό κομμάτι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «για την συνεργασία στην ανάπτυξη και στην εργασία». Είναι ουσιαστικό για την καθιέρωση σωστών συνθηκών στην ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρώπη. Το πακέτο καλύτερων κανονισμών της Επιτροπής, που παρουσιάστηκε την Τετάρτη, είναι σχεδιασμένο να περικόψει την γραφειοκρατία, τους υπερβολικούς κανονισμούς και βοηθά να βρεθεί σωστή μέση λύση μεταξύ των μειονεκτημάτων και προτερημάτων της νομοθεσίας.

Ο αντιπρόεδρος της Ε. Επιτροπής Gónter Verheugen δήλωσε: «Όσο λιγότερη γραφειοκρατία τόσο περισσότερη ανάπτυξη. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να αρχίσει από

μέρους της, να πατήσει κάτω στην περιττή ρύθμιση και να προωθήσει την απλοποίηση. Αλλά δεν μπορούμε να το κάνουμε μόνοι μας. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να μειώσουν τη γραφειοκρατία. Αυτό κρατά πίσω τις επιχειρήσεις στην δημιουργία θέσεων εργασίας.»

Η Επιτροπή προτείνει τις ακόλουθες ενέργειες:

Βελτιωμένη εκτίμηση επιδράσεων

Καταρχήν, οι πρωτοβουλίες που καθορίζονται στο 'πρόγραμμα νομοθεσίας και εργασίας' του 2005 της Επιτροπής, στις βασικές νομοθετικές προτάσεις καθώς επίσης και στην εγκάρσια πολιτική που καθορίζουν τις μη-νομοθετικές προτάσεις θα αποτελέσουν το αντικείμενο των ενσωματωμένων, εκτιμήσεων πάνω στις επιδράσεις, που αναλύουν τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές των προτάσεων.

Η οικονομική ανάλυση αυτών των αξιολογήσεων θα βελτιωθεί ουσιαστικά. Αυτό θα ενισχύσει την ποιότητα της αξιολόγησης και με αυτόν τον τρόπο θα έχει μια σημαντική συμβολή στην ανταγωνιστικότητα.

Διαλογή και πιθανή τροποποίηση ή απόσυρση των προτάσεων που εκκρεμούν

Αυτήν την περίοδο, οι εκατοντάδες των προτάσεων της Επιτροπής εκκρεμούν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η Επιτροπή θα καλύψει αυτές τις προτάσεις. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει στην πιθανή τροποποίησή τους, την αντικατάσταση ή ακόμα και την απόσυρσή τους. Εστιάζοντας στις προτάσεις που δεν έχουν σημειώσει πρόοδο στη νομοθετική διαδικασία.

Περισσότερη απλοποίηση

Η απλοποίηση του σώματος των νόμων της Ε.Ε. δεν είναι μόνο για τη βελτίωση της αναγνωσιμότητας, αλλά και για την ώθηση της ανταγωνιστικότητας. Όπου διαφαίνεται ότι η νομοθεσία είναι πάρα πολύ φορτική για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, θα εξεταστεί η τροποποίηση ή η ανάκληση της νομοθεσίας.

Παραδείγματα απλοποιήσεων, ήδη εν εξελίξει, είναι οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής να αντιμετωπίσει τους υπερβολικά σύνθετους κανόνες της Ε.Ε. για την προστασία φυτών, των ιατρικών εργαλείων και στη διάθεση αποβλήτων. Η Επιτροπή παρουσίασε μια ανακοίνωση σχετικά με αυτό το θέμα τον Οκτώβριο 2005.

Πειραματικά προγράμματα για την μείωση διοικητικών εμποδίων

Το υπερβολικό φορτίο για τις υπηρεσίες στα κράτη μέλη προκύπτει συχνά από τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων και πληροφοριών της νομοθεσίας της Ε.Ε.

Η Επιτροπή θα προωθήσει πειραματικά προγράμματα για να μετρήσει και να μειώσει το διοικητικό φορτίο για τα προϊόντα κατασκευής και στατιστικές, δύο περίπλοκοι τομείς του νόμου της Ε.Ε.

Εναλλακτικές λύσεις για την νομοθεσία

Μερικές φορές, οι εναλλακτικές λύσεις της νομοθεσίας είναι ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπιστούν μερικά ζητήματα. Συνεπώς, η Επιτροπή σκοπεύει να προωθήσει τη χρήση των ευρωπαϊκών προτύπων ως τεχνική υποστήριξη στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, καθώς επίσης και την καλύτερη χρήση των αμοιβαίων ρυθμίσεων και της αυτο-ρύθμισης.

Πολίτες ως σύμβουλοι

Οι πολίτες της ΕΕ, επιχειρήσεις, ΜΚΟ θα έχουν τη δυνατότητα να θέσουν την άποψή τους στο πώς να επιτευχθεί καλύτερος κανονισμός, μέσω του Διαδικτύου.

Τα κράτη μέλη έχουν και αυτά έναν σημαντικό ρόλο

Πολλά μέτρα, που βοηθούν στην μείωση της γραφειοκρατίας, βρίσκονται στα χέρια των κρατών μελών. Η Επιτροπή θέλει ο βελτιωμένος κανονισμός να γίνει ένα αναπόσπαστο τμήμα των εθνικών «προγραμμάτων δράσης της Λισσαβόνας». Συστήνει στα κράτη μέλη να οργανώσουν εθνικά βελτιωμένες στρατηγικές κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων επίβλεψης επιδράσεων και των προγραμμάτων απλοποίησης.

Η Επιτροπή προτείνει επίσης να οργανώσει μια ομάδα υψηλού επιπέδου εθνικών ρυθμιστικών εμπειρογνομόνων, για να αναπτύξει μια κοινή ατζέντα καλύτερης διάταξης κανονισμών.

22. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαχειρίζεται υπέρογκα χρηματικά ποσά για τη βελτίωση της ευρωπαϊκής οικονομίας, του δημόσιου τομέα και των πολιτών. Οι μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, οι ενδιάμεσες-αντιπροσωπευτικές οργανώσεις και οι τοπικές και περιφερειακές δημόσιες υπηρεσίες στα κράτη μέλη της Ε.Ε. μπορούν να λάβουν οικονομική ενίσχυση από μια σειρά προγραμμάτων και πρωτοβουλιών στους τομείς του τουρισμού και του εμπορίου.

Ποια είναι τα διαρθρωτικά ταμεία;

Τα διαρθρωτικά ταμεία είναι ένα οικονομικό μέσο που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Ένωση για να βελτιώσει την οικονομική κατάσταση στις λιγότερο ανεπτυγμένες ή μειονεκτούσες περιοχές της. Οι δημόσιες υπηρεσίες και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις μπορούν επίσης να ωφεληθούν. Τα διαρθρωτικά ταμεία χρηματοδοτούν επενδύσεις υποδομών, για την κατάρτιση και την προώθηση της ανάπτυξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Ειδικά ποσά διατίθενται σε κάθε κράτος μέλος για αυτούς τους λόγους. Για παράδειγμα, τα προγράμματα που είναι κατάλληλα για την Ελλάδα είναι:

Κατάλληλα προγράμματα για την Ελλάδα

Πέντε εργαλεία της ΕΕ για την περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα:

- Objective 1> προγράμματα για τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές
- Interreg III> διασυνοριακά, διεθνικά και διαπεριφερειακά προγράμματα
- Urban II> νεωτεριστικά αστικά αναπτυξιακά έργα
- Equal> νεωτεριστικά προγράμματα αγοράς εργασίας
- Leader + > νεωτεριστικά έργα αγροτικής ανάπτυξης

Τέσσερα διαρθρωτικά ταμεία:

- ERDF (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) για τις επενδύσεις στην υποδομή και των μικρομεσαίων επιχ.
- ESF (ευρωπαϊκό κοινωνικό Ταμείο) για την κατάρτιση του εργατικού δυναμικού
- EAGGF (ευρωπαϊκό γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και καθοδήγησης) για την προώθηση της γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης
- FIG (οικονομικό όργανο για την καθοδήγηση αλιείας) για την ανάπτυξη και την ανασυγκρότηση των περιοχών εξαρτώμενων από την αλιεία

Γιατί διαρθρωτικά ταμεία;

Τα διαρθρωτικά ταμεία όχι μόνο στοχεύουν στη βελτίωση των υπηρεσιών, της υποδομής και των προϊόντων, αλλά έχουν άλλους γενικότερους ανθρώπινους στόχους. Επιδιώκουν να συμβάλουν, για παράδειγμα, στη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης, τη γενική ποιότητα ζωής, την ασφάλεια του πολίτη, την αειφορία της κοινωνίας και την εμπορική και τουριστική αναγέννηση των περιοχών, των οποίων η ανάπτυξη καθυστερεί. Έμφαση δίνεται σε περιοχές με υψηλό δείκτη ανεργίας, σε περιοχές που πάσχουν από υψηλή εκροή πληθυσμού, σε προβληματικές περιοχές των πόλεων και σε παραμεθόριες περιοχές. Και φυσικά βοήθεια για τους νέους και τους χρόνια ανέργους, τους κοινωνικά αποκλεισμένους, και τους ανειδίκευτους.

Τι μπορούν να κάνουν τα Ευρωπαϊκά Ταμεία για τις επιχειρήσεις του εμπορίου και του τουρισμού;

Τα ευρωπαϊκά προγράμματα διαρθρωτικών ταμείων υποστηρίζουν ένα ευρύ φάσμα των δραστηριοτήτων που βοηθούν στην βελτίωση απόδοσης των επιχειρήσεων στο εμπόριο και τον τουρισμό. Βελτιώνοντας την ποιότητα των ξενοδοχείων και καταλυμάτων φιλοξενίας, τις πρωτοβουλίες κοινού μάρκετινγκ στα τοπικά προϊόντα, κοινές δραστηριότητες προώθησης τουρισμού, εκπαιδευτικά μαθήματα για να βελτιώσουν τις δεξιότητες του προσωπικού επιχειρήσεων, ανάπτυξη νέων προϊόντων είναι όλα απλά παραδείγματα των δραστηριοτήτων που έχουν δικαίωμα υποστήριξης από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Διαρθρωτικά ταμεία για το εμπόριο και τον τουρισμό στην Ελλάδα

Όλες οι περιοχές της Ελλάδας μπορούν να υποστηριχθούν από το πρόγραμμα Objective 1. Το INTERREG III ισχύει στα εθνικά σύνορα, Urban II είναι διαθέσιμο στο Πέραμα, την Κομοτηνή και το Ηράκλειο. Τα προγράμματα Leader + και Equal ισχύουν σε εθνικό επίπεδο.

Χρηματοδότηση για τον τομέα του τουρισμού

Χρηματοδότηση για τις επιχειρήσεις

Στις μέρες μας, ο τουρισμός είναι μια βασική πηγή εισοδήματος σε πολλές περιοχές. Είναι μια ζωοδόχος πηγή της περιφερειακής ανάπτυξης και στα ερχόμενα έτη αναμένεται για να συμβάλει ενεργά στη διαφοροποίηση της οικονομικής δομής και στην καταπολέμηση της ανεργίας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αλλά πολλές τουριστικές επιχειρήσεις είναι μικρές και οικονομικά αδύναμες. Η βελτίωση της ποιότητας, αναβάθμιση στους αριθμούς δωματίων, η ανάπτυξη προϊόντων είναι όλα παραδείγματα των δραστηριοτήτων που μπορούν να χρηματοδοτηθούν.

Η βελτίωση της ποιότητας καταλυμάτων διανυκτέρευσης, ανακαίνιση στα δωμάτια ξενοδοχείων, δημόσιες εγκαταστάσεις, επιλογές ψυχαγωγίας, υποδομή (παροχή νερού, συστήματα υπονόμων, κ.λπ.) σημαίνουν ευτυχέστερους πελάτες, ασφαλές περιβάλλον και καλύτερες δουλειές.

Επένδυση στα αξιοθέατα: Νέα ή ανακαινισμένα αξιοθέατα (φυσικά και κτισμένα αξιοθέατα, όπως οι εγκαταστάσεις πάρκων, παραδοσιακές περιοχές, κ.λπ.) αυξάνουν τον αριθμό των τουριστών και τη δημοτικότητα της περιοχής. Περισσότεροι άνθρωποι σημαίνουν μεγαλύτερο κύκλο εργασιών και καλύτερες επενδύσεις.

Κατάρτιση στο μάρκετινγκ για τους επιχειρηματίες του τουρισμού

Οι γνώσεις του μάρκετινγκ είναι ουσιαστικές στο σημερινό εμπορικό και τουριστικό κόσμο. Η κατάρτιση στον τομέα του τουρισμού σημαίνει αποτελεσματικότερη επιχείρηση.

Το μάρκετινγκ και η προώθηση του μάρκετινγκ βοηθά στην σωστή διαχείριση των τουριστικών προϊόντων και προορισμών, ειδικά από κοινού και με άλλους φορείς του κλάδου, σημαίνει μια δυναμικότερη εικόνα και μια βελτιωμένη απόδοση. Τα διαρθρωτικά ταμεία μπορούν να χρηματοδοτήσουν την παροχή συμβουλών για την οικονομική διαχείριση και επίσης την ανάπτυξη των επιχειρησιακών σχεδίων.

Κατάρτιση του προσωπικού: Τα διαρθρωτικά ταμεία είναι διαθέσιμα για τη συμμετοχή των υπαλλήλων στα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης στους τομείς όπως η ποιοτική αύξηση καταναλωτικών υπηρεσιών.

Χρηματοδότηση για τις δημόσιες υπηρεσίες

Εκτός από την άμεση υποστήριξη για τις επιχειρήσεις στον τομέα του τουρισμού, τα διαρθρωτικά ταμεία χρηματοδοτούν και προγράμματα που προσφέρουν έμμεσο όφελος. Οι δικαιούχοι αυτοί είναι συχνά κρατικοί οργανισμοί όπως οι δήμοι, οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις ή τα γραφεία τουρισμού. Οι επενδύσεις αυτές στοχεύουν να καταστήσουν τις περιοχές ελκυστικότερες για τους επισκέπτες.

23. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Ευρώπη έχει μια ισχυρή αγορά τουρισμού, στην πραγματικότητα μία από της μεγαλύτερες του κόσμου. Προσφέρει πλούσια ποικιλία προορισμών, υπηρεσιών και προϊόντων και είναι μια από τις κύριες πηγές εισοδήματος για την Ευρώπη. Το τουριστικό προϊόν είναι συνήθως βασισμένο στην περιβαλλοντική, κοινωνική και πολιτιστική ποιότητα. Η υπερκατανάλωση και η εκτενή παραγωγή μπορεί να οδηγήσει στην κατανάλωση των ίδιων των πόρων του τουριστικού προϊόντος. Για να αποφύγει αυτές τις αρνητικές επιδράσεις, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καταβάλει διάφορες προσπάθειες για την κατανόηση και σημασία της αειφόρου ανάπτυξης του τομέα. Η έρευνά μας είναι βασισμένη στην καταγραφή των κινήσεων αυτών και ένα γενικό μας συμπέρασμα, είναι πως η πρόοδος στον τομέα είναι πολύ αργή.

Έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε.

Η Ευρώπη ως ένωση είναι αρκετά 'νέα'. Χρειάζεται χρόνο και υπομονή για να ωριμάσει! Κάθε χώρα έχει διαφορετικές αρχές, πολιτισμό, νοοτροπίες και διαφορετικό ρυθμό ανάπτυξης. Κατά συνέπεια, η επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών είναι σχετικά δύσκολη. Η οποιαδήποτε προσπάθεια προς την αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού χάνεται, λόγω των διαφορετικών νομοθεσιών και των κανονισμών της κάθε χώρας. Είναι λοιπόν δύσκολο για τις χώρες της Ε.Ε. να βρουν μια κοινή λύση και να επιτύχουν οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ισορροπία στον τουρισμό. Η Ευρώπη, ως ένωση, περιλαμβάνει τις ήδη αναπτυγμένες και τις αναπτυσσόμενες χώρες. Ειδικά μετά από τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από 12 σε 25 χώρες, η αειφόρος ανάπτυξη έγινε ένα σχετικά περίπλοκο ζήτημα. Ένα βήμα προς τα εμπρός για τις αναπτυσσόμενες χώρες σημαίνει ένα βήμα προς τα πίσω για τις ήδη αναπτυγμένες, έτσι ώστε να μπορούν αρχίσουν από το ίδιο επίπεδο, προς την πρόοδο, ως ένα σώμα.

Δυσκολίες από τη Γραφειοκρατία - Περιφερειακή Συνεργασία

Τα προβλήματα επικοινωνίας υπάρχουν όχι μόνο μεταξύ των χωρών αλλά και μέσα στις ίδιες τις χώρες. Η γραφειοκρατία είναι ένα από τα κύρια εμπόδια. Επιβραδύνει την πρόοδο και μερικές φορές οδηγεί ακόμη και σε αδιέξοδο, δεδομένου ότι οι τουριστικές οργανώσεις και ο ιδιωτικός τομέας αποθαρρύνονται από τις χρονοβόρες

και περίπλοκες διαδικασίες. Όσο περισσότερο αυξάνεται ο αριθμός διασκέψεων και αποφάσεων, τόσο περισσότερο ενισχύεται και η γραφειοκρατία. Όπως δήλωσε και ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής Gónter Verheugen: «Λιγότερη γραφειοκρατία σημαίνει περισσότερη πρόοδος». Απλοποίηση είναι η απάντηση σε αυτό το περίπλοκο φαινόμενο. Κάθε χώρα πρέπει να ελαχιστοποιήσει και να απλοποιήσει την περίπλοκη νομοθεσία της αρχίζοντας από τοπικό επίπεδο και φθάνοντας βαθμιαία σε κρατικό επίπεδο. Συγχρόνως, η περιφερειακή συνεργασία μπορεί να φανεί πολύ χρήσιμη, διότι προσφέρει κοινές λύσεις για κοινά προβλήματα. Κατά αυτόν τον τρόπο, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα έχει μια σαφή εικόνα της κατάστασης των κρατών μελών και, επομένως, μπορεί ευκολότερα και γρηγορότερα να εκτελέσει τα προγράμματα δράσης.

Η ανακοίνωση της Ε. Επιτροπής στο Συμβούλιο και το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 1998 δήλωσαν τα συμπεράσματα της Ε. Κοινότητας ύστερα από την εξέταση προηγούμενων δραστηριοτήτων στον τομέα του τουρισμού. Συγκεκριμένα, είπαν ότι οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ήταν επικεντρωμένες στην προώθηση του τουρισμού και, επομένως, οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές πτυχές είχαν παραμεληθεί. Το ζήτημα διευκρινίζεται στις ακόλουθες παραγράφους.

Δημόσιος τομέας

Από το 1998 μέχρι τώρα, η προσπάθεια της Ε. Επιτροπής να διαβιβάσει το μήνυμα της αιφόρου ανάπτυξης στους εμπλεκόμενους του τουρισμού, είναι εν μέρει επιτυχής. Αυτό βεβαιώνεται από τον μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων στα συνέδρια, τα φόρουμ και τις εκθέσεις που έχουν οργανωθεί. Αλλά είναι δύσκολο να ενημερωθεί το ευρύ κοινό, στην περίπτωση μας οι τουρίστες και οι ταξιδιώτες, οι οποίοι αποτελούν και το κύριο φορέα εισοδήματος για τον τουρισμό. Και είναι δύσκολο, επειδή είναι ουσιαστικά αδύνατο να ενημερωθούν όλοι οι άνθρωποι και οι μελλοντικοί τουρίστες, εκτός κι αν έχουν προσωπικό ενδιαφέρον. Δεδομένου ότι η αιφόρος ανάπτυξη είναι μια μακροχρόνια διαδικασία, πρέπει να αναγνωρίσουμε τη σημασία της και να προσπαθήσουμε να περιλάβουμε τα θέματα της στη σχολική εκπαίδευση. Κατά

αυτόν τον τρόπο, αργότερα, κάθε πρόσωπο θα είναι σε θέση να σεβαστεί την αειφορία μιας περιοχής που επισκέπτεται ή εργάζεται.

Ιδιωτικός τομέας και κυβερνήσεις

Ο ιδιωτικός τομέας είναι ο σημαντικότερος φορέας της ανάπτυξης του τουρισμού. Ο ιδιωτικός τομέας όπως και οι κυβερνήσεις φροντίζουν για την οικονομική ανάπτυξη τους παραβλέποντας την αειφορία αυτής της ανάπτυξης. Οι κινήσεις της Ε. Επιτροπής προς τον αειφόρο τουρισμό δεν είναι όσο ουσιαστικές όσο θα έπρεπε να είναι, επειδή οι κυβερνήσεις δεν επιμένουν στην εφαρμογή των προτεινόμενων λύσεων. Οι πρωτοβουλίες από μέρος του ιδιωτικού τομέα έχουν μέχρι τώρα εθελοντικό χαρακτήρα και αντιπροσωπεύουν έναν πολύ μικρό αριθμό, ο οποίος δεν κάνει καμία διαφορά στην αειφόρο πρόοδο του τομέα. Επομένως, ο ιδιωτικός τομέας πρέπει να ενθαρρυνθεί για να αναπτύξει αειφόρους επιχειρησιακές πολιτικές. Ορισμένες μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχουν ενθαρρυνθεί ήδη από μερικές κυβερνήσεις με οικονομικά προγράμματα, που θα έπρεπε να ακολουθούνται από συστηματικό έλεγχο, για να βοηθήσουν στην σταθεροποίηση του ρόλου της τουριστικής βιομηχανίας στη σημερινή ανοικτή και ανταγωνιστική αγορά. Χωρίς έλεγχο, ο ιδιωτικός τομέας μπορεί εύκολα να βγει «εκτός ελέγχου». Μαζί με την κυβέρνηση, πρέπει να προσπαθήσουν να επιτύχουν κοινή κατανόηση πάνω στις απαιτήσεις της αειφορίας.

Όλα τα συνέδρια, οι σύνοδοι κορυφής, οι καταστατικοί χάρτες, τα προγράμματα δράσης κ.λπ. έχουν τους ίδιους στόχους και τις ίδιες αρχές. Προσπαθούν γενικά να υποστηρίξουν τη αειφόρο ανάπτυξη. Το μόνο που έχουμε να προτείνουμε είναι η ουσιαστική εφαρμογή των συμφωνιών.

24. ΠΗΓΕΣ

HTML σελίδες:

www.un.org

- United Nations website

www.uneptie.org

-

www.worldsummit2002.org

www.earthsummit2002.org

www.johannesburgsummit.org

- Johannesburg summit websites

www.eufed.org

- European Union Federation of Youth Hostel Associations

www.karl.aegee.org

- European students' forum
- One Europe Magazine

www.ec.europa.eu

www.europa.eu

- European Commission's website
 - European Union Policies

www.bmu.de

- Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety

www.gdrc.org

- The Global Development Research Center - GDRC

<http://www.world-tourism.org>

- World Tourism Organisation (UN specialized agency)

www.europarc.org

- Europarc Federation website

www.wttc.org

- World Travel and Tourism Council

www.visit21.net

- Voluntary Initiatives for Sustainable Tourism

<http://www.landscape-europe.net>

- International Network of Expertise on Landscapes

<http://www.coe.int>

- Council of Europe
 - Landscape Convention

<http://www.efla.org>

- European Foundation for Landscape Architecture